

ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 19. FEBRUARJA 1976

ŠTEVILKA: 7. LETO: XXV

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher na popoldanskem razgovoru z delavci Železarne

SERGEJ KRAIGHER NA CELODNEVNEM OBISKU NA JESENICAH

O NADALJNJEM RAZVOJU SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

Pretekli četrtek, 12. februarja, je obiskal Jesenice predsednik predsedstva SR Slovenije Sergej Kraigher, ki je skupaj s predsednikom komisije predsedstva CK ZKS za samoupravljanje in družbeni sistem Petrom Tošem, sodeloval v razgovorih o nadaljnjem razvoju samoupravljanja v Železarni. Dopoldan sta se udeležila razširjene seje koordinacijskega odbora za uresničevanje ustave pri občinski konferenci SZDL Jesenice, popoldan pa razgovora z delavci Železarne. Osrednja tema obeh razgovorov je bila bodoča samoupravna organiziranost Železarne.

Uvodno razlago o dosedanjih prizadevanjih pri uresničevanju ustavnih določil v Železarni je podala članica odbora za uresničevanje ustave pri delavskem svetu Železarne Albi-

na Tušar. V razgovoru, ki je sledil so poleg sekretarke občinskega komiteja ZKS Jesenice Marije Vičar-Zupančič, ki je sejo vodila, sodelovali: Dante Jasnič, Franc Kobentar,

Lojze Dolgan, Lojze Kalan, Ivo Ščavničar, Rudi Rozman, Slavko Osredkar in Zdravko Crv ter oba gosta. Iz razprav povzemamo iz steno- grafskega zapisa nekaj najvažnej- ših misli in mnenja obeh gostov.

V PREDLOGU ŠE PRECEJ NEDOREČENEGA

O vprašanjih, o katerih je še po- trebno razpravljati in sprejeti odloč- nejše opredelitve je najprej v imenu komisije za družbeno ekonomske odnose pri občinskem komiteju ZKS Jesenice spregovoril Dante Jasnič. Komisija je na skupni seji z odborom za uresničevanje ustave pri OK SZDL, komisije za samoupravne odnose pri občinskem svetu Zveze sindikatov in komisije za samo- upravne odnose pri izvršnem odboru sindikata Železarne obravnavala Analizo pogojev za organiziranje novih TOZD v Železarni, ki je bila objavljena za javno razpravo. Med vprašanji o katerih je potrebno še razpravljati in sprejeti določnejše opredelitve, so na skupnem sestanku uvrstili naslednja:

– nova samoupravna organizi- ranost v Železarni mora omogočiti optimalno rešitev dveh ustavnih načel: neposredno odločanje delavcev o pogojih in rezultatih dela ter zdru- ževanje dela in sredstev zaradi skup- nih interesov. Predložena organiza- cija TOZD nosi s seboj pečat delitve po tehnično-tehnološkem načelu podjetniškega pojmovanja;

– družbenoekonomske položaj TOZD prikazan v gradivu ni v celoti sprejemljiv, ker postavlja TOZD v proizvodni sferi v pooblašeni polo- žaj do ostalih TOZD;

– v predlogu se kaže različen pristop pri organiziranju TOZD v po- sameznih delih dosedanje delovne skupnosti. Skupne službe, pripomba pa je tudi na zločanje in organizi- ranje TOZD za dejavnosti, ki se opravljajo v TOZD;

– nova organizacija Železarne je tudi v bodoče obremenjena navznoter, predlog ne odpira širše možnosti za integracijsko povezovanje, kaže pa se tudi razlika v statusu TOZD v Železarni in priključenimi TOZD izven Železarne;

– dohodkovni odnosi med TOZD so v objavljenem gradivu zelo skromno obdelani;

– potrebno je obdelati sistem samoupravnega deligiranja poobla- stil za določanje skupnih interesov vseh TOZD in usklajevalni mehani- zem;

– predloženo gradivo zelo malo govori o tem, kaj je že storjenega na področju notranje organizacije z na- menom kar najbolj racionalnega po- (Nadaljevanje na 12. str.)

Z GRADBIŠČA HLADNE VALJARNE

Kot smo že napovedali, se je v tem tednu pričelo testiranje naprav hladne valjarne Bela. Kot prva sta v programu Sendzimir ogrodje in previjalna linija. V za- četku marca se bo pričelo testiranje tudi na liniji za pri- pravo kolobarjev in na dresirnem ogrodju. Tako se pričinja zadnje obdobje za omenjene naprave.

Testiranje bo potekalo po posebnem programu, ki je v glavnem enak za vse naprave. Najpomembnejši del te- stiranja je elektro testiranje, paralelno z njim pa bo pote- kalo testiranje mehanskih delov. Pri elektro testiranju bodo inženirji General Electric najprej preizkusili vse usmerniške naprave in vsa vezja v samih napajalnih omarah. Pri tem je potrebno, da so omare pod napetostjo. Naslednja stopnja je preizkus istosmernih pogonskih motorjev brez vrtenja in kot naslednje pa še preizkus vrtenja. Pri tem bo z vsakim inženirjem sodeloval stalno tudi po en naš tehnik – specialist, bodoči vzdrževalec.

Istočasno z omenjenim delom bo potekalo testiranje izmeničnih pogonov mehanskih naprav. To preizkušanje bo izvršeno z izključno našimi bodočimi vzdrževalci. For- mirane bodo skupine, ki jih bodo vodili bodoči dninski vodje vzdrževanja. Po preizkusu delovanja in vrtenja vseh elektro in mehanskih naprav, bo prišel zadnji del testa in sicer tehnološko testiranje, kjer bomo skupaj s pred- stavniki dobaviteljev naravnali naprave, da bodo dosegle po pogodbi določene količine in kvalitete hladno valjanih trakov.

Vse opisano delo bo zahtevalo mnogo zavzetosti in strokovnega znanja tako pri operativnih skupinah, kot pri testnih skupinah. Prve bodo imele nalogo končnega montiranja enih naprav in sodelovanja pri urejanju ter testiranju drugih. Druge pa bodo morale opravljati testi- ranje in se pripravljati na bodoče vzdrževanje. Posebno pomembno nalogo bodo imeli bodoči odgovorni proizvodni delavci, ki bodo morali v času testiranja, predvsem tehnološkega, aktivno sodelovati in istočasno urejati naprave na področju varnosti ter pripravljati tudi delavce, ki bodo upravljali z napravami.

Torej pričinja se zaključno obdobje izgradnje, ko bodo potekale prav vse aktivnosti na enem mestu, to je od izkopov in izdelave temeljev, montaže in testiranja naprav, do poizkusne proizvodnje. Varno in uspešno delo v tem obdobju bo zahtevalo dobro organizacijo in veliko discipline pri delu vseh sodelujočih izvajalcev in odgovor- nih vodij pri izgradnji.

ALI SMO V ŽELEZARNI RES TAKO HUDO BOLNI?

V zadnjem času pogosto sledimo v dnevnem časopisu, na radiu in televiziji, kako se po vsej naši domovini bojujejo proti nenormalno visoki odsotnosti z dela. V Jugoslaviji vsak aktivni zavarovanec bo- luje v povprečju 12 dni letno, v Sloveniji dnevno izostane z dela zaradi bolezni 32.000 delavcev, v Sloveniji se letno poškoduje pri delu preko 50.000 delavcev. Take in podobne informacije so vedno bolj pogoste.

KAKO JE V ŽELEZARNI?

V preteklem letu se je v Železarni poškodovalo pri delu 456 naših sode- lavcev, zaradi česar so болоvali 10.138 delovnih dni. 53 sodelavcev se je poškodovalo na poti v službo ali iz službe domov. Te poškodbe so za-

htevale nadaljnjih 1178 delovnih dni odsotnosti z dela. Vsak poškodo- vanec se je zaradi svoje poškodbe zdravil 22 delovnih dni, če pa to od- sotnost razdelimo na vse zaposlene v Železarni, dobimo, da je bil vsak

(Nadaljevanje na 2. str.)

2.646.129 DINARJEV ZA STABILIZACIJO

Jeseniški iznajditelji, novatorji, racionalizatorji in avtorji teh- ničnih izboljšav, so že v prvem mesecu drugega leta TILL uspešno startali. V oceno so predložili pet v proizvodnjo uvedenih izboljšav, ki izkazuje izredne inventivne, tehnološke in tehnične dosežke.

Komisija za oceno izboljševalnih predlogov pri DS TOZD Hladna pre- delava je imela v četrtek, 5. februa- rja svojo sedmo sejo ali prvo v

letošnjem letu. Na seji so člani ko- misije na osnovi ocen direktorjev TOZD, obratovodij in drugih vzdr- (Nadaljevanje na 2. str.)

VODJEM SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN

V današnji številki ŽE- LEZARJA objavljamo samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti v Že- lezarni, ki je pripravljen na podlagi ustavnih določil in usklajen s predlogom druž- benega dogovora o družbe- ni samozaščiti občine Je- senice, ki je pravkar v raz- pravi in bo sprejet do konca tega meseca.

Vodjem samoupravnih delovnih skupin predlagam, da objavljamo predlog shranijo in ga na sestanku samoupravne delovne sku- pine obravnavajo po svoji presoji, priporočamo pa, da najkasneje do konca mar- ca. Torej časa je dovolj, da bo sleherni samoupravna delovna skupina lahko ob- ravnavala predloženi samoupravni sporazum, še posebej, ker se bodo samo- upravne delovne skupine zagotovo morale sestati v marcu zaradi razprav o drugih važnih zadevah, ki

bodo predmet zbora delav- cev TOZD. Kot pomoč za razpravo objavljenega sa- moupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti bomo v tekočem besedilu objavili v naslednjih številkah ŽE- LEZARJA, vedno na istem mestu kratke članke, s katerimi bomo predstavili vsebino samoupravnega sporazuma in njegove za- hteve. Vodje samoupravnih delovnih skupin prosimo, da shranijo tudi te članke, ker jim bodo v veliko po- moč pri razlaganju samo- upravnega sporazuma na sestankih samoupravnih delovnih skupin.

Ker gre v tem primeru za sprejem samoupravnega sporazuma, prosimo vodje, da v zapisniku sestanka, ko bodo sporazum obravnavali, zapišejo tudi število prisotnih članov, ki so se izrekli za sporazum. Samo- upravni sporazum o druž- beni samozaščiti bo veljal le, če se bo zanj izrekla večina delavcev TOZD in DSSS.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

ZAKAJ UGOTAVLJATI IN OCENJEVATI DELOVNO USPEŠNOST

Prav v tem času poteka v Železarni ocenjevanje delovne uspeš- nosti, ki bo v kombinaciji s stažem na delovnem mestu pomenilo predlog o stopnji napredovanja na delovnem mestu. Njegov razpon bo – kot je znano iz »pravidnika« – od 0 % do 24 %, čeprav stimulacija na osebni dohodek vsekakor ni edini cilj tega sistema. Zaradi različnih govoric (ki se v podobnih situacijah navadno vselej pojavljajo) in boljše obveščenosti objavljamo oziroma citiramo izvle- ček iz knjige: Samoupravno urejanje dohodkovnih odnosov v združenem delu, Knjižnica Sindikati št. 6, in sicer odlomek iz poglavja V. Kegl-Salehar: Osnove in merila za delitev osebnih dohodkov. Pre- berite!

NAMEN UGOTAVLJANJA IN OCENJEVANJA DELOVNIH REZULTATOV IN DELOVNE USPEŠNOSTI

Ugotavljanje delovnih rezultatov in delovne uspešnosti ni samo sebi namen, temveč je predvsem instru- ment za reševanje najrazličnejših problemov. Ko razvijamo merila in

postopke za merjenje delovnih rezultatov in uspešnosti, moramo že vnaprej predvideti namen, ki ga hočemo doseči (denimo raziskovanje dejavnikov, ki pogojujejo delovno uspešnost, izvajanje poslovne politi- ke temeljne organizacije združenega dela, izvajanje kadrovskih akcij, nagrajevanje posebno prizadevnih (Nadaljevanje na 2. strani)

DELOVANJE SAMOUPRAVNIH ORGANOV V ŽELEZARNI

Spremljanje delovanja samoupravnih organov v Železarni ni no- vost, le da je bila študijska dejavnost doslej usmerjena predvsem na samoupravne delovne skupine in delavski svet Železarne. Ob na- stanku prvih temeljnih organizacij združenega dela pa se je pokazala potreba analizirati delo vseh samoupravnih organov.

PRISOTNOST NA SEJAH SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Čeprav nismo pričakovali, da bomo pri analiziranju teh podatkov naleteli na težave, pa smo vendar ugotovili, da vsi predstavniki v temeljnih organizacijah združenega

dela za svoje seje sploh ne vodijo evidence prisotnosti, zato so rezul- tati nekoliko nepopolni. Ker so imeli posamezni organi zelo različno šte- vilo sej, smo računali povprečno udeležbo (oziroma odsotnost) petih sej.

(Nadaljevanje na 8. str.)

AKCIJSKI PROGRAM ZA NADALJNO AKTIVNOST ZK PRI USTANAVLJANJU NOVIH TOZD

Komite konference ZKS železarne Jesenice je na svoji seji 16. februarja sprejel akcijski program, za nadaljnjo aktivnost ZK v železarni Jesenice pri ustanavljanju novih TOZD:

I.

Komite zadoljuje komuniste v odboru za uresničevanje ustave ter vodilne delavce in strokovnjake komuniste, da vztrajajo na uresničitvi stališč, ki jih je komite sprejel na svojih sejah (31. seji 9. 9. 1975 in 35. seji 3. 12. 1975) in so sestavni del tega programa. Prav tako zavezuje vse komuniste v odboru in komuniste strokovne in poslovne delavce, ki pripravljajo nov predlog ustavne organiziranosti železarne, da vnesejo v analizo in ustrezne sporazume vse do sedaj znane praktične izpeljave ustave in tiste misli, ki jih je dala javna razprava o analizi, posebno pa pripombe predsednika predstava SRS Sergeja Kraigherja in predsednika komisije predsedstva CK ZKS za samoupravljanje in družbeni sistem Petra Toša ter pripombe komisije za družbene ekonomske odnose komiteja občinske konference ZKS Jesenice ter predhodne razprave s predsednikom ZSS Janezom Barboričem.

Komunisti v odboru za uresničevanje ustave ter glavni direktor so dolžni tedensko poročati komiteju konference ZKS ŽJ o poteku usklajevanja novega predloga s stališči komiteja in pripombami v javni razpravi.

II.

Komite zadoljuje sekretarja komiteja in predsednika konference osnovne organizacije sindikata, da redno spremljata delo odbora za uresničevanje ustave, katerega delo je nujno odpreti širše in vzpostaviti živ kontakt z delavci in družbenopolitičnimi organizacijami v železarni. Vse protustavne tendence, ki so odraz neznanja ali pa nasprotovanja posameznih strokovnih delavcev ali članov odbora, je treba takoj obravnavati na komiteju in zavzeti do takih pojavov politična stališča in jih posredovati ustreznim samoupravnim organom.

III.

Komite vztraja, da se vsa tista vprašanja, ki so že danes razčiščena, takoj obdelajo v analizi in sporazumih in da se počaka ustrezne rešitve v zakonu o združenem delu samo tedaj, ko rešitev ne bi znali najti brez tega zakona.

IV.

Vse osnovne organizacije ZK naj sprejmejo kot prvenstveno nalogo ponovno obravnavo ustave, predvsem tistega dela, ki določa položaj delavca v združenem delu ter organiziranje delavcev v TOZD in združevanje dela in sredstev v DO, SOZD in širše v reprodukcijskih celotah in v družbi. V ta namen naj predavateljski aktiv prevzame to nalogo, komite pa naj organizira predavatelja za to temo. Na sestankih OO ZK je potrebno idejnopolična izhodišča povezati s konkretno prakso sleherne TOZD ali DSSS v železarni.

MARJAN ŽITNIK NOVI SEKRETAR KONFERENCE ZKS ŽELEZARNE

V predzadnji številki glasila smo že poročali o konstituantni seji tovarniške konference ZKS železarne, ki je bila 3. februarja. Na konferenci, katere se je udeležilo 87 odstotkov izvoljenih delegatov, so za novega sekretarja konference ZKS železarne izvolili Marjana ŽITNIKA, za namestnika sekretarja Branka STARETA in za organizacijskega sekretarja Jožeta KOBENTARJA.

Konstituantni seji sta prisostvovala tudi sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Ludvik Kejžar in sekretarka občinskega komiteja ZKS Jesenice Marija Vičar-Zupancič ter predstavniki sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne in uprave delovne organizacije železarne ter drugih družbenopolitičnih in samoupravnih organov železarne.

V razpravi, ki je sledila poročilu o dosedanem delu konference, ki ga je podal dosedanji sekretar Valentin Erjavšek in ki smo ga v predzadnji številki v celoti objavili, so sodelovali: Marija Vičar-Zupancič, Albina Tušar, Franc Kobentar, Ivan Tušar, Gregor Klančnik, Drago Finžgar, Peter Kunc, Janez Kramar, Stare Branko, Maks Dimnik, Tone Pintar, Valentin Jekler, Ludvik Kejžar in Varl Tone.

V drugem delu seje so bili izvoljeni naslednji člani komiteja tovarniške konference ZKS železarne: Marjan Žitnik, Branko Stare, Jože Kobentar, Božo Bartelj, Tomaž Kavčič, Marjan Knific, Vasilij Koman, Anton Dežman, Stanko Pulec, Janez Kapus, Albert Pavlič, Albina Tušar, Andrej Močnik, Jože Neuman in Miloš Cvetković.

Organizacijsko kadrovsko komisijo bo vodil Boris Hafner, grupo za ideološka vprašanja Anton Pintar in grupo za gospodarjenje Medja Jakob.

V zaključnem delu seje je spregovoril novoizvoljeni sekretar Marjan Žitnik in sicer o politični platformi za izdelavo programa dela konference ZKS železarne.

Konstituantna seja konference ZKS železarne je bila po mnenju navzočih zelo uspešna in je dala dovolj osnov za izdelavo akcijskega programa dela nanovo konstituirane konference, njenih organov in vseh članov ZKS v železarni.

ZAKAJ UGOTAVLJATI IN OCENJEVATI...

(Nadaljevanje s 1. str.)

delavcev itd.), da se potem ne bi pokazali rezultati, ki ne bodo služili nikakršnem namenu.

S stališča širše družbene skupnosti se namen ugotavljanja delovnih rezultatov in delovne uspešnosti kaže v posplošeni obliki in vsebini, in sicer v uresničevanju takih oblik organizacije dela in take delitve dohodka in osebnih dohodkov, ki bodo stalno spodbujale delavce k vedno boljšemu gospodarjenju z družbenimi sredstvi, optimalnemu vlaganju in doseganju večje produktivnosti dela, da bi tako dosegli izboljšanje delovnih in življenjskih razmer delavcev, krepitev skumulativne in reproduktivne sposobnosti združenega dela, zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev v odvisnosti do doseženih rezultatov dela in enakopravnost vseh delavcev pri uporabi načela delitve po delu.

Če naj se torej uresniči ustavno načelo delitve osebnih dohodkov po delu, ki je osnova za enakopraven položaj in vlogo vseh delavcev v procesu družbene reprodukcije, njen nemoten tok in pravičnost v delitvi, je ugotavljanje delovnih rezultatov in delovne uspešnosti objektivna nujnost, ki s stališča:

— narodnega gospodarstva oziroma širše družbene skupnosti prispeva k uresničevanju načrtane razvoja ne poti gospodarstva (na tej osnovi se odločamo za sprejemanje ustreznih instrumentov družbenoekonomске politike);

— temeljne organizacije združenega dela prispeva k ugotavljanju ekonomskega položaja glede na druge temeljne organizacije združenega dela v narodnem gospodarstvu na eni strani (kot podlaga izvajanja poslovne politike TOZD) in k ugotavljanju skupnih naporov delovnega kolektiva, kar se odraža v višini sredstev za osebne dohodke v celotnem dohodku temeljne organizacije združenega dela;

— posameznega delavca služi za ugotavljanje osebnega prispevka k skupnemu rezultatu delovnega kolektiva (kot kriterij za ugotavljanje višine osebne udeležbe v skupnih sredstvih za osebne dohodke) na eni strani in za analiziranje dejavnikov, ki pogojujejo delovno aktivnost posameznika na drugi strani.

Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori kot pojavnost oblika teh prizadevanj so predvsem sredstvo usmerjanja in usklajevanja tokov družbene reprodukcije ter reševanja različnih družbenoekonomskih problemov. S samoupravnimi sporazumi o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke usmerjamo in usklajujemo ravnanje udeležencev sporazumevanja na področju proizvodnje, menjave in porabe. Samoupravni sporazum kot tak ničesar ne daje in ničesar ne jemlje, v bistvu se z njim sporazumemo o pravih »igrah«, medtem ko mora njihova konkretizacija temeljiti na delu in rezultatih dela.

Osnovni cilj, ki jih zasledujemo z oblikovanjem osnov in meril v samoupravnih sporazumih in družbenih dogovorih so:

1. Uveljavljanje enakopravnega družbenoekonomskega položaja delavcev temeljnih organizacij združenega dela.

2. Preprečevanje odtujenosti rezultatov dela od tistih, ki te rezultate ustvarjajo.

3. Omejevanje izkoriščanja delavcev in okoriščanja posameznikov z delom in rezultati dela drugih na najmanjšo možno mero.

4. Zagotavljanje ustreznega družbenega vrednotenja in medsebojnega priznavanja dela oziroma delovnega prispevka pri ustvarjanju produktov in storitev tako za posameznika, delavca v temeljnih organizacijah združenega dela kot organizacijah združenega dela v vseh dejavnostih ali območjih.

5. Oblikovanje sistema osnov in meril za ocenjevanje in vrednotenje dela oziroma delovnega prispevka, ki temelji na načelu delitve po delu in razvila solidarnost med ljudmi.

6. Uveljavljanje spoštovanja družbenih programov in planov kot tudi dogovorov o konkretnem delovanju in odločanju, ki izhajajo iz kratkoročnih in dolgoročnih interesov delavcev v združenem delu.

7. Uveljavljanje v družbi prevladujočega spoznanja in zavesti ter ustrezne dejavnosti, programiranja in odločanja o nujnosti uresničevanja osrednje naloge, kateri so vse druge naloge, cilji in področja podrejeni kot sredstvo za doseganje temeljnega cilja, to je:

— stalno izboljševanje delovnih in življenjskih razmer ter nenehna rast življenske ravni delavcev in drugih delovnih ljudi ter prebivalcev, ki niso neposredno vključeni v delovne procese.

Sintetični odraz in mednarodno priznana merilo teh prizadevanj je produktivnost dela.

8. Razvijanje medsebojnega zaupanja in spoštovanja mnenj, predlogov in krepitev drugih.

9. Upoštevanje posebnosti delovnih procesov, delovnih razmer in življenja.

10. Preprečevanje virov nerazumevanja, sporov, konfliktov in nasprotij med delavci v združenem delu in preprečevanju posledic takih pojavov.

Te splošne cilje poskušamo v samoupravnih sporazumih oblikovati s pomočjo opredeljene pojmov in pojavov v neke norme in kriterije, po katerih se bomo pri konkretni delitvi dohodka in osebnih dohodkov ravnali, denimo:

— osnove in merila za delitev osebnih dohodkov (na primer tipična delovna mesta, enotni kvalifikacijski koeficienti itd.),

— enotna metodologija statističnega spremljanja delovanja samoupravnih sporazumov in prikazovanja delovnih rezultatov,

— enoten način obračunavanja osebnih prejemkov,

— enotna načela odvisnosti sredstev za osebne dohodke od višine ustvarjenega dohodka,

— itd.

2.646.129 DINARJEV ZA STABILIZACIJO

(Nadaljevanje s 1. str.)

ževalnih in proizvodnih asistentov pozitivno ocenili pet, v zadnjem času v proizvodnjo uvedenih izboljšav. Le-te izkazujejo 2.646.129 din letnih prihrankov. Člani komisije so spodbudno nagradili vseh deset avtorjev s 46.092 din.

Komisija za oceno izboljševalnih predlogov v TOZD Hladna predelava je bila izredno delovna in prizadevna tudi v preteklem letu. Na dveh sejah so obravnavali in pozitivno ocenili 12 tehničnih izboljšav 21 avtorjev, ki so z njimi prihranili 4.472.527 din. Za to so prejeli 136.049 din spodbudnih odškodnin, nagrad, akontacij in rent. Na letošnji prvi seji za oceno tehničnih izboljšav so bili spodbudno nagradjeni za svoje dosežke naslednji avtorji:

Tehnično izboljšavo št. 2177 nov način brušenja furovih glav, sta izvedla Drago Koblar delovodja oddelka za izdelavo votlic in Pavle Dimitrov in s tem povečala proizvodnjo trapezne žice. Avtorjema je bila odobrena druga letna renta za leto 1975 v višini 6.762 din, katero si avtorja delita v razmerju 50:50. V preteklem letu sta avtorja prihranila in ustvarila prihranek v višini 136.568 din, zato sta upravičena do tako visoke, spodbudne rente.

Strojni vzdrževalec iz obrata jeklovlek Toni Draksler, je na osnovi večletnih delovnih izkušenj izvedel in predložil v oceno tehnično izboljšavo št. 2210, izboljšava na konvaynem valju za ravnalni stroj Medart v obratu jeklovleka na Belu za izdelavo paličastega železa. Tehnična izboljšava je omogočila hitrejšo in kakovostnejšo izdelavo paličastega železa brez površinskih napak, zato je bila prizadevnemu in uspešnemu avtorju priznana in odobrena odškodnina v višini 2.000 din.

Ivan Jamar in Aleksander Kavčič iz hladne valjarne sta uspešno iz-

vedla in predložila v oceno in nagradev izboljševalni predlog št. 2216, nova tehnologija žarjenja in razoglaševanja hladno valjanih trakov dinamno pločevine na Ebner konti žarilni peči. Ta tehnična izboljšava predstavlja največji dosežek tehničnih inovacij v železarni, saj letni prihranek pri večji in brezhibni izdelavi hladno valjanih trakov dinamno pločevine presega 2.300.000 din. Enoglasno jima je bila priznana odškodnina v višini 27.763 din, ki se jima izplača, ko bodo ugotovili delež vseh, ki so pri izredni izboljšavi sodelovali.

Izboljševalni predlog št. 2224, ročna naprava za nanašanje ustrezne paste za izboljšanje vžiga na prižigalnem koncu visoko produktivnih elektrod, sta izvedla Franc Terseglav in Viktor Kokošar delovodja in kontrolni varilec iz oddelka varilne žice. Naprava se mora še izpopolniti za mehansko in avtomatsko nanašanje paste. Avtorjema so priznali akontacijo v višini 2.000 din, katero si delita v razmerju 50:50. Vsekakor pa bo treba tehnično inovacijo še razvijati do popolne brezhibne izvedbe.

Dežurni ključavničar iz jeklovleka Jože Odar, je z izboljševalnim predlogom št. 2225, bistveno izboljšal sistem mazanja Malcus brusilnega stroja. Z znatnimi prihranki na olju, stroških vzdrževanja, večjo proizvodnjo in dvoletnih remontov v enem letu prihranili preko 115.000 din.

Na osnovi prikazanih in potrjenih prihrankov ter koristi mu je bila priznana in odobrena spodbudna odškodnina v višini 7.537 din.

Vsem prizadevnim in uspešnim avtorjev čestitamo k doseženim uspehom in odobrenim ter izplačanim odškodninam, nagradam, in rentam.

USPEŠNA AKCIJA REŠILA ZASTOJ PROIZVODNJE

Nepričakovane velike snežne padavine so v železarni že v soboto, 14. februarja grozile normalnemu poteku proizvodnje. Ta dan je glavni direktor železarne Peter Kunc z okrožnico pozval delavce v TOZD in delovne skupnosti Skupne službe, da priskočijo na pomoč delavcem na transportu pri odstranjevanju velikih količin snega. Odziv ni bil najboljši in le veliki prizadevnosti delavcev na transportu gre zasluga, ki so s pomočjo in veliko zavzetostjo delavcev iz talilnic premagali največje težave pri čiščenju transportnih poti in s tem omogočili obratovanje plavža, martinarne, elektro jeklarne in valjarne bluming na Belu, medtem, ko so ostali obrati zaradi snega obstali.

Sneg pa je še neprestano padal in še nadalje ogrožal normalni potek proizvodnje. Glavni direktor železarne je zato v nedeljo, 15. februarja prek lokalnega radia pozval delavce železarne iz bližnjega območja, da pridejo na pomoč pri odstranjevanju snega. Pozivu se je odzvalo 107 prostovoljcev z Jesenic in okolice. Žal smo med njimi pogrešali vodilni, obratovodski kader, ker bi bila akcija ob njihovi prisotnosti še bolj učinkovita. Vsekakor pa je akcija uspela tako v pogledu preprečevanja zastojev v proizvodnji, kot v moralnem pogledu. Morda bi bila akcija ob večkratni ponovitvi poziva po radiu še bolj uspela, ker mnogi prvega poziva niso slišali ob istočasnem poteku televizijskega programa.

Glavno delo pa je kljub vsem tem prizadevanjem ostalo še za ponedeljek, namreč ročno čiščenje premikalnih stez za normalni potek transporta po železarni. Potrebna je bila dodatna akcija v kateri so na poziv glavnega direktorja železarne sodelovali predvsem delavci iz delovne skupnosti Skupne službe oziroma pisarniški delavci. Kar 180 delavcev se je odzvalo temu pozivu. Na odstranjevanje snega so prihajali direktorji in vodje služb na čelu svojih sodelavcev. Čeprav je akcija potekala med rednim delovnim časom pa ima vsekakor velik pomen, ki se kaže predvsem v pripravljenosti priskočiti na pomoč tudi s fizičnim delom kadar je ogrožena proizvodnja železarne.

Vsekakor je treba poudariti, da je bila velika nevarnost, da bi brez teh akcij, zaradi velikih količin snega, zastala proizvodnja v železarni. Zato imajo te akcije izredno velik tako gospodarski kot moralni pomen in naj bodo tako akcije, kot pripravljeno naših sodelavcev, da priskočijo na pomoč v sili za zgled in dokaz pripadnosti kolektivu.

TUDI PRI PORABI TEHNIČNIH PLINOV LAHKO NEKAJ PRIHRANIMO

V tem mesecu poteka tretje leto odkar je prenehala obratovati acetilenska postaja na Jesenicah in eno leto od ustanovitve acetilene na Javorniku. To je razlog, da pogledamo nekoliko skozi razvoj uporabe tehničnih plinov v Železarni.

Ustanovitev acetilenarn je bila potrebna zaradi dotrajanosti naprav, ki so acetilen plin proizvajale in pa zaradi neprimernih lokacij acetilenarn. Po novih predpisih morajo biti take naprave postavljene dovolj stran od drugih objektov, cest in tirov. Tako lokacija pa je v Železarni težko dobiti in bi bila izgradnja zelo draga. Izračuni so pokazali, da je najceneje izgradnjo novih acetilenarn opustiti in preiti na nov način dobave plinov (ki so potrebni za varjenje in rezanje) potrošnikom v Železarni.

Za tiste, ki rabijo plin samo za rezanje vedno na istem delovnem mestu in imajo veliko porabo, naj bi se namesto acetilena dovajal butan-propan po cevodih.

Potrošniki, ki rabijo plin za avtogensko varjenje, naj bi v bodoče dobivali acetilen v jeklenkah.

Ostali potrošniki, ki rabijo plin za rezanje, pa cevodovoda še nimajo ali pa se menja mesto porabe in cevodovod ne bi bilo mogoče narediti, pa naj bi dobivali butan-propan plin v jeklenkah.

Ce hočemo, da butan-propan plin na gorilnikih lahko uporabljamo, ga je treba upliniti. V ta namen so bile postavljene na Jesenicah štiri uparjalne postaje, in sicer na Beli dve in na Javorniku dve. Zgrajenega je bilo nekaj kilometrov novega cevodovoda. Na ta način so dobili plin butan-propan v plinastem stanju po cevodih vzdrževalci in rezalci na Beli, v valjarni 2400, v starem železu, konstrukcijska delavnica, kovačnica, instalacijska delavnica, delavnice transporta in del vzdrževanja talilnic. Tukaj ne omenjam potrošnikov butan-propana na pečeh, flemarjev in ostalih večjih potrošnikov. Potrošniki, ki so dobili nove cevodove so zamenjavo plinov najmanj občutili, saj je bilo treba le malenkostno predelati gorilnike oziroma rezalnike.

Večje težave pa imajo potrošniki, ki rabijo plin v glavnem za avtogeno rezanje t. j. acetilen. Za te potrošnike smo skupaj s transportnim oddelkom, Vodovodom Jesenice in tovarno dušika Ruše organizirali prevoz jeklenk. Do Železarne skrbi za nabavo in prevoz Vodovod Jesenice, ki jeklenke dobavlja iz Ruš oziroma iz Črnuč do skladišča v Trebežu. Iz skladišča v Trebežu pa do potrošnikov po vsej Železarni skrbi za prevoz PIV-energija. Na tem mestu naj omenim, da PIV skrbi za prevoz tudi ostalih plinov, ki so napolnjeni v jeklenkah.

Manjši potrošniki, ki uporabljajo plin za gretje oziroma rezanje, dobivajo butan-propan tudi v jeklenkah. Jeklenke so lahko 10- ali 35-kilogramske. Ker ima butan-plin to lastnost, da se pri nižjih temperaturah ne uplinja, smo na butanski postaji Bela namestili skladiščni rezervoar s propanom. Na ta način lahko v zimskem času polnimo po potrebi jeklenke s propanom in ni bojazni, da zaradi mraza ne bi mogli rezati in sploh delati s plinom.

Navedel sem tri načine dobave plinov, ki so zamenjali acetilen po cevodih in pa tri gorljive pline, ki jih lahko uporabljamo namesto acetilena v cevodih.

V času, ko moramo gledati na vsak dinar, moramo tudi pri porabi oziroma izbiri plina imeti to pred oči. Povsem jasno je, da je najbolj praktičen in najcenejši način dobave gorljivega plina butan-propan v cevodovodu do potrošnega mesta. Cena tako dovedenega plina je 2,41 din/kilogram (stroški montaže cevodov in uparjalnih postaj niso upoštevani).

Cena butan-propana ali čistega propana v jeklenki pa je 3,02 din/kg (v ceni ni vračunan prevoz do potrošnega mesta).

Najtežji, najbolj kompliciran in pa najdražji pa je acetilen napolnjen v jeklenkah ali kakor mu tudi kratko rečemo dissous (izgovori disu) plin dostavljen do potrošnika. Že sama embalaža (jeklenka), ki je potrebna za dissous plin, je draga in težka. Za primerjavo naj navedem, da je jeklenka, ki vsebuje deset kg acetilena, težka okrog 100 kg, dočim je jeklenka, ki vsebuje deset kg butan-propana težka okrog 22 kg. Groba primerjava pokaže, da za isto količino plina butan-propana rabimo za dissous plin petkrat težjo embalažo. Jeklenke z dissous plinom dobivamo, kakor sem že preje omenil, v Črnučah. Precej daleč in prevoz z nakladanjem in razkladanjem tudi stane. Naj takoj za primerjavo navedem butan-propanске jeklenke, ki se polnijo doma na Beli. Ali je potem še čudno, če je cena dissous plina v primerjavi z butan-propanom okrog desetkrat višja, ali natančneje, kilogram dissous plina stane potrošnika 34,30 din (kakor tudi pri butan-propanu tukaj ni vračunan interni prevoz do potrošnega mesta).

Skladiščna služba PIV-energije vodi vsakodnevno evidenco porabe oziroma prevoza jeklenk z različnimi plini po obratih kakor tudi prevoz praznih jeklenk. Ta evidenca mi je omogočila, da sem lahko napravil

razpredelnico porabe dissous plina mesečno po obratih od ukinitve acetilenarne na Jesenicah t. j. 6. 2. 1973 pa do danes. Taka razpredelnica bo potrebna tudi ob naslednjih obletnicah, da bodo potrošniki videli, kje lahko prihranijo kakšen milijoneček. Če bomo za rezanje ali gretje namesto dissous plina uporabljali raje butan in če bomo kakšen zvar namesto avtogensko naredili z el. agregatom, to prav gotovo ne bo težko.

Da ne bo potrebno posebnih okrožnic, opozoril ali navodil, naj potrošnikom tehničnih plinov povem še tole:

Vse pline, ki se rabijo v jeklenkah, je treba naročiti v skladišču PIV-energije, praviloma en dan prej, najkasneje pa do 7. ure zjutraj tistega dne na telefon 278.

Plin naroča odgovorni obrata; naročate minimalne količine, ker skladišče za plin ima Vodovod Jesenice, na noben način pa vsak obrat oziroma potrošnik;

jeklenke tudi prazne, morajo biti privezane na primernem prostoru;

prazne jeklenke morate takoj vračati, ker v nasprotnem slučaju ne boste dobili polnih;

takoj ob prevzemu je treba dati za jeklenko ček;

poti in mesta, kjer se vrši prevoz in iztovarjanje jeklenk, morajo biti prosta in čista. Odgovoren je potrošnik, ker drugače ne bo dobil plina;

v bližini jeklenk naj ne bo odprtega ognja in vročih predmetov, da ne pride do eksplozije;

z jeklenkami naj manipulirajo in jih uporabljajo samo osebe, ki imajo za to kvalifikacijo;

vse reklamacije, vžige jeklenk ali omrežja, zapazanja uhajanja plina, eksplozije, požare, ki so v zvezi s plinskimi napeljavami ali jeklenkami, je treba takoj javiti dninskemu delovodju PIV-energije na telefon 255 na Jesenicah in 910 na Javorniku. Ta pa javlja odgovornemu na obratovodstvu PIV-energije.

Bodimo previdni pri delu s tehničnimi plini. Uporabljajmo pa pline, ki so za posamezno delo najbolj primerni in najcenejši.

Viko Smolej
plinska in vodna energija

PORABA ŠTEVILA JEKLENK DISSOUS PLINA

Potrošnik	Meseci												Skupaj
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
HVŽ	8	10	15	6	8	9	7	9	8	9	8	10	89
	6	11	2	10	8	10	9	11	11	7	10	7	75
Elektro jeklarna	28	29	20	26	25	37	27	28	21	25	30	26	265
	8	12	8	4	9	11	16	5	5	10	10	6	104
Strojno vzdrževanje jeklarne	66	39	59	31	26	30	34	25	40	56	29	74	404
	60	50	49	48	40	25	38	37	40	64	39	50	104
			74	56	20	34	45	38	30	30	26	41	504
Plavž	22	14	31	17	18	16	31	15	18	29	16	25	218
	16	11	16	17	12	13	12	15	16	18	20	14	191
			19	21	12	19	16	24	21	11	15	13	198
Strojno vzdrževanje plavž	48	62	26	19	15	19	10	18	32	39	52	43	273
	13	16	28	13	43	13	12	19	17	19	15	22	311
			9	8	57	26	14	23	17	23	14	29	249
Martinarna	7	16	126	9	18	11	12	18	12	14	18	18	256
	12	12	22	26	12	14	21	11	24	26	15	22	216
			11	14	14	6	6	9	8	8	10	8	118
Montaža	6	7	17	7	6	19	6	12	3	15	14	16	115
	17	17	12	8	12	6	14	18	15	17	14	6	135
			13	15	20	16	7	9	17	17	16	20	184
Instalacija	22	20	27	13	10	19	14	9	19	23	19	24	177
	16	21	19	13	25	19	13	15	16	21	17	22	237
			16	14	26	21	19	17	18	12	21	12	213
Konstrukcijska delavnica	34	16	62	35	26	28	16	20	20	30	28	29	294
	26	18	32	33	29	35	15	24	28	32	16	23	317
			25	21	23	21	11	18	13	13	9	17	215
Vozovna delavnica	11	9	30	18	14	14	12	20	20	15	12	15	170
	13	14	11	13	13	9	14	20	20	7	16	165	74
			13	11	8	8	4	8	10	10	4	10	113
Livarna	31	29	32	22	19	21	25	20	22	32	27	21	241
	19	21	22	23	19	30	23	30	23	26	15	14	285
			19	14	19	24	11	15	19	20	11	14	206
Montaža Javornik													1973
													74
			4	12	16	6	15	10	10	7	7	18	108
													75
Profilarna													1973
													74
			6	4	7	10	16	6	18	8	14	10	109
													75

Tabela prikazuje porabo jeklenk dissous plina po mesecih in v letih od februarja 1973 dalje. Navedeni so samo potrošniki, ki so porabili preko 100 jeklenk plina letno.

VABILO NA PREDAVANJE

Društvo rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov vabi v sredo, 25. februarja, ob 18. uri v spodnje prostore Kazine na predavanje

VTISI IZ ŽELEZARNE KORF
IN UPORABA METALIZIRANIH PELETOV

Predava Karel Ravnik iz elektrojeklarne.
Vabimo vse člane in ostale sodelavce.

Odbor

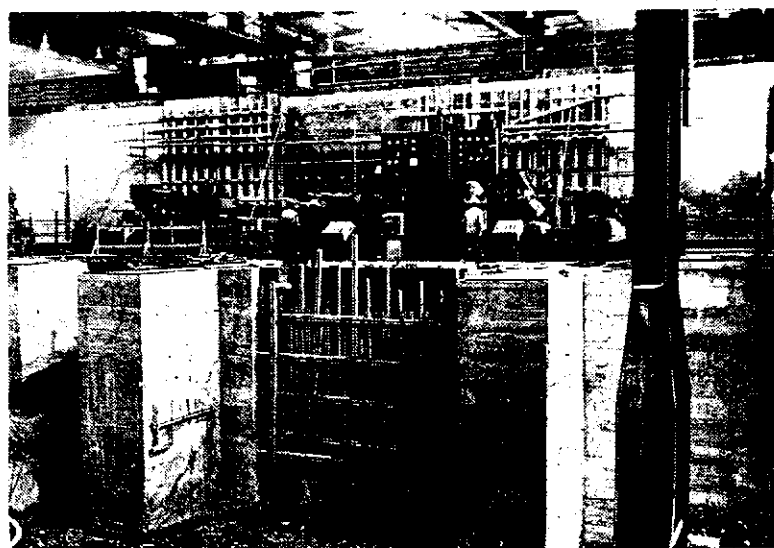
IZGUBLJEN DELOVNI ČAS

Približno poldrugo leto vozi z Nove Gorice nov vlak. Od prejšnjega se razlikuje kot noč in dan. Zelo je udoben in bolj točen. Ima oddelke za nekādile in ka-dilce. Priznati je treba, da se ljudje, kar se tiče kajenja, razen redkih izjem - verjetno nepismenih, držijo reda. Skratka potniki smo zadovoljni z njim.

Vsaka stvar pa ima dobre in slabe strani in tako je tudi tu. Vlak namreč skoraj vsak dan ustavi na železniškem mostu v bližini Železarne in čaka. Seveda čakamo v njem tudi potniki in le stežka pridemo pravočasno na delo, večkrat pa zaradi tega tudi zamudimo. Tako Železarni kot drugim delovnim organizacijam se vsaka izgubljena ura še kako pozna. Če železniška postaja na Jesenicah nima dovolj prostora, bi zasilno postajališče - stalo bi lahko nasproti RO, v celoti rešilo ta problem. Mislim, da tudi sredstva v ta namen ne bi bila pretirano visoka.

O tem bi veljalo razmisliti, ker iz malega raste veliko. Iz minut nastajajo ure, iz ur dnevi...

Jože Kogoj

Montaža Sendzimir ograjda

OBVESTILA KOLEKTIVU - OBVESTILA KC

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK - 23. 2.	ENIKO VANDA	GMAJNAR JANEZ
TOREK - 24. 2.	CUZMAR ALOJZ	BURJA ANTON, st
SREDA - 25. 2.	PRISTAVEC BOŽIDAR	ROZMAN JANEZ
ČETRTEK - 26. 2.	BAK DUŠAN	SLIVNIK ALOJZ
PETEK - 27. 2.	TORKAR STANE	ARNEŽ FRANC
SOBOTA - 28. 2.	VARL ALOJZ	KAVČIČ IVAN
NEDELJA - 29. 2.	LOGAR IGOR	DROLČ MARJAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 23. do 28. februarja bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: IV. obratna ambulanta
popoldan: I. in II. obratna ambulanta
V soboto, 28. februarja samo dopoldan I. obratna ambulanta.

V zobni ambulanti:
dopoldan: I. zobna ambulanta
popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 18. februarja, samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

STANOVANJA ZA TUJE STROKOVNJAKE

Pri gradnji hladne valjarne v železarni Jesenice že sodeluje nekaj tujih strokovnjakov, sodelovalo pa jih bo še večje število. Nekateri izmed njih bodo imeli s seboj tudi družine. Pri nas bodo po šest (6) mesecev ali dalj. Za ta čas potrebujejo stanovanja. Zato prosimo vse občane, ki lahko

oddajo stanovanja.

da pošljejo ponudbe na naslov: Železarna Jesenice, sektor novogradnje, nova hladna valjarna.

Pogoji za stanovanja so naslednji:

1. da so na področju Bleda, Lesc ali Žirovnice, v bližini glavne ceste Jesenice - Bled, ali na ožjem področju Jesenic;
2. da so v normalno urejeni in mirni okolici;
3. stanovanja naj bodo dvo- ali trosobna, kompletno opremljena, z opremljeno kuhinjo, kopalnico in WC;
4. da so v zimskem času ogrevana.

Ponudbe z navedbo glavnih podatkov, kot so: lokacija, število in površina prostorov, čas, ko so na razpolago, z navedbo mesečne najemnine ipd., pošljite na naš naslov do 29. 2. 1976.

Železarna Jesenice
sektor novogradenj

Ob zaključku ponedeljkove seje strokovnega kolegija Železarne je inž. Miroslav Nikolič osebno podaril preko glavnega direktorja naši železarni za interno porabo zajeto strokovno knjigo, njegovo življenjsko delo z naslovom Kratak pregled tehnološkega postopka za izdelavo vlečene jeklene žice in hladno valjanih trakov. Knjiga bo na voljo v strokovni knjižnici Železarne.

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Hladna predelava

31. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

V četrtek, 12. februarja, je bila 31. seja odbora za dohodek in nagrajevanje v TOZD Hladna predelava. Predsednik odbora Anton Klemenc je predlagal v obravnavo: pregled sklepov prejšnje seje, pregled doseženega osebnega dohodka v mesecu januarju in doseganje premij po učinku.

Pri pregledovanju sklepov prejšnjih sej so ugotovili, da so bili vsi sklepi v celoti izvršeni. O doseženem osebnem dohodku v mesecu januarju je poročal predstavnik oddelka za nagrajevanje. Povedal je, da je povprečni osebni dohodek železarne ostal na nivoju decembrskega, kar je razumljivo, saj imata oba meseca približno enake posebnosti. Število plačanih ur se razlikuje le za 1,6 ure, stimulacija za operativni program je enaka, v urah sobotnih dopustov skoraj ni razlike. Učinek za vso železarno znaša 32 odstotkov in je za 0,53 odstotkov boljši od decembrskega.

Na nivoju temeljne organizacije združenega dela Hladna predelava je povprečni osebni dohodek v primerjavi z decembrskim nekoliko nižji. V decembru je le-ta znašal povprečno na osebo 3.769 din, v januarju pa le 3.700 din. Torej znaša razlika 69 din ali 1,83 odstotkov. Na nekoliko nižji osebni dohodek je vplivalo manjše število ur. V decembru je bilo 195,2 ur, medtem ko jih je bilo v januarju le 192,4. Za odstotek je bila tudi nižja stimulacija na izvrševanje operativnega programa. V posameznem obratu TOZD Hladna predelava je bil odsežen naslednji osebni dohodek:

	december	januar	razlika
vodstvo TOZD	5.045 din/os	4.881 din/os	- 164 din
hladna valjarna	4.017 din/os	3.907 din/os	- 110 din
žičarna	3.900 din/os	3.814 din/os	- 86 din
profilarna	3.930 din/os	3.840 din/os	- 90 din
vratni podboji	3.310 din/os	3.372 din/os	+ 62 din
jeklovlek	3.787 din/os	3.665 din/os	- 122 din
elektrodni obrat	3.411 din/os	3.371 din/os	- 40 din

Gornji osebni dohodek so obrati dosegli v naslednjem številu ur:

	december	januar
vodstvo TOZD	185,1 ur/os	184,6 ur/os
hladna valjarna	195,4 ur/os	200,9 ur/os
žičarna	193,2 ur/os	194,1 ur/os
profilarna	196,5 ur/os	195,3 ur/os
vratni podboji	185,7 ur/os	184,6 ur/os
jeklovlek	190,6 ur/os	193,5 ur/os
elektrodni obrat	191,3 ur/os	197,4 ur/os
žebeljarna	188,2 ur/os	187,9 ur/os

Korekcija izvrševanja operativnega programa je bila potrebna le pri profilarni za 174 ton in pri žebeljarni za 26 ton. Operativni program v profilarni ni bil izvršen zaradi poskusov boljšega postopka pri izdelavi cestnih odbojnikov, proga Rossi ni valjala zadostne količine težjih profilov. V žebeljarni pa je bil vzrok požar v prostoru za čiščenje žičnikov, ki je onemogočil del čistilnih naprav. Odstotek stimulacije na izvršitev operativnega programa:

Odstotek premij po učinku:

	december	januar
hladna valjarna	30,97 %	34,00 %
žičarna	32,78 %	31,93 %
profilarna	30,64 %	31,45 %
vratni podboji	31,91 %	31,35 %
jeklovlek	31,54 %	32,01 %
elektrodni obrat	26,00 %	33,50 %
žebeljarna	28,83 %	27,44 %

Doseganje norm in premij v mesecu januarju:

	december	januar	norme	premijs
vodstvo TOZD	9 %	8 %		
hladna valjarna	8 %	8 %		
žičarna	10 %	8 %		
profilarna	10 %	6 %		
vratni podboji	9 %	8 %		
jeklovlek	10 %	8 %		
elektrodni obrat	8 %	9 %		
žebeljarna	10 %	6 %		

J. S.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

34. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo TOZD VET Bogomir Svetina je sklical 34. sejo odbora, 3. februarja. V obravnavo je predlagal: informacijo o proizvodnih rezultatih TOZD VET doseženih v decembru 1975, program IV in AZ za leto 1976, združevanje sredstev za skupne naložbe, program delitve sklada skupne porabe za leto 1976 in predlog sporazuma o dolgoročnem poslovanju med železarno Jesenice in splošnim kovinskim podjetjem Ajdovščina.

Na osnovi poročil o doseženih proizvodnih rezultatih TOZD VET v mesecu decembru, ki so jih odboru posredovali šefi za vzdrževanje in transport, je odbor ugotovil, da je TOZD VET v vseh treh dejavnostih v mesecu decembru 1975 dosegla izredne dosežke. Problematični so bili le zastoji v valjarni žice in jeklovleku.

Pri obravnavanju predlogov za korištenje sredstev investicijskega vzdrževanja in amortizacijskih zamjenjav za leto 1976 je direktor TOZD VET članom odbora razložil potek priprave programa, ki je bil predložen vsem članom odbora, kakor tudi potrebe po najnujnejših vlaganjih. Na osnovi tega je odbor ugotovil, da je predloženi program delitve IV in AZ sredstev realen, vendar je zahteval, da o njem razpravljajo in ga sprejmejo samoupravne delovne skupine TOZD VET, ki ga lahko spremenijo samo na ta način, da za eventualno predlagano novo pozicijo, sprejmejo tudi kaj se črta iz programa.

V zvezi s predlogom združevanja in delitve sklada skupne porabe za leto 1976, ki ga je odboru razložil direktor kadrovskega sektorja, je odbor sprejel naslednja stališča:

- način združevanja sredstev v skupni višini 40.001.000 din je sprejemljiv;
- primarna delitev sklada skupne porabe (uveljavitev sindikalne liste in sredstva za družbeni standard) in sprejete obveznosti iz leta 1975 je sprejemljiva;
- odbor pa je mnenja, da se mora med letom nastale obveze (točka 4) prenesti med nove vloge za leto 1976 in jih reševati v okviru le-teh;
- odbor je obravnaval tudi predlagani prioriteten vrstni red vlog prosilcev in sicer:
 - skupnost otroškega varstva Jesenice;
 - spomenik v Dražgošah;
 - kulturna skupnost Jesenice;
 - telesno kulturna skupnost Jesenice, SZ Jesenice, HK Jesenice in društva TVD Partizan v naši občini;
 - krajevne skupnosti izven Jesenice.

Odbor je bil mišljenja, da je prioriteta sprejemljiva, vendar ne sme ovirati svobodne odločitve na samoupravnih delovnih skupinah, zato je

sprejel sklep, da naj o delitvi sredstev sklada skupne porabe razpravljajo tudi samoupravne delovne skupine v TOZD VET.

Po zagotovitvi direktorja TOZD VET, da je v letu 1976 TOZD VET sposobna združevati finančna sredstva v predvideni višini po predlogih sektorja za novogradnje, je odbor potrdil združevanje sredstev, finančne konstrukcije in nabavo opreme za:

- nabavo opreme za proizvodnjo VAC žice;
- nabavo linije za odplaščevanje elektrod z žarilnimi pečmi za proizvodnjo;
- izgradnjo podaljška skladišča dodatnega materiala za varenje;
- nabava avtomatske pakirne naprave za pakiranje oploščenih elektrod;
- nabava strojne opreme za povečanje proizvodnje vlečene narezane žice.

Mnenja je bil, da naj bi predlog združevanja sredstev za našete projekte obravnavale tudi samoupravne delovne skupine v TOZD VET.

Odbor je tudi sprejel sklep, da predlaga DS TOZD VET, da potrdi združevanje sredstev, finančne konstrukcije in nabavo opreme za naslednje projekte:

- nabavo brusilnega stroja za čiščenje površine slabov CM 6000--SE/45° pri podjetju Centro-Maskin v skupni vrednosti projekta din 21.510.000. TOZD VET za omenjeni projekt združuje sredstva v višini 2.389.904 din;
- nabava 15 livnih voz v skupni vrednosti 10.100.000 din (v letu 1975 že združena sredstva v višini 4 milij. dinarjev). TOZD VET združuje manjkajoča finančna sredstva z deležem v višini 1.335.900 din.

Odbor je obravnaval tudi nabavo osebnega avtomobila FIAT 1500 za potrebe sektorja TKR in odločil, da se nabava odobri iz sredstev, ki so odločena za prekoračitve. Ob koncu je odbor obravnaval tudi samoupravni sporazum o dolgoročnem poslovnem sodelovanju železarne Jesenice s splošnim kovinskim podjetjem Ajdovščina, s katerim v celoti soglašajo in pooblašča predstavnik železarne Jesenice, da sporazum podpiše. NZ

35. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Naslednjo 35. sejo odbora za gospodarstvo TOZD VET je predsednik Bogomir Svetina sklical 10. februarja. Na seji so obravnavali novo organizacijsko shemo TOZD VET s katero je odbor v celoti soglašal. Nadalje je c. bor predlagal DS TOZD VET da potrdi spremembe normativ v obratu gradbeno vzdrževanje po predloženem predlogu oddelka za organizacijo dela. V zvezi s predlogom reorganizacije obrata RTA je odbor sklenil, da mesto RTA kot obrata v okviru TOZD remonte delavnice ni problematično, da je v obratu do 20. februarja potrebno na sestankih SDS seznaniti člane kolektiva s predlogom reorganizacije znotraj obrata in odločitev SDS posredovati odboru za gospodarstvo. Odbor bo na prvi prihodnji seji obravnaval pripombe SDS obrata RTA in na osnovi njihovih mnenj posredoval ustrezen sklep o opravičnosti izvedbe reorganizacije DS TOZD VET, da predvidena reorganizacija znotraj obrata RTA ne bi obremenjevala reorganizacije sedanjega TOZD VET.

Odbor za gospodarstvo je tudi sklenil, da bo predlagal DS TOZD VET, da sprejme sklep o odpisu napačno poslanih rezervnih delov za črpalko typ 125-I. st. HW firme KSB z dne 15. maja 1974. Ker firma na reklamacijo 20. junija 1974 ni odgovorila, predlagamo DS odpis neporabnega materiala. NZ

44. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNA RAZMERJA

Predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD VET Ignac Juran je sklical 44. sejo, 6. februarja. Na seji so obravnavali in sprejeli sklep o dopolnitvi spiska delovnih mest, za katera veljajo posebni kriteriji pri kadrovanju na delovna mesta. Prvotni spisek je odbor potrdil na svoji 37. seji, dne 27. avgusta 1975.

Nadalje je odbor sprejel sklep, da se v glasilu Železar objavi izpraznjeno delovno mesto vodja tehničnega inspektorata, na predlog osnovne organizacije sindikata TOZD VET pa je imenoval petčlansko razpisno komisijo. Odbor je na prošnjo enega delavca OZD VET dal soglasje za opravljanje male obrti v skupščini občine Radovljica. NZ

INFORMACIJA ZA DELEGATE

V ponedeljek, 23. februarja bo že 8. seja skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice. Za sejo so delegati prejeli precej gradiva, saj bodo razpravljali in odločali o:

- dopolnitvi predloga samoupravnega sporazuma o najmanjšem obveznem obsegu zdravstvenega varstva v SR Sloveniji,
- predlogu družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 ter o ovrednotenem programu zdravstvenega varstva za leto 1976,
- predlogu družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letu 1976 v občini Jesenice,
- poslovnem poročilu in zaključnem računu za leto 1975 občinske in regionalne zdravstvene skupnosti,
- družbenem dogovoru o družbeni samozaščiti v občini Jesenice.

Na seji bodo delegati med drugim zvedeli, kako potekajo priprave na združevanje in reorganizacijo zdravstvene službe na Gorenjskem, ki je nujno potrebna za učinkovitejšo izvajanje zdravstvenih uslug. Predidevajo, da bo integracija temeljila na najbolj ustreznih kombinacijah teritorialnega in strokovnega principa.

Delegati se bodo seznanili tudi s sklepi posvetovanja o zdravstveni zaščiti žene na delovnem mestu, ki ga je 5. februarja organiziral svet za spremljanje družbenoekonomskih položajev žensk pri občinski konferenci SZDL Jesenice.

Med gradivom pa so delegati prejeli tudi izčrpno poročilo o stanju zobozdravstvene službe na Gorenjskem, vendar pa bodo ta problem obravnavali šele na prohodnji seji skupščine (marca).

34. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje pri DS Železarne Vladimir Podlipnik je sklical 34. sejo za sredo, 11. februarja. Na seji so pregledali sklepe zadnje seje, razpravljali o osebnih dohodkih za mesec februar, spremembah v zvezi s sindikalno listo 1976 in ukrepih v zvezi z osebnimi dohodki za februar.

Najprej so pregledali kako so se izpolnjevali sklepi zadnje seje in ugotovili, da so realizirani razen sklepov v zvezi s preategorizacijo, ki se še izvajajo.

V nadaljevanju seje so sprejeli informacijo o osebnih dohodkih za januar in se strinjali s predlaganimi korekcijami za operativni program v profilarni in žebeljarni. Ugotovili so, da bo povprečni osebni dohodek za januar znašal 4046 din na osebo in je le 4 % nižji od planiranega za 1976. leto.

Soglašali so s spremembami v zvezi s sindikalno listo za leto 1976 in v zvezi s tem sprejeli naslednje popravke:

- Dodatek za deljen delovni čas, kjer traja prekinitev 2 uri in več, znaša 18.— din neto za vsak dan takšnega dela.
- Osnova za nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni do 30 dni znaša 90 % izplačanega povprečnega osebnega dohodka v preteklem letu, povečane vsake 3 mesece za odstotek, ki ga objavi zdravstvena služba SRS.

— Za čas odsotnosti od 8—12 ur se spremeni dnevnicca iz 90 na 96 din, dnevnicca za čas odsotnosti nad 12 ur pa iz 140 na 150 din.

— Stroški prenočevanja se krijejo po predloženem računu največ do višine 170 din. Če delavec za prenočevanje ne predloži računa, se mu prizna povračilo v višini 75 din za noč.

— Izjemoma se prizna za čas službene odsotnosti od 6 do 8 ur del dnevnicca v višini 50 din pod pogojem, da je bilo potovanje začeto vsaj 2 uri pred pričetkom ali, da je bilo končano vsaj 2 uri po preteku rednega delovnega časa posameznika.

— Nadomestilo za ločeno življenje znaša 1.250 din.

Popravki veljajo od 1. 2. 1976.

Ob koncu seje so razpravljali o predlogu ukrepov v zvezi z osebnimi dohodki in se na osnovi predloga in razprave strinjali s 4 % korekcijo obračunskih postavk z veljavnostjo od 1. februarja 1976. J. S.

20. SEJA ODBORA ZA DELOVNE IN ŽIVLJENJSKE POGOJE PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za delovne in življenjske pogoje pri DS Železarne Jože Šibbar je sklical 20. sejo odbora v torek, 10. februarja z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje, razprava o najetju kredita za stanovanjsko gradnjo iz sredstev uročenih pri samoupravni stanovanjski skupnosti, razprava o začasnih kvotah koriščenja izredno plačanih dopustov in reševanje tekočih vlog.

Pregledali so, kako so uresničeni sklepi zadnje seje in ugotovili, da so realizirani, razen sklep pod točko 3, ki se še izvaja.

Na predlog kadrovskega sektorja so izrekli soglasje za najetje kredita za stanovanjsko gradnjo pri samoupravni stanovanjski skupnosti Jesenice in sprejeli naslednja sklepa: Z ozirom na porast vlog za dodelitev stanovanja, stalni porast cen stanovanjske gradnje in kljub maksimalnemu prizadevanju Železarne (9 % prispevne stopnje) se predvideva, da v letu 1976 ne bomo mogli realizirati srednjeročnega programa, ki predvideva od 100—120 novih stanovanj. Z lastnimi sredstvi bi lahko srednjeročni program za leto 1976 realizirali le s 50—60 %.

Odbor za delovne in življenjske pogoje soglašajo, da se Železarna prijavi na razpisano posojilo pri samoupravni stanovanjski skupnosti Jesenice v višini 6 milijonov dinarjev.

Razpravljali so tudi o predlogu začasnih kvot izredno plačanih dopustov posameznim koristnikom in sklenili, da posamezni koristniki lahko koristijo izredno plačan dopust kot akontacijo do razprave in dokončnega sklepa delavskega sveta Železarne le do višine 50 % odobrenih izredno plačanih dopustov v letu 1975. Glede na kategorijo tekmovanja se v okviru kvote, ki predstavlja akontacijo izredno plačanih dopustov vključijo tudi košarkarski klub Jesenice, ki so mu začasno priznali 25 dni izredno plačanega dopusta. Odgovorni službi so priporočili, da izdela predlog plana izredno plačanih dopustov za leto 1976, ki bo 10—15 % nižji od porabljenih dni izredno plačanih dopustov v letu 1975. O tem sklepu odbora bodo obvestili vse koristnike izredno plačanih dopustov.

Razpravljali so tudi o poročilu direktorja kadrovskega sektorja v zvezi z delom preventivne zobne ambulante v obratni ambulanti železarne Jesenice za čas od maja do vključno oktobra. Na osnovi poročila o obsegu zobozdravstvene dejavnosti v obratni ambulanti železarne Jesenice in zdravstvenega doma Jesenice so ugotovili, da je učinkovitost zobnih ambulant železarne Jesenice v primerjavi z drugimi zobnimi ambulantami v jeseniški in radovljiški občini nezadovoljiva. Zato so priporočili obratni ambulanti Železarne, da dostavi odboru letošnje poročilo o obsegu dela ter finančnih stroškov, ker bo lahko le na osnovi tega poročila sklepal o podpisu pogodbe o preventivnem zobozdravstvenem varstvu za leto 1976.

Ob koncu seje so reševali še vloge društev in posameznikov. J. S.

ODGOVOR NA SESTAVEK: ALI SO TO NEOPRAVIČENI IZOSTANKI?

V zvezi z »bodico«: Ali so to neopravičeni izostanki?, obratna ambulanta železarne Jesenice obvešča bralce Železarja na osnovi zdravstvene kartoteke št. 24938, da Drago Ravnjak 24. 1. 1976 ni bil v staležu bolnih in da ni razloga, da mu sodelavci ne bi čestitali k uspehu.

Obratna ambulanta železarne Jesenice

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

NEODGOVORNOST POSAMEZNIKOV ZAVIRA
DOSEGANJE DOBRIH REZULTATOV
NA PODROČJU KADROVSKE POLITIKE

O pomanjkanju kadrov za delo v najrazličnejših organih Zveze socialistične mladine v jeseniški občini smo na tej strani že dostikrat pisali. Odmevnost na naše komentarje je bila zelo majhna, sem pa tja so nam prizadeti očitali, da neobjektivno kritiziramo oziroma, da na posameznih izrazitih primerih preveč posplošujemo stvari na področju kadrovske politike. Na takšne očitke smo vedno reagirali tako, da smo prizadete pozvali, da nam o tem sami napišejo lastno mnenje, saj venomer ponavljamo, da je rubrika odprta vsem, ki želijo doprinesti k temu, da posamezen problem obdelamo z najrazličnejših strani in tako na podlagi skupnih mnenj izoblikujemo stališča. Kljub večkratnim pozivom nismo prejeli niti enega prispevka, celo najodgovornejši v organih OK

ZSMS s področja kadrovske politike so ostali gluhi za komentarje.

Danes spet namenimo komentar zgoraj navedeni problematiki. Čeprav je od 9. kongresa ZSMS v Moravcih preteklo poldrugo leto, na področju kadrovske politike nismo naredili dosti. V občini Jesenice med 4.500 člani Zveze socialistične mladine lahko govorimo le o približno 200 aktivnih članih. Ta številka ni bila dosti manjša pred 9. kongresom, kar predstavlja najbolj izrazit pokazatelj rezultatov in prizadevanj občinske konference ZSMS na področju kadrovske politike po 9. kongresu. Da se bomo prav razumeli: Nihče ne pravi, da občinska konferenca ZSMS Jesenice v pokongresnem obdobju ni naredila pomembnega koraka naprej na najrazličnejših področjih. Ti doseženi rezultati in uspehi pa so plod le majhnega števila zares aktivnih mladincev, ki praktično vodijo in usmerjajo delo celotne mladinske organizacije v občini s 4.500 člani. Poudariti je treba, da ne moremo govoriti o neki zaprtosti oziroma forumskem delu. Akcije so zasnovane dovolj široko, samo glavni pomen in teža pa izhajajo v trenutku, ko ne dosežejo odmeva v širših množicah, v našem primeru v osnovnih organizacijah ZSMS, pa naj si bo to v delovnih organizacijah, šolah ali krajevnih skupnostih. Celo posamezne komisije pri občinski konferenci včasih »zatajajo«, čeprav bi morale nositi pomembno težo odgovornosti pri izvedbi posameznih akcij.

Kot najodgovornejši organ pri občinski konferenci pa je predsedstvo kot izvršilno telo, ki razpravlja, odloča, sprejema sklepe, skratka vodi in usmerja delo Zveze socialistične mladine. Skoraj nemogoče se zdi, da lahko »motor«, ki šteje dvaindvajset članov, preprosto odpove. Morda spet ne moremo posploševati »spodrsilja« na petkovi seji predsedstva OK ZSMS, ki je bila ne-sklepčna. V novem mandatnem obdobju se ni to zgodilo prvič, zato se prav gotovo postavlja jasno vprašanje, ali se posamezniki zavedajo odgovornosti do občinske konference, do sredine, ki jih je izvolila v najvišji organ in ne nazadnje do samoupravne socialistične družbe. Priznati je treba, da je bilo marsikdaj pri raznih opravičevanjih »gledano skozi prste« glede udeležbe na sejah. Leto in pol po 9. kongresu si kaj takšnega prav gotovo ne bi smeli privoščiti, še manj pa bi smeli dopuščati to, da so v najvišjem organu posamezniki hodili zgolj na seje, njihovi rezultati dela pa so bili kaj malo vidni. Po enoletnem obdobju po 9. kongresu je prav zaradi tega prišlo v predsedstvu do kadrovskih sprememb, katere so narekovala ravno omenjene težave. Spet se tolažimo s tem, da smo sedaj dobili boljše in bolj sposobne mladince. Nihče ne oporeka temu, vendarle ima marsikdo občutek, da je načrtna kadrovska politika zopet zatajila. Lahko bi o vrsti kadrovskih težav in pomanjkljivosti pisali tudi v drugih sredinah, predvsem v osnovnih organizacijah ZSMS, kjer stanje prav tako ni rožnato. Predsedstvo OK ZSMS smo vzeli »v precep« predvsem zato, ker se tukaj najbolj kaže sposobnost posameznih mladincev, tukaj je kader, ki odloča o najpomembnejših stvareh, se pravi tudi o kadrovskih problemih. Rezultati v sedanjem trenutku prav gotovo niso spodbudni, pri bodočem delu pa bo potrebno bolj zavijati rokave.

Te besede so izrečene zelo kritično, toda enkrat je treba pogledati

resnici v oči. Ta komentar je še razmeroma zgodaj napisan, ker ob njem ni odveč, če povemo, da jeseni občinska konferenca ZSMS stoji spet pred volilnim obdobjem, ko se bodo po iztečenem dveletnem mandatu spet menjali kadri v vseh sredinah. Takrat bo odločno treba narediti stari praksi konec, in na področju kadrovske politike marsikaj spremeniti. Sedaj je še čas, da odpravimo vrsto slabosti, prepozno pa bo dan pred volitvami posameznikov v organe, ki opravljajo najbolj odgovorno delo v imenu 4.500 mladincev v jeseniški občini.

Janko Rabič

ZAKAJ SEM HODIL
V POKLICNO ŠOLO?

Za ta sestavek sem se odločil, da seznanim sodelavce z mojim problemom, ki se mi je zgodil v TOZD Valjarna.

Življenjska pot me je privedla na Jesenice leta 1972, kjer sem si v Železarskem izobraževalnem centru pridobil poklic vroče valjavca. Leta 1974 sem zaključil šolanje in se v jeseni istega leta zaposlil v Železarni v TOZD Valjarna. Ker v obratu valjarna bluming ni bilo prostega delovnega mesta valjavca, sem moral sprejeti delovno mesto v adjuštaži bluming, kot prekladovalca polizdelkov z zagotovilom, da je to le začasno in da bom dobil delovno mesto, ki bo ustrezalo mojemu poklicu. Večkrat sem opozoril pristojne, da me premestijo na delovno mesto za katero sem se izučil. Kljub prošnjam in obljubam je ostalo pri starem. Pred novim letom pa so na delovno mesto valjavca sprejeli neizučene vročega valjavca, brez kakršnegakoli poklica ali prakse.

Ob takem odnosu do kadrov se mi zdi, da sem lahko ne samo upravičeno prizadet, temveč tudi ogorčen. Dve leti sem se v šoli usposabljal za ta poklic povsem po nepotrebnem, ker po letu in pol nisem mogel dobiti ustreznega delovnega mesta. Kot izučeni vroče valjavci in dveletni študenti Železarne sem tako rekoč ostal na cedilu z lopato v roki.

Delavec

SEMINAR
ZA NOVOIZVOLJENA
PRESEDSTVA
OO ZSMS V ŠOLAH

Minulo soboto, 14. februarja, je bil v prostorih restavracije Kazina seminar za novoizvoljene člane predsedstev osnovnih organizacij ZSMS na šolah. Seminar je pripravila občinska konferenca ZSMS, predavatelj pa so bila ločena posebej za vodstva v osnovnih šolah in vodstva v srednjih šolah. Teme seminarja so bile naslednje: samoupravljanje na šolah, najaktualnejše naloge v sedanjem času in vloga in organiziranost ZSMS.

O vlogi in organiziranosti v ZSMS je udeležencem seminarja predaval Franjo Kragolnik, sekretar občinske konference ZSMS. S samoupravljanjem na šoli jih je seznanil Goran Dražič, o najaktualnejših nalogah v sedanjem času pa je udeležence seminarja seznanila Angelca Murko-Pleš, predsednica občinske konference ZSMS na Jesenicah.

Mladi slušatelji so se na tem seminarju seznanili z mnogimi koristnimi stvarmi, ki jim bodo potrebne pri njihovem nadaljnjem delu v njihovih osnovnih organizacijah ZSMS, zato so taki seminarji seveda zaželeni.

M.

Pripravljenost je vedno
boljša kakor
golo pričakovanje...

Tito

MINERSKA TEHNIKA
VIETNAMSKIH BORCEV

Nad glavo žebja so postavili puškino kroglo, ki je bila rahlo pritrjena s cevkami iz bambusovega trsa, nad kroglo — mreža iz bambusovega trsa, ki je bila maskirana s travo, listjem in ovijalkami. Pod pritiskom noge se je krogla nataknila na vrh žebja, s tem se je aktiviral inicialni naboj ter smodnikovo polnilo. Učinek te preproste naprave je bil takšen, da je redno izločil po enega sovražnega vojaka iz nadaljnega boja.

Tudi mehanične pasti so bile izjemno učinkovite. Maskirne jame z zašiljenimi bambusovimi trskami, metanje kamenja z dreves z raznimi preprostimi katapulti so spadali zraven.

Kljub najsodobnejši ameriški vojni tehniki so bile vietnamske pasti in mine presenečenja neprekosljive. V svoji izvedbi in izvirnosti pa so bila enkratna. Epopeja vietnamskega ljudstva in borcev je znova potrdila veliko resnico, da je tisti narod nepremagljiv, ki se je pripravljen boriti za dokončno osvoboditev.

ŽIVINA IN RADIACIJSKO SEVANJE

1

ŽVINO, KI JE PREJELA SMRTNO DOZO RADIOAKTIVNEGA SEVANJA, JE TREBA ČIM PREJ ZAKLATI. TO BI BIL TREBA STORITI V PRVIH TREH DO SEDMIM DNEH. DOZO RADIOAKTIVNEGA SEVANJA JE MOGOČE PRECEJ ENOSTAVNO DOLOČITI, ČE VEMO ZA STOPNJO SEVANJA NA ZEMLJIŠČU IN KOEFICIENT OBSEVANJA ŽIVINE. VSEKAKOR JE MOGOČE MESO IN DRUGE MESNE IZDELKE ZAKLANE ŽIVINE UPORABITI ZA HRANO — PREDEN SE POJAVIJO ZUNANJI ZNAKI RADIACIJSKE BOLEZNI (ZVIŠANA TELESNA TEMPERATURA IN DRISKA).

ZNAKI IN POSLEDICE SEVANJA

Obsevano meso je treba uporabiti v prvih dneh po klanju, ker se hitreje kvari kot meso zdrave živine. Ni ga mogoče ohraniti npr. s soljo. Takšno meso je treba obvezno skuhati ali pa ga predelati v konzerve.

Če je živina sprejela sevalne doze, ki povzročajo radiacijsko bolezen srednje jakosti, se skrito obdobje bolezni podaljša na dva do tri tedne. Mleko krav, ki so samo zunaj obsevane, je mogoče uporabljati brez omejitev, saj ne spreminja svojih hranljivih lastnosti, vse dokler se ne pojavijo znaki bolezni. Postane pa bolj zapleteno, če je živina in perutnina obsevana znotraj.

Razcepi produkti jedrske eksplozije se vnašajo v organizem s hrano. Z vodo se vnese samo 2 % teh produktov. Na travi se zadrži 8 do 25 % radioaktivnega prahu. Prah se skupaj s travo vnese v organizem. Prašiči in perutnina se manj okužijo, ker jedo zrnatost hrano, zrna pa so kot je znano bolj čista kot trava in listje.

Del vnesenih radioaktivnih izotopov se izloča iz organizma, del odhaja v kri in se kopiči v organih in tkivih, del pa gre iz organizma z mlekom in jajci. Organizem sprejema najnevarnejše izotope — radioaktivni jod, barij, stroncij in cesij. Pri molznih kravah se ti izotopi v prvih dveh mesecih po okužbi izločajo z mlekom. Če bi vso radioaktivnost v mleku označili z indeksom 100, potem bi na izotope joda odpadel indeks 80. Zato je mleko zlasti nevarno za otroke, saj se radioaktivni jod iz mleka kopiči v ščitni žlezi. Ta pe je pri otrocih zelo majhna, težka le nekaj gramov, pa bi kopičenje večje množine izotopov povzročilo njen razkroj. Toda izotopi joda so iz istih vzrokov prav tako nevarni za odrasle.

Osnovno nevarnost v zvezi z mlekom predstavljajo v prvih dveh do treh mesecih po jedrski eksploziji izotopi joda. Po treh do dvanajstih mesecih po eksploziji predstavlja nevarnost stroncij-89, po dvanajstmesecnem obdobju po eksploziji pa cesij-137. Izotopi joda imajo kratko življenjsko dobo. Obdobje polrazpada pri jodu-131 je le 8 dni, to se pravi aktivnost izotopa joda se vsakih osem dni zmanjša za polovico.

Tri mesece po jedrski eksploziji bodo v mleku še radioaktivni izotopi stroncija in cesija. V Ameriki so s posebnimi napravami iz mleka odstranili tudi do 90 % stroncija. Če je koncentracija cesija in stroncija večja od dovoljene, mleka ni vredno predelovati. Saj je čas polrazpada daljši od vseh mogočih rokov za hrambo teh proizvodov (mlečnih namreč!).

Z jajci se prav tako izloča določena množina izotopov. Največje kopičenje je v lupini, medtem ko je v rumenjaku in beljaku okrog 10-krat manjša. Omembe vredno je, da se v rumenjaku in beljaku kopičijo le kratkotrajni izotopi (jod, telur), v lupini pa izotopi stroncija in barija. Jajca, ki vsebujejo več radioaktivnih snovi kot je dovoljeno, bi bilo treba vskladiti. V času skladiščenja bi se radioaktivnost zmanjšala — pozneje bi skrbno ločili lupine od beljaka in rumenjaka. Še bolj bi pa bilo predelati jajca v prah.

Živino je treba zaklati pred pojavom zunanjih znakov okužbe. Ameriški raziskovalci so prišli do osupljivih rezultatov. Koncentracija radioaktivnih izotopov znaša v jetrih, mišicah, kosteh in tkivih živali, zaklanih 24 ur po jedrski eksploziji 100 %.

MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA SAMOUPRAVLJANJA — MALA ŠOLA S

Zapiski iz obdobja Neodvisne
delavske partije Jugoslavije
na JesenicahSpomini prve generacije jeseniških
komunistov

82

Mimo tega se je Masaryk zavedal, da s 50.000 možmi se ne da okupirati in obdržati ogromnega ozemlja evropske Rusije: »Okupirati bi bili morali ne le Kijev, pač pa celo vrsto mest in krajev do Moskve, pustiti povsod posadke — za to nas je bilo premalo. V Rusiji — v Sibiriji še ne — so boljševiki že začeli organizirati armado...«

Zanimivo je tudi Masarykovo pričevanje o Zaveznikih (antanti):

»Kar se Zaveznikov tiče, moram na žalost ugotoviti, da niso imeli jasnega načrta glede Rusije in da niso enotno ravnali glede boljševikov. Prvi čas po prevratu niso bili Zavezniki proti priznanju boljševikov, ali vsaj proti pogajanju z njimi. Vedel sem, da se je francoski veleposlanik Noulens pogajal s Trockim

(decembra 1917); ameriški veleposlanik je kmalu nato (v začetku januarja 1918) obljubil boljševikom pomoč in priznanje, če udarijo proti Nemčiji. General Tabouis v Kijevu se je pridružil mojemu pogajanju z boljševiki. Kmalu pa so se Zavezniki obrnili proti njim, sem smatral za napako, zlasti, ker so bili podpre deležni razni pustolovci, kakor Semjonov in drugi. Za resnični boj z boljševiki Zavezniki niso imeli zadostne moči, krajevni boji so bili brez pomena. Šele jeseni 1918 so pomišljali, da bi poslali od solunske armade šest divizij proti boljševikom; ali niti Clemenceu niti Lloyd George nista pristala na ta načrt, ker sta se bala, da bi vojaki ne ubogali in bi ne šli.«

To Masarykovo pričevanje o strahu francoske in angleške vlade dokazuje, da se je duh oktobrske revolucije širil tudi med antantnimi vojniki. Vedeti pa moramo tudi, da je odjeknila oktobrska revolucija tudi med francoskim delavstvom, o čemer pričajo množice stavke v francoskih tovarnah prve tri mesece leta 1918.

Toda vrnimo se k sibirski anabazi, kakor imenuje Masaryk boj čeških legij proti boljševikom, ki so ga, kakor navajajo ruski zgodovinarji, raznetile spletke Angležev in Francozov. Slednji so na Masarykovo prošnjo vzeli češki korpus v Rusiji v sestavi francoske armade in mu sedaj tudi ukazovali in ga skupaj z eseri in Angleži izbrali za kontrarevolucionarni boj v Rusiji. Upor češkega korpusa proti boljševikom je hrati raz-

netil upor kulaštva in drugih kontrarevolucionarnih sil na Volgi in v Sibiriji, med katerimi so bili tudi esersko nastrojeni delavci v votkinskem in iževskem podjetju. Tako je v času tega upora prišlo do ustanovitve dveh kontrarevolucionarnih vlad, in sicer na Volgi do ustanovitve belogvardejsko-eserske samarske vlade, v Omsku pa do sibirske belogvardejske vlade. Torej 92.000 — glavni češki korpus le ni bil tako sam na svoji slavni poti, kakor piše Masaryk, pač pa je imel nasilno vzdrževano podporo s strani protisovjetskih sil. Toda oglejmo si Masarykov zapis o tem:

»Bil sem na Japonskem, ko sem prejel prvo poročilo o težavah prevoza črt v Vladivostok (sporazum v Penzi zaradi oddaje dela orožja, česar se je spominjal tudi jeseniški delavec rdečegardist Malenšek — prip. M. Kl.) in o zaustavitvi transporta zaradi japonskega vkrcavanja v Vladivostoku. Japonci so bili namreč v prvi svetovni vojni zavezniški antante in jim je nenadejana sprememba v Rusiji očitno prišla prav pri njihovih imperialističnih naklepih na račun ruskih tihomorskih ozemelj.

(nadaljevanje prihodnjič)

ONESNAŽEVANJE OKOLJA IN NAŠA ŽELEZARNA

Oddaja o onesnaževanju okolja, ki je pred dnevi tekla »v živo« na ljubljanski televiziji, me je prikrasala za urico ali dve spanja, pa mi zato ni bilo niti malo žal.

Najbolj sem seveda prislusnil besedi predstavnika našega kolektiva Bogomila Homovca, ki je sicer bolj malo prišel do besede, vendar je s kratkimi in jedrnatimi stavki povedal dve veliki resnici. Prva je ta, da od industrije ni mogoče zahtevati čistilnih naprav čez noč. Za to so potrebne dolgotrajne študije in raziskave, po drugi strani pa ogromna finančna sredstva. Drugo trpko resnico pa je povedal z odgovorom na vprašanje, koliko je širša družbena skupnost prispevala za sanacijo čistilnih naprav v Železarni. »Niti dinarja«, je dejal in komentiral, da najdemo sredstva za pomoč elektrogospodarstvu, železnici in tako naprej (tudi naš kolektiv bo s samoupravnimi sporazumi, ki smo ga na delovnih skupinah obravnavali pred kratkim pomagal kriti te izgube), za čistočo našega jeseniškega okolja pa sredstev s strani družbe ni še nikjer.

Navedeni smo že, da je bila, je in bo Železarna tista, ki mora najti denar za vse od že omenjene železnice do zadnje interesne dejavnosti v občini. Lepo ni bilo slišati to zlasti v primerjavi z nekaterimi predstavniki podjetij, ki so v oddaji sodelovali in so se pohvalili z večjo pomočjo družbe.

Zašel sem. Hotel sem pometati pred domačim pragom. Pred leti, bolj natančno leta 1969 smo kupili in vgradili odpravevalno napravo za naše električne peči. Od tega teče sedmo leto, naprava pa do danes še nikoli ni obratovala tako, kot bi morala, odnosno kot je bilo pričakovati glede na predvidene zmogljivosti in garancijo proizvajalca. Kdo je temu kriv? Splošno mnenje je, da smo krivi vsi. Tako uporabniki, kot tudi vzdrževalci. Pa je res tako? Tudi sam spadam med grešnike-vzdrževalce in upam si napisati, da so to izjave samo pesek v oči. Krivca takemu stanju sta projektant in investitor, kajti naprava tehnološko nikakor ne ustreza pogojem, kakršni so na naših električnih pečeh. Z drugimi besedami »za malo denarja malo muzike«.

Slišal sem za odpravevalno napravo na električnih pečeh v sosednji državi, ki je že v osnovnem principu grajena čisto drugače. Deluje na principu ogromne havbe, razprostrte nad pečjo, ki pobere skoraj vse odvodne pline, jih vsesa, vodi skozi filtre, jih tehnološko obdela in dobljeno energijo uporabi za ogrevanje

mesta. V našem primeru gre v zrak na uro povprečno 30.000 kubičnih metrov odvodnih plinov s povprečno temperaturo 600 stopinj Celzija. Iz tabel, ki jih imajo naši energetiki je razvidno, da gre v zrak približno 7.500.000 kilokalorij na uro. Ta številka pa da slutiti, kakšna ogromna energija je to. Priznam, da so to izračuni laika. Tehnološko je pretvorba te energije precej zamotana zahteva, nedvomno pride do precejšnjih izgub in ne nazadnje investicije presegajo vse naše realne predstave in zmožnosti. Pa vendar, tu se spomnim besed Bogomila Homovca o mačehovskem odnosu naše širše družbene skupnosti.

Nameste tega razmišljanja pa smo od odgovornih služb vzdrževalci dobili nalogo, da napravo delno saniramo. Dela so v teku in bodo nedvomno opravljena. V (še vedno umazani) zrak bo šlo spet nekaj milijonov, upam pa si trditi, da bo vse to bore malo prispevalo k boljšemu delovanju naprave.

Zapuščena in pozabljena kraljuje na strehi parnih kotlov tudi znamenita »baklja« za požig odvrednega plavžnega plina. Tudi ta je bila »strel v prazno«. Nikoli ni v redu služila svojem namenu. Koliko je naš kolektiv stala, niti ne vem, bržkone pa precej.

Za izboljšanje ekoloških pogojev našega lepega kota Gorenjske bo treba vložiti še ogromna sredstva, toda le-ta naj bodo pametno in smotno naložena.

M. G.

ZAKAJ TAKO TOVARIŠI?

Na redni letni delovni konferenci OTK, ki je bila 22. decembra lani, smo izvedeli marsikaj zanimivega. Pripravljali in jemali vzorcev OTK, ki se približno že sedem let brezuspešno borimo za prekatizacijo delovnega mesta, smo še posebej pozorno poslušali, ko se je k razpravi oglašil Tone Pogačnik. Sprožil je problematiko nagrajevanja v OTK kot problem, ki se stalno ponavlja na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Želi, da vodstvo obrata, skupno s komisijo za nagrajevanje ponovno pregleda zakaj so vsi naši predlogi za nagrajevanje oz. prekatizacijo vedno zavrnjeni.

Predsednik osnovne organizacije sindikata mu je odgovoril: Dogaja se res, da že nekaj let nazaj na noben naš predlog za nagrajevanje ne dobimo ugodne rešitve. Če bi nam to odklanjala komisija za nagrajevanje, bi bilo še nekam razumljivo, da pa nam odklanjajo to službo, preden naš predlog sploh posredujejo komisiji pa je nesprejemljivo. Službe so pristojne zato, da pripravijo gradivo komisiji, ki potem odloča o posameznih predlogih, pri nas pa je ravno obratno.

Iz pogovora med njim in sekretarjem ZK je bilo razvidno, da omenjeni ni vedel za to, da naši predlogi niso bili posredovani komisiji. Obljubil je, da bo imel razgovor s predsednikom komisije in bo o tem poročal tov. Koširju. O rezultatih razgovora bodo obveščeni vsi vodje samoupravnih delovnih skupin in preko njih vsi sodelavci. Toliko v vednost vsem navzočim, da ne bodo še naprej padali očitki na vodjo obrata, češ, da ni ničesar ukrenil v zvezi s tem. Tu naj razpravo končam.

Ne vidim razloga, da predsedniku sindikata OTK-R Tonetu Koširju ne bi verjel, saj sem tudi sam v letu 1974 odboru za kadre in medsebojna razmerja pri DS Železarne poslal dve vlogi, vendar nanju nisem dobil niti odgovora.

Taki in podobni primeri upravičeno vzbujajo pri ljudeh nezaupanje, ogorčenje, negativno vplivajo na medsebojne odnose v združenem delu in na proizvodnjo ter zelo škodujejo samoupravljanju.

Kogoj

SEJA DELAVSKEGA SVETA SLOVENSKE ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne Koloman Vrečič, sklicuje v torek, 24. februarja, po vrstnem redu v Žični Celje, deveto sejo delavskega sveta. Poleg odobritve zapisnika zadnje seje in pregleda uresničevanja sklepov, predlaga delegatom delavskega sveta v obravnavo:

- zaključni računi poslovnih aktivnosti na ravni SOZD SZ in sicer interne banke, trgovinske dejavnosti s poročilom o izvozu in izvoznih premijah ter skupnih služb SZ;
 - gospodarski načrt Slovenskih železarn za leto 1976 in sicer za SOZD Slovenske železarne, interne banke SZ, trgovske dejavnosti SZ in skupnih služb Slovenske železarne;
 - sprejem dogovorjenih stališč za enotno uveljavitev sindikalne liste v Slovenskih železarnah;
 - sprejem aneksa k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev s skupno naložbo za realizacijo programa gazifikacije v Sloveniji;
 - razširitev članstva v samoupravnem sporazumu o poslovnem sodelovanju pri prometu z železnimi odpadki in
 - avtentično tolmačenje 62. člena samoupravnega sporazuma o združevanju organizacij združenega dela v sestavljeni organizaciji Slovenske železarne glede deviznih pravic.
- Delegati so ustrezno gradivo, ki je predlagano v razpravo prejeli že z vabilom.

KAJ JE MATRIČNA ORGANIZACIJA

Organizacijski problemi nastajajo že pri organizacijah združenega dela (OZD) srednje velikosti. V teh je preglednost, transparentnost (presojenost, prozornost, presevnost) zaradi večjega števila zaposlenih vedno manjša in se tu zaradi tega soočamo z organizacijskimi problemi. Te v OZD srednje velikosti normalno rešujemo čisto poslovno (pragmatično).

V teh primerih navadno ne razmišljamo kako bi organizirali delovno organizacijo. Organizacijske probleme, ki nastajajo iz dneva v dan sproti rešujemo in tako nastajajo razne organizacijske oblike. Ne moremo reči, da je to prava pot, v praksi pa je tako. Sele tedaj ko nekaj ne gre, ko se zadeve v organizaciji ne odvijajo pravilno, se vprašamo, ali je organizacijska oblika, ki jo imamo prava, ali je morda potrebno, da jo izboljšamo. Organizacijo v sedanjih DO torej normalno diktirajo aktivnosti. Rezultat takih organizacijskih rešitev je klasična organizacijska oblika tako imenovana linijska organizacija. Linijsko organizacijo predstavljamo v organizacijski shemi s povsem jasnimi organizacijskimi stopnjami, ki se hierarhično stopnjujejo.

Večji organizacijski problemi nastajajo v velikih OZD in sicer zato ker preglednost pravzaprav ni več. Zato učinkovitost ni mogoče več krmiliti. V teh OZD se poleg linijske organizacije pojavlja mešana organizacijska oblika - linijska organi-

zacija s štabnimi funkcijami. Karakteristično za štabne funkcije je, da imajo svetovalni značaj, predstavljajo neko podaljšano roko vodij (šefov). V mnogih velikih OZD nastajajo moderne oblike, to so divizijske organizacije. Taka organizacijska oblika je primerna za OZD, ki ima zelo veliko število proizvodov ali mnogih tržišč. Tako imamo lahko divizije po kriteriju proizvodov in kriteriju tržišč. Vendar to ne zadostuje. Poleg divizij morajo obstajati še centralna mesta (oddelki), ki normalno niso štabni oddelki, ampak lahko direktno posegajo v divizijsko organizacijo. Centralna mesta običajno pokrivajo na primer celotno planiranje, kontrolo, včasih tudi avtomatsko obdelavo podatkov. Pri organizaciji centralnih mest ni nobenega pravila, organiziramo jih tako, kot zahtevajo specifične potrebe OZD.

Tretja organizacijska oblika, ki prihaja v poštev pri velikih OZD je tako imenovana **matrična organizacija**. To je verjetno najmodernejša oblika.

Matrična organizacija zveni zelo znanstveno, resnično pa je nastala v praksi. Npr. OZD, ki je imela velika naročila ali mnogo večjih naročil je oblikovala določene skupine sodelavcev, ki so bile odgovorne, da se ta naročila tudi realizirajo. To organizacijsko obliko nazivamo timsko. Timska organizacija se je v mnogih primerih pokazala kot zelo dobra, zato se je tudi institucionalizirala. In ta institucionalizirana oblika timske organizacije je matrična organizacija. Iz praktičnih izkušenj je treba opozoriti, da zahteva ta organizacijska oblika zelo intenzivno ureditev pristojnosti. Hierarhije pri tej organizacijski obliki namreč ni več, matrična organizacija je ne-hierarhična.

Op.: Povzetek s seminarja o struktuiranju organizacije v organizacijah združenega dela.

ŽELEZAR

PREGLED SESTANKOV SDS

Samoupravne delovne skupine, ki so se sestale v prejšnjem tednu so obravnavale: analizo pogojev za organiziranje novih temeljnih organizacij združenega dela, samoupravni sporazum o nadomestilu v letu 75 izpadlih transportnih dohodkov v TOZD ŽG-ZTP Ljubljana, samoupravni sporazum o združevanju sredstev za finansiranje razvoja železnice v letih 76-80, samoupravni sporazum o združevanju sredstev za finansiranje razvoja luške infrastrukture, o zagotavljanju sredstev za pokrivanje primanjkljaja iz prometa za električno energijo.

Samoupravne delovne skupine, ki so razpravljale o analizi pogojev za organiziranje novih temeljnih organizacij združenega dela so imele nekatere tudi pripombe. V samoupravni delovni skupini **odprema 2400** so člani izrazili željo, da bi prenehali z reorganizacijami in naj bi se kader preusmeril v proizvodnjo za boljše osebne dohodke. V samoupravnih delovnih skupinah **obratovodstvo žičarne**, **žičarna 1/3**, in **žičarne 2/3** so člani menili, da v predloženem predlogu ni omenjen problem oziroma mesto priprave dela. Po njihovem mnenju bi bilo potrebno organizirati centralno pripravo dela, ki bo imela nalogo delitve vložka in koordinacije med proizvodnimi TOZD. V samoupravnih delovnih skupinah **oplaščevalnica 1 in rezalnica 1** želijo, da se organizira priprava dela, ki bo neutralno organizirala preskrbo proizvodnih TOZD z materialom. Vzdrževanje se naj prilagodi pogojem novih TOZD. V samoupravni delovni skupini **oddelek splošne administracije** so imele pripombe glede oblikovanja in delitve sredstev, ki v predlogu ni povsem določena in se pojavlja določena strokovna praznina, ki je resnično sedaj v prvi fazi razprave ni lahko zapolniti s poudarkom, da zakon o združenem delu še ni sprejet in se vsa predvidevanja delajo le na njegovih predlogih. V predlogu ni nakazana rešitev kadar TOZD z drugimi TOZD skupno uporabljata osnovna sredstva. Za skupna skladišča predlagajo, da naj bi organizacijsko spadala pod TOZD nabava, ki je in bo dolžna z materialom oskrbovati in pokrivati celokupno organizacijsko strukturo TOZD in delovne skupnosti. Postavili so tudi vprašanje, ali bodo delovne skupnosti pokrivalo svoje stroške po proračunskem principu ali že v naprej priznanih stroških.

Samoupravne delovne skupine, ki so obravnavale v uvodu našete samoupravne sporazume se strinjajo z njimi, le nekatere imajo pripombe in predloge. V samoupravni delovni skupini **plavž 3** so člani menili, da njim ni nihče pomagal in predlagajo, da si poiščejo notranje rezerve. V samoupravni delovni skupini **plavž 2** predlagajo, da železnica naredi analizo izgube v tovornem in potniškem prometu. V samoupravni delovni skupini **valjarna 2400** predlagajo, da naj rešijo problem prevoza med ZTP in avtoprevozniki na nivoju republike ali zveze. V samoupravni delovni skupini **žičarna 1/2** predlagajo, da naj v bodoče ŽG-ZTP Ljubljana najde drugo rešitev za pokrivanje izgube. Za elektro gospodarstvo pa sprašujejo zakaj poleg informacije o izgubah, ne dajo še informacije o njihovih osebnih dohodkih.

TOZD TALILNICE

V obratu **plavž 3** in **2**, ki sta obravnavala vprašanja našeta v uvodu.

V obratu **martinarna** je imela sestanek samoupravna delovna skupina **livna jama 1**, ki je obravnavala vprašanja navedena v uvodu.

V obratu **elektrojeklarna** je imela sestanek samoupravna delovna skupina **elektro peči 2**, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu.

TOZD VALJARNE

V obratu **adjustaža štekel** je imela sestanek samoupravna delovna skupina **adjustaža štekel 1**, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu. Poleg tega pa so se pogovarjali o proizvodnji v mesecu januarju in planu za mesec februar, o uporabi zaščitnih sredstev pri delu in o delovni disciplini.

V obratu **valjarna žice in profilov** je imela sestanek samoupravna delovna skupina **valjarna žice 4**, ki je obravnavala vprašanja navedena v uvodu. Člani delovne skupine tudi predlagajo, da bi bon za malico delili 15. v mesecu skupno z izplačilom osebnega dohodka z namenom, da se razdeljevanje bonov poenostavi oziroma se deli le enkrat mesečno.

V obratu **valjarna 2400** so imele sestanek samoupravne delovne skupine: **adjustaža 2400/1**, **proga 2400/1**, **odprema 2400** in **adjustaža 2400/3**. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

TOZD HLADNA PREDELAVA

V obratu **žičarna** so imele sestanek samoupravne delovne skupine: **obratovodstvo**, **žičarna 1/1**, **žičarna 1/3**, **žičarna 2/1**, **žičarna 2/2**, **žičarna 2/3** je imela dva sestanka, **patentirnica žice 1** in **2**, ki je imela dva sestanka, **pocinkovalnica žice 1**, **2**, **3**, **votličarna žičarne** in **žičarna 1/2**. Samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja navedena v uvodu in poleg tega tudi proizvodnjo v mesecu januarju, plan za mesec februar. V samoupravni delovni skupini **žičarna 1/1** predlagajo, da bi delovne obleke za pranje v čistilnici oddajali po dlinah. Za red pri oddajanju in razdeljevanju oblek pa bi izvolile enega delavca, ki bi potem skrbel za delovne obleke.

V obratu **profilarna** je imela sestanek samoupravna delovna skupina **profilarna 3**, ki je obravnavala vprašanja navedena v uvodu. Člani predlagajo toplotni energiji, da naj odklopi napeljavajo za ogrevanje obrata, če ni sposobna urediti ogrevanje obrata, da ne bodo plačevali mrzlega zraka, ki pihaja iz kaloriferjev. Prav tako tudi primankuje tople vode na dopolnanski izmenj.

V **elektrodnom obratu** so imele sestanek samoupravne delovne skupine: **oplaščevalnica 1**, **rezalnica 1** in **oplaščevalnica 2**. Vse samoupravne delovne skupine so obravnavale vprašanja navedena v uvodu.

V obratu **žebljarna** je imela sestanek samoupravna delovna skupina **zavijalnica žebljarne**, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu. Člani delovne skupine želijo, da se čimprej popravi streha v žebljarni, ker pri obstoječem stanju ni mogoče delati.

TOZD VZDRŽEVANJE, ENERGIJA IN TRANSPORT

Samoupravna delovna skupina **vodstvo TOZD VET** je obravnavala vprašanja navedena v uvodu. V samoupravni delovni skupini pa so tudi obravnavali program sredstev IV in AZ TOZD VET in ga je tudi soglasno potrdila. V obratu strojno vzdrževanje je imela sestanek samoupravna delovna skupina **SV montaža 2**, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu in so tudi razpravljali o referendumu za potrebe šolstva v jeseniški

občini. Vsi člani so soglasno potrdili, da so za referendum, ker mora tudi šolstvo slediti razvoju.

V obratu **RTA** sta imeli sestanek samoupravni delovni skupini: **TMK** in **PMA**, ki sta obravnavali vprašanja našeta v uvodu.

V obratu **transport** je imela sestanek samoupravna delovna skupina **avtomobilski prevozi**, ki je obravnavala vprašanja navedena v uvodu in tudi poročilo o poškodbah v letu 75 v TOZD VET in priporočila za uvedbo samoprispevka za gradnjo šole in vrtcev. Člani delovne skupine, ki vozijo iz valjarne žice Bela v HVZ so vprašali, kako je z njihovim nagrajevanjem glede na to, da morajo v nočni izmeni sami tehtati žico.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

V delovni skupnosti skupnih služb je imela sestanek samoupravna delovna skupina **oddelek splošne administracije**, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu. Obravnavali pa so tudi razpis referendumu za samoprispevek in tekoče zadeve. Člani so enoglasno sprejeli sklep o soglasnosti za razpis referendumu za uvedbo samoprispevka za delno finansiranje za izgradnjo šolskega centra na Plavžu.

Pregled samoupravnih delovnih skupin je narejen na osnovi zapisnikov, ki smo jih prejeli od samoupravnih delovnih skupin. Zaradi omejenega prostora v tej številki nismo mogli objaviti vseh sestankov samoupravnih delovnih skupin od katerih smo že sprejeli zapisnike. Prosimo za razumevanje. Pregled naredila: Vlasta Vidic

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

PREGLED RAZPRAV O POGOJIH ZA ORGANIZIRANJE TOZD

Razprava o gradivu **Analiza pogojev za organiziranje temeljnih organizacij združenega dela** je pri kraju. Velika večina ali skoraj vse samoupravne delovne skupine so imele sestanke do določenega roka, čeprav je ta bil krajši kot navadno, kar je doslej edinstven primer. Minila sta tudi tista dva dneva, katera smo predvideli za pisanje zapisnikov in dostavo le-teh v center za proučevanje samoupravljanja in informiranje, ki bo moral v zelo kratkem času pripraviti sklepe o organiziranju novih temeljnih organizacij za podpis pooblaščenih delegatov samoupravnih delovnih skupin in za izmenjavo med novo organiziranimi temeljnimi organizacijami. Tukaj pa se je zadeva zataknila, prvič zato, ker smo v centru v zadnjih dveh dneh dobili večino zapisnikov (prek dvesto), ki jih moramo sedaj obdelati in ugotoviti ali so podani pogoji za podpis sklepa, ali bo treba morebiti usklajevati pripombe, ki so jih samoupravne delovne skupine izrekle, ali pa bo mogoče treba kakšno razpravo tudi ponoviti, drugič pa zato, ker kljub prizadevanju razpravi in dokaj hitremu dostavljanju zapisnikov, do danes, 17. februarja do 14. ure nismo sprejeli zapisnikov naslednjih samoupravnih delovnih skupin: **valjarna bluming štekel - 3**, **obratovodstvo plinske in vodne energije**, **promet vleka - 1, 2, 3 in 4**, **tovor - 1, 2 in 3**.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

7

DELOVANJE SAMOUPRAVNIH ORGANOV V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. str.)

TABELA 2: Prisotnost na sejah delavskih svetov

	pri- sotni	od- sotni	št. sej	povpr. pris. na 1 sejo št. %	povpr. odsotnih na 1 sejo št. %
Železarna	260	90	5	52	74
Talilnice	142	61	7	20	70
Valjarne	193	97	10	19	66
HL pred.	137	95	8	17	59
VET	225	90	9	25	71
DS Sk. službe	140	60	8	18	70

Razlike v prisotnosti na sejah delavskih svetov na prvi pogled niti niso velike, vendar so statistično zelo pomembne: največjo udeležbo ima delavski svet Železarne in najslabšo delavski svet Hladne predelave.

Prisotnost na sejah kolektivnih izvršilnih organov na ravni Železarne se giblje od 74 % (stanovanjska komisija) do 56 % (odbor za delovne in življenjske pogoje) povprečno na eno sejo.

Enako smo ugotavljali za vse kolektivne izvršilne organe v temeljnih organizacijah združenega dela (če smo seveda razpolagali s podatki), kako so bili obiskani njihovi sestanki, vendar nismo našli pomembnih razlik v prisotnosti med temeljnimi organizacijami, le to, da na odborih za gospodarstvo in odborih za kadre in medsebojna razmerja beležimo največjo udeležbo.

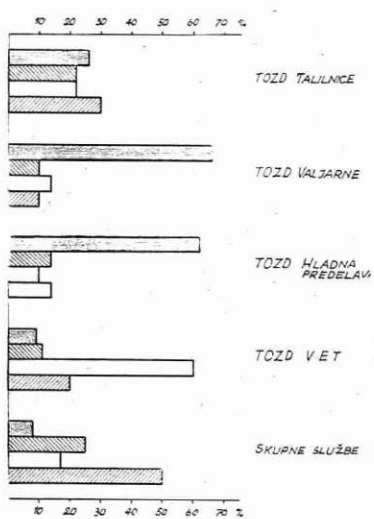
Te ugotovitve opozarjajo, da je delovanje samoupravnih organov (vsaj kar se udeležbe tiče) v vseh temeljnih organizacijah združenega dela precej izenačeno, majhne razlike, ki se pojavljajo, pa so bolj rezultat individualnih prizadevanj predsednikov in članov ali slučajnih faktorjev, kajti sistematičnih razlik nismo našli.

PRISOTNOST NA SEJAH PO POSAMEZNIH DNEVIH V TEDNU

Ker se nam je že nekajkrat zgodilo, da zaradi premajhne udeležbe sestanki samoupravnih organov niso bili sklepčni, nas je seveda zanimalo, če posamezni dnevi tedna kaj vplivajo na to. Najprej pa si oglejmo, na katere dneve v tednu smo sploh sklicevali seje.

ponedeljek — 19 % vseh sej samoupravnih organov v železarni
torek — 16 %
sreda — 17 %
četrtek — 16 %
petek — 31 %

* petku so priključeni še trije sestanki, ki so bili na soboto

7 raz. osnovne šole
8 raz. osnovne šole, poklicna šola
delovna in srednja šola
višja in visoka šola

GRAFIKON 5: Seje samoupravnih organov po dnevih v tednu in temeljnih organizacijah

Tako lahko ugotovimo, da močno izstopa edino petek, ostali dnevi pa so kar enakovredni — najpogostejše so naši samoupravni organi sestankovali ob koncu tedna.

Če pa pojav analiziramo po temeljnih organizacijah združenega dela ugotovimo, da je v TOZD Talilnice petku enakovreden še četrtek, v DS Skupne službe še sreda in na ravni delovne organizacije še ponedeljek. Razumljivo je, da se takoj postavi vprašanje, zakaj se najpogostejše sestajamo prav ob petkih, še posebej, če se spomnimo na ugotovitve raziskave o delu našega delavskega sveta, ki je bila izdelana 1973. leta. V njej se sicer vprašani člani v povprečju ne opredeljujejo, kateri dnevi v tednu bi bili za seje najprimernejši (razen sobote), vendar pa je nadaljnja analiza pokazala, da je prisotnost na sejah, ki so ob prostih sobotah ali dnevih pred njimi (torej petek), statistično pomembno nižja

kot ob ostalih dnevih. Ker omenjeni rezultati izvirajo iz dobrega leta starejših podatkov od naših pogledov, če so se spremenile navade članov samoupravnih organov (udeležba v tem primeru ne bi bila odvisna od dneva), ali pa sklicujemo največ sestankov na tiste dneve, ki so se izkazali kot kritični, vendar smo na take ugotovitve že pozabili oziroma zanje sploh še nismo slišali. Ali pa se h koncu tedna nagibamo zato, ker skušamo vsaj za rep ujeti tisto, kar smo med tednom zamudili? Vendar moramo priznati, da tudi slučajnost takih odločitev ni izključena.

Za vse temeljne organizacije združenega dela, delovno skupnost Skupne službe in Železarno je skupna ugotovitev, da pomembnih razlik v prisotnosti med posameznimi dnevi v tednu sploh ni. Ta podatek je torej različen od prej omenjenega rezultata iz leta 1973, saj v povprečju seje ob koncu tedna niso bistveno slabše obiskane kot v ostalih dnevih. V posameznostih pa je slika nekoliko drugačna.

Na nivoju Železarne stanje v primerjavi z letom 1973 še ni prav nič spremenjeno: čim bolj h koncu tedna so sklicane seje, močnejšo udeležbo imajo. To vsekakor pomeni, da bi se petkov morali izogibati, čeprav pojava ne znamo razložiti, saj se po temeljnih organizacijah združenega dela z njim ne srečujemo. Če bi tak rezultat pogojeval različen delovni čas, bi morale biti tudi petkove seje v skupnih službah slabo obiskane, vendar temu ni tako. Po temeljnih organizacijah tudi ne najdemo nobenih skupnih značilnosti, tako da lahko trdimo, da prisotnost po posameznih dnevih ni odvisna od sistematičnih (stalnih) faktorjev, ampak je zgolj slučajna.

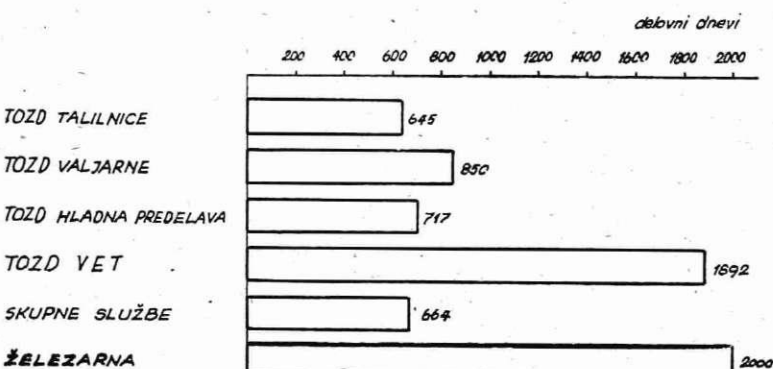
Kljub vsem ugotovitvam pa bi se kazalo pri sklicevanju sej preusmeriti bolj na začetek tedna, ker je povprečna prisotnost vsaj nekoliko višja kot na koncu tedna.

PORABLJEN ČAS ZA SEJE

Čim smo začeli razmišljati o sestankih v prostem času, potem smo vsekakor morali predpostavljati, da v te namene porabimo precej delovnih dni. Skušajmo torej tako hipotezo utemeljiti s številkami. Pri tem opozarjamo na nekatere omejitve: — podatki se nanašajo na samoupravne organe temeljnih organizacij združenega dela, delovne skupnosti Skupne službe in Železarne v letu 1974 (torej niso upoštewane seje delegacij in najrazličnejših drugih organov).

— teh sestankov se udeležujejo še številni drugi vabljeni delavci (posebno to velja za delavski svet Železarne), vendar v podatkih niso vključeni,

— upoštevana je le dejanska prisotnost na sestankih (torej ne porabljen čas ob 100 % udeležbi).

GRAFIKON 6: Porabljen čas za seje samoupravnih organov (v delovnih dnevih)

Interpretacija grafikona sploh ni potrebna. Skupaj smo torej v enem letu na sestankih samoupravnih organov prebili 563 ur in za to porabili skoraj 7.000 delovnih dni (povprečno vsak zaposlen skoraj 10 ur). Podatek sam zase niti ni tako visok, ampak izredno naraste, če mu prištejemo ves dodatni porabljeni čas, ki se nam nabere z zgoraj omenjenimi omejitvami. Prav tako v analizo niso vključeni sestanki samoupravnih delovnih skupin, ker smo se zavestno odločili, da so kot najširša oblika odločanja sestavni

del proizvodnega procesa samega in da jih sklicujemo ob za to najprimernejših časih (zastoji ipd.). Poseben problem so številni naši delavci, ki se vsak dan med delovnim časom udeležujejo najrazličnejših sej kot delegati krajevnih, samoupravnih interesnih in drugih skupnosti — torej niso bili v te organe izvoljeni ali imenovani v Železarni. Zanje nimamo niti ustrezne evidence, kaj šele da bi lahko izmerili v te namene porabljeni čas.

Vsa omenjena dejstva opravičujejo naslednja vprašanja:

1 — ali so vse seje dovolj premisljeno pripravljene in ob pravem času sklicane (materiali kvalitetni in pravočasni);

2 — ali je ves na sestankih prebiti čas racionalno porabljen (brez dvoma so tudi pri nas posamezni »poklicni diskuranti«, ki menijo, da brez njihovih gostobesednih in dolgih diskusij ne more miniti noben sestanek, čeprav samo ponavljajo že povedano ali pa sploh ničesar ne povedo: pri tem pozabljajo, da negativno vplivajo na diskusije drugih in jim jemljejo dragoceni čas);

3 — ali se vedno izvaja kontrola uresničevanja sklepov (brez tega se lahko seje spreminjajo v sestanke zaradi sestankov);

4 — ali se posamezna problematika upravičeno ponavlja na najrazličnejših organih in nivojih (celo ob prisotnosti istih ljudi).

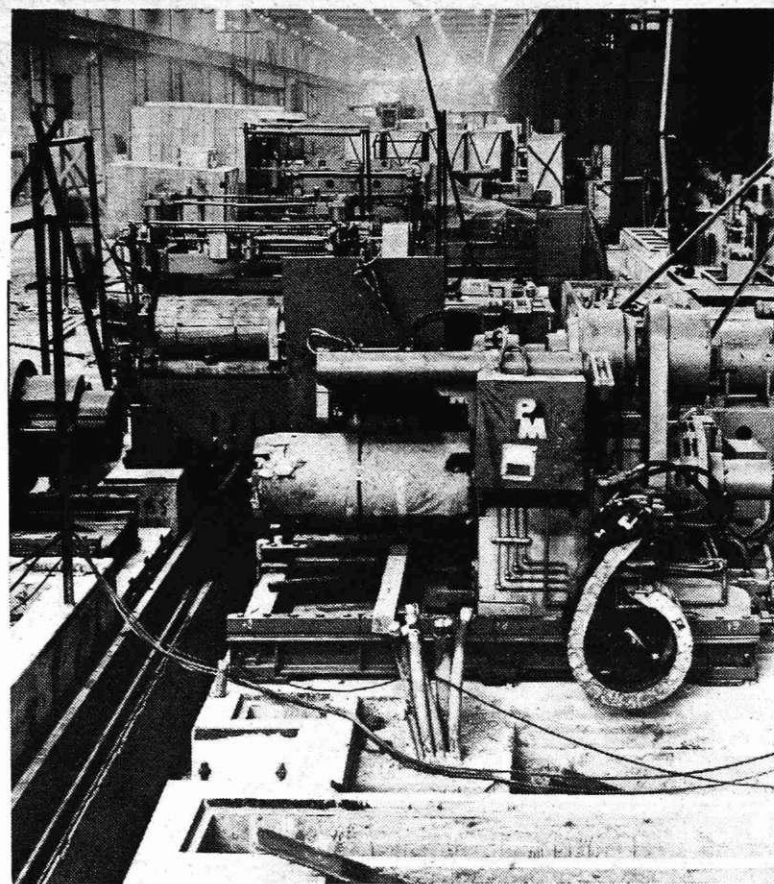
Ta in podobna vprašanja naj si zastavijo vsi predsedniki najrazličnejših organov ter odgovorne službe in če odgovori nanje ne bodo zadovoljivi, naj poskušajo postopno odstranjevati ugotovljene napake. Le zavestna akcija vseh (ne samo nekaterih posameznikov) lahko pri tem problemu pripelje do željenih rezultatov.

ZAKLJUČKI

Nekatere pomembnejše ugotovitve pričujoče raziskave so:

1 — Struktura temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti (po izobrazbi, starosti in stažu v Železarni) je zelo različna, česar pa ne moremo trditi za sestav njihovih samoupravnih organov in delegacij za delavski svet Železarne. To pomeni, da smo se pri izboru delegatov veliko bolj nagibali k so delavcem z višjo izobrazbo in daljšim stažem v Železarni. Samo v redkih izjemah je bila upoštevana ustavna zahteva, da se mora struktura organov upravljanja in delegacij skladati s socialno strukturo tiste organizacije, kjer so bile izvoljene. Zasedli smo prav nasproten trend — največ delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela ima do pet let staža v Železarni, vendar so taki v organih upravljanja najredkeje zastopani (podobne težnje se pojavljajo tudi pri izobrazbi).

Iz teh rezultatov ne bo težko povleči sklepa. Pravkar evidentiramo nove kandidate za bodoče člane samoupravnih organov, zato moramo biti na njihovo strukturo še kako pozorni. Sindikat ne samo da spremlja celoten postopek, ampak mora temeljnejše organizacije združenega dela pri tem tudi usmerjati, kadrovske sektor pa bi moral za nastajajoče temeljne organizacije izdelati podrobne strukture glede na tiste pokazatelje, ki bodo pomembni pri sestavi kandidatnih list (spol, kvalifikacija, izobrazba, staž, starost). Le tako se pri sestavi novih samoupravnih organov ne bomo srečevali z istimi napakami, kot smo jim bili priče v sedanjih mandatni dobi.

Montaža linije za pripravo trakov

temeljnih organizacijah, medtem ko med ostalimi organi in tudi temeljnimi organizacijami ni večjih razlik (seveda v povprečju: v posameznostih pa se še vedno najdejo nesklepčne ali komaj sklepne seje). Prisotnost se giblje nekje med 60 in 75 odstotki, kar pa je po vsej verjetnosti (tak podatek smo zasledili tudi drugje) prenizko, da bi se ob nespremenjenih pogojih lahko odločili za prenos vseh sestankov na prosti čas. Poudarjamo: ob takih pogojih, v katerih smo se sestajali doslej, bi se nam preprosto dogajalo, da seje zaradi nesklepčnosti ne bi uspele, kar bi povečevalo malodušje tudi pri tistih delegatih, ki sicer te svoje obveznosti zelo resno jemljejo. To pa pomeni, da bi morali ob prenosu vsaj nekaterih sej v prosti čas (oziroma popoldanski, ker je največ delavcev zaposlenih na dopoldanski izmeni, ker časa, ki bi bil prosti čas za vse, zaradi štiriizmenskega obratovanja sploh ne moremo najti), temeljito spremeniti njihovo organizacijo.

Seje bi morale biti vsestransko učinkovitejšje in čas zanje smotrnejše izkoriščen. Tak cilj pa je možno uresničiti samo s pravočasno in kvalitetno pripravljenim gradivom pa tudi z zavestno disciplino vseh članov.

Se na nekaj ob tem opozarjamo. Vse preprosto se srečamo z mnenjem (najpogostejše nadrejenih: saj ni potrebno, da greš prav na vsako sejo. Tako stališče je vse prej kot na mestu, saj člane demotivira. Vsak, ki pristane na sodelovanje v nekem organu, s tem prevzame tudi vse obveznosti, ki izhajajo iz tega članstva. Med njimi pa je prisotnost na sejah prva, ker šele iz nje lahko izhaja vsa ostala aktivnost. Popolnoma drugače bi zvenel podoben nasvet nadrejenega takemu nekritičnemu sodelavcu, ki preceňuje svoje sposobnosti in se angažira na najrazličnejših področjih, pri tem pa trpijo njegove službene obveznosti, vendar takrat, ko te funkcije sprejema, ker je kasneje prepozno.

3 — Čeprav bi morda na prvi pogled trdili, da dnevi tedna prav nič ne vplivajo na prisotnost na sestankih, pa nam je že nekaj analiz po-

kazalo prav nasprotno rezultate, čeprav razlike med posameznimi dnevi niso kdo ve kako velike. Vsekakor pa bi se morali izogibati sklicevanju sestankov na zadnji dan v tednu, (taka je namreč dosedanja praksa) saj je ugotovljeno, da je takrat najslabša udeležba, ampak bi se morali preusmeriti na začetek tedna.

Če strnemo vse ugotovitve v celoto, potem moramo zaključiti, da rezultati veliko bolj govore v prid boljši organizaciji, večji učinkovitosti in smotrnosti, sestankov naših samoupravnih organov, samoupravnih delovnih skupin in delegacij, kot pa njihovemu sklicevanju v popoldanskem času. To bi bil za veliko večino članov res prosti čas, vendar moramo upoštevati tudi dejstvo (in ga seveda dosledno izvajati), da se družbenopolitične organizacije tako že sestajajo in bi nasprotna odločitev lahko ovirala tudi njihovo delo, ker so isti delavci nemalo kratko vključeni v samoupravne organe in organe družbenopolitičnih organizacij.

Res da se nam bo z novo organiziranostjo število samoupravnih organov nekoliko razširilo, vendar bi morali vztrajati pri racionalnejšem sestajanju in strokovni pomoči bodočim predsednikom pri sklicevanju sej. Skupno bomo namreč odgovorni za to, kako bodo ti organi delali in kako bomo uresničevali ustavno zahtevo, da je treba odločanje čim bolj približati vsem delavcem.

Drugačno stališče pa bi lahko zavzeli do najrazličnejših sestankov izven Železarne, ki se jih naši delavci udeležujejo med delovnim časom, čeprav jih naše temeljne organizacije tja niso delegirale. Sistemsko rešitev tega problema bo brez dvoma nujna v širših družbenih okvirih. Zavedati se bomo namreč morali, da največjega bremena za razvoj celotnega delegatskega sistema ne more nositi gospodarstvo.

Če bomo racionalnejši pri sestajanju tam, kamor seže naš vpliv, s tem delovanja delegatskega sistema ne bomo ovirali, ampak nasprotno pospeševali. Množičnost namreč ne bo zadoščala, če bomo ob njej pozabljali na kvaliteto.

Albina Tušar

ALI SMO V ŽELEZARNI RES TAKO HUDO BOLNI?

(Nadaljevanje s 1. str.)

zaposleni v Železarni zaradi poškodb odsoten z dela 1,7 delovnih dni. Proti poškodbam in odsotnosti zaradi njih se organizirano borimo z različnimi varnostnimi ukrepi. Na tem področju smo v zadnjih letih dosegli tudi zavidljive rezultate in ta pokazatelj je dosti ugoden.

Nas pa zanima celotna bolezenska odsotnost v Železarni!

V preteklem letu smo imeli v Železarni 11.935 primerov bolezenske odsotnosti, kar pomeni, da je vsak zaposleni v povprečju skoraj dvakrat boloval. Skupno zdravljenje, če temu lahko tako rečemo, je zahtevalo 134.209 delovnih dni oz. vsak zaposleni v Železarni je bil zaradi bolezni odsoten z dela 21 delovnih dni. Temu bi lahko rekli skoraj en delovni mesec. To pa je zelo, zelo zaskrbljujoč podatek in nam pove, da smo najbolj bolni železarji v Jugoslaviji. Kajti ta odsotnost se v drugih železarnah giblje od 12 dni v Varnosti do 15 dni v Smederevu.

S tem prispevkom nisem imel namena nikogar napadati, niti zdravnikov niti bolnikov, še manj pa pozitivne zdravstvene in varstvene zakonodaje.

Hotel sem le vprašati, ali smo železarji res tako bolni in katere so te bolezni, ki se tako težko in počasi zdravijo?

Znano nam je, da smo lahko v bolnišnem staležu zaradi lastne bolezni ali poškodbe, zaradi bolezni družinskega člana, zaradi neurejenih socialnih razmer v družini, zaradi neurejenega otroškega varstva in verjetno še kaj drugega. Če vemo, zaradi česa vse smo v bolnišnem staležu in to opravičeno, potem se še enkrat vprašamo, kaj smo do sedaj storili in kaj še moramo storiti, da bolnemu omogočimo uspešno zdravljenje, zdravemu pa uspešno opravljanje delovnih nalog na delovnem mestu.

Na koncu pozivam ekonomiste, da te podatke »prerajajo« v denar in nas preko Železarja še s strani seznanijo. ZK

Člen 42
Na sestankih samoupravnih delovnih skupin imajo delavci pravico in dolžnost postavljati vprašanja v zvezi s poslovanjem TOZD ali tovarne in imajo pravico dobiti odgovor. S tem lahko delavci opozarjajo na nepravilno delo ali poslovanje tudi drugih delavcev zlasti na odgovornih in vodilnih delovnih mestih.

Člen 43
Vodja samoupravne delovne skupine je dolžan delavce seznanjati z vsemi sprejetimi pismenimi informacijami in informacijami, ki izidejo v tedniku ŽELEZAR, zlasti še, če zadevajo družbeno samozaščito. Za morebitne posledice, ki bi nastale zaradi ne seznanjanja s tovrstnimi informacijami vodja samoupravne delovne skupine odgovarja skladno z določili samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti TOZD in delovnih skupnosti.

Člen 44
Vodja samoupravne delovne skupine je neposredni vodja in zaseda odgovorno delovno mesto, zato morajo kandidati za zasedbo teh delovnih mest poleg splošnih, odgovarjati tudi posebnim pogojem, da so moralno politično neoporečni in da so idejno usmerjeni za razvoj samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov.

Člen 45
Samoupravni in poslovodni organi, ustrezne službe, zlasti pa center za proučevanje samoupravljanja in informiranje morajo delu samoupravnih delovnih skupin posvetiti največjo skrb in pozornost in nenehno skrbeti za njihovo osveščanje ter ukrepati na njihove pobude, predloge in stališča oziroma odgovarjati na njihova vprašanja.

IV. DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Člen 46
Družbenopolitične organizacije morajo v svojih programih predvideti družbenopolitično izobraževanje delavcev o kulturi varnosti in družbene samozaščite.

Člen 47
Pristojnim in odgovornim organom samoupravljanja morajo družbenopolitične organizacije pomagati pri odkrivanju zlasti tistih pojavov, ki lahko med delavci povzročijo nemir ali nezadovoljstvo in pomagati pri odstranjevanju posledic, ki bi v zvezi s tem nastale.

V. SODELOVANJE Z ORGANI DRUŽBENOPOLITIČNE SKUPNOSTI

Člen 48
Samoupravni organi, zlasti pa specializirane službe morajo nenehno sodelovati z odgovornimi organi družbenopolitične skupnosti, zlasti še z organi uprave javne varnosti, tako pri organiziranju družbene samozaščite in osveščanju delavcev kot pri odkrivanju škodljivih pojavov.

Člen 49
O vseh pojavih, ki ogrožajo varnost tovarne delavcev in njihovega dela, morajo odgovorne specializirane službe takoj obvestiti pristojne organe uprave javne varnosti in v primerih večje razsežnosti zahtevati tudi njihovo pomoč.

VI. ODGOVORNOST IN SANKCIJE

Člen 50
Za izvajanje koristi družbene samozaščite so odgovorni vsi delavci TOZD in delovnih skupnosti, ne glede na katerem delovnem mestu delajo.

Predsednik kolegijskega poslovnega organa pa je še posebej odgovoren za zakonito poslovanje tako Železarne kot TOZD in delovnih skupnosti.

Člen 51
Za kršitelja dejanj in koristi družbene samozaščite se ne smatrajo samo tisti, ki ogrožajo in kršijo neodtujljive pravice delavcev, ki ogrožajo, poškodujejo, uničujejo ali si prisvajajo proizvodna sredstva in rezultate dela delavcev Železarne, ki ogrožajo neodvisnost, družbeno ureditev in zemeljsko nedotakljivost dežele, ki razbijajo bratstvo in enotnost ter enakopravnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ali kako drugače ogrožajo pridobitve NOB in socialistične revolucije, temveč tudi tisti, ki brezbrizno gledajo na te pojave in zoper te pojave nič ne ukrepajo.

VII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 52
Določila tega sporazuma morajo upoštevati in vsebovati vsi ostali samoupravni akti, zlasti še tisti, ki kakor koli urejajo varnost dela in družbene lastnine.

Člen 53
Samoupravni sporazum velja, ko se zanj izreče večina vseh delavcev TOZD in delovnih skupnosti.
Samoupravni sporazum se uporablja 8. dan po objavi v registru samoupravnih aktov.

Predsednik delavskega sveta
Železarne:

PREDLOG

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O DRUŽBENI SAMOZAŠČITI V TEMELJNIH ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA IN DELOVNIH SKUPNOSTIH ZA OPRAVLJANJE SKUPNIH ZADEV ŽELEZARNE JESENICE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1
Ta samoupravni sporazum velja in je enoten za vse temeljne organizacije združenega dela ter delovne skupnosti za opravljanje skupnih zadev (v nadaljnjem besedilu Železarne) in ureja pravice ter dolžnosti delavcev in načine ter sredstva, preko katerih delavci Železarne uresničujejo svoje pravice in dolžnosti v družbeni samozaščiti.

Člen 2
Družbena samozaščita je pravica in dolžnost slehernega občana in delavca v združenem delu.

Člen 3
Družbena samozaščita je sestavni del samoupravne dejavnosti delavcev Železarne in je usmerjena proti vsem tistim, ki ogrožajo in kršijo neodtujljive pravice delavcev, ki so podrobno opredeljene v samoupravnih aktih Železarne, ki ogrožajo, poškodujejo, uničujejo ali si protipravno prisvajajo proizvodna sredstva in rezultate dela delavcev Železarne, ki ogrožajo neodvisnost, družbeno ureditev in zemeljsko nedotakljivost dežele, ki razbijajo bratstvo, enakost in enakopravnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ali kako drugače ogrožajo pridobitve NOB ali socialistične revolucije ter sovražno nastopajo proti samoupravnemu socialističnemu ureditvi naše družbenopolitične skupnosti.

Člen 4
Delavci Železarne uresničujejo družbeno samozaščito preko:
— pristojnih organov samoupravljanja, zlasti preko organov samoupravne delavske kontrole,
— tehničnega in fizičnega zavarovanja osnovnih sredstev in sredstev za proizvodnjo,
— požarne varnosti in reševalne službe,
— kolegijskega in individualnih poslovnih organov ter delavcev na vodilnih in odgovornih delovnih mestih,
— specializiranih služb,
— ustreznih samoupravnih aktov in
— samoupravnih delovnih skupin.

II. ORGANIZACIJA DRUŽBENE SAMOZAŠČITE IN NALOGE

Člen 5
Družbena samozaščita v Železarni je organizirana in se izvaja preko:

1. samoupravnih organov:
— odborov samoupravne delavske kontrole,
— odbora za splošne zadeve, informiranje in družbeno samozaščito Železarne,
— komisij za SLO in družbeno samozaščito TOZD in delovnih skupnosti,
2. specializiranih služb:
— splošne varnostne službe,
— požarno varnostne službe,
— reševalne službe,
— finančne inšpekcije,
— inventurne komisije,
— tehnične kontrole,
3. kolegijskega in individualnih poslovnih organov ter delavcev na vodilnih in odgovornih delovnih mestih,

Na podlagi členov 228, 310 in 311 ustave SRS in na podlagi javne razprave prek sestankov samoupravnih delovnih skupin ter usklajevanja na zborih delegatov samoupravnih delovnih skupin v TOZD in delovnih skupnostih je delavski svet Železarne

na seji dne _____ ugotovil, da so delavci TOZD in delovnih skupnosti sprejeli

4. samoupravnih aktov:
— samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo,
— statuti TOZD, delovnih skupnosti in Železarne,
— samoupravni sporazum o družbeni samozaščiti,
— pravilnik o varovanju poslovne tajnosti,
— pravilnik o samoupravnem informiranju in komuniciranju,
— ustrezni organizacijski predpisi in navodila.

1. Samoupravni organi
Odbori samoupravne delavske kontrole TOZD in odbor samoupravne delavske kontrole Železarne

- Člen 6
Pomemben del družbene samozaščite v Železarni predstavljajo organi (odbori) samoupravne delavske kontrole.

- Člen 7
Odbori samoupravne delavske kontrole imajo s področja družbene samozaščite zlasti naslednje naloge:

1. nadzirajo sprejemanje, spreminjanje in dopolnjevanje samoupravnih aktov, pravilnost postopka in opozarjajo na odstopanje ter na nepravilnosti, kršenja zakonitosti in načela javnosti ter demokratičnosti. Opozarjajo v zvezi s tem na morebitne samovolje posameznih samoupravnih organov, strokovnih služb, vodilnih, odgovornih in drugih posameznih delavcev,
2. nadzirajo izvajanje samoupravnih aktov, sporazumov in dogovorov, ki posegajo v neodtujljive pravice delavcev,
3. nadzirajo doslednost izvajanja sklepov sprejetih na zborih delavcev TOZD in delovnih skupnosti ter na sejah samoupravnih organov, opozarjajo na odstopanja pristojne samoupravne organe, strokovne službe ter vodilne in druge odgovorne delavce,
4. nadzirajo uveljavljanje samoupravnih pravic in dolžnosti delavcev, opozarjajo na nepravilne odločitve v postopku za varstvo pravic delavca iz medsebojnih razmerij v združenem delu,
5. ugotavljajo morebitne privatizacije družbene lastnine, razsipništva, malomarnosti pri delu in podobno,
6. ugotavljajo negativne pojave v medsebojnih razmerjih zlasti odnos odgovornih delavcev in strokovnih služb oziroma pristojnih organov samoupravljanja do vprašanj, predlogov, pobud in zahtev samoupravnih delovnih skupin in posameznih delavcev,
7. nadzirajo pravilnost in upravičenost porabe sredstev za investicije, predvsem vzroke za prekoraitve rokov in sredstev,
8. nadzirajo poslovanje TOZD in delovne organizacije s sredstvi za proizvodnjo, odnos do delovnih naprav, izvrševanje proizvodnih nalog,
9. nadzirajo porabo združenih sredstev, predvsem če so porabljena v namene, za kar so bila združena,
10. nadzirajo porabo družbenih sredstev, delitev in porabo sklada skupne porabe, izvajanje stanovanjske politike, opozarjajo na morebitne nepravilnosti pri delitvi stanovanj in gradbenih posojil,
11. nadzirajo porabo sredstev za reprezentanco, reklame in propagando,
12. nadzirajo upravičenost koriščenja osebnih avtomobilov za službene namene, racionalnost službenih potovanj doma in v zamejstvo,
13. nadzirajo uporabo sredstev upravno prodajne režije in
14. ugotavljajo ter obravnavajo pojave, ki lahko povzročijo veliko materialno škodo ali kako drugače škodijo varstvu in zadovoljstvu delavcev Železarne.

Odbor za splošne zadeve, informiranje in družbeno samozaščito Železarne

Člen 8

Odbor za splošne zadeve, informiranje in družbeno samozaščito ima s področja družbene samozaščite v Železarni naslednje naloge:

1. Obravnava vsak pojav nezadovoljstva, širjenja panike, dezinformacij, sovražne propagande in drugih škodljivih pojavov ter preko organov SLO in komisij za družbeno samozaščito ugotavlja vir teh pojavov. Sprejema ustrezne ukrepe in pri tem koristi vsa razpoložljiva komunikacijska sredstva.
2. Predlaga delovna mesta v Železarni, ki so posebej izpostavljena delovanju tujih obveščevalnih služb, gospodarskemu vohunstvu, korupciji in podobno pristojnemu delavskemu svetu. Na takšnih delovnih mestih so lahko zaposleni le delavci, ki so moralno politično neoporečni.
3. Določa delovna mesta in osebe, ki so pooblaščen, da smejo voditi poslovne razgovore s tujci.
4. Nadzira že sprejete in sodeluje pri sestavljanju novih aktov o varovanju poslovne tajnosti, pri tem mora posebno pozornost nameniti tehnični dokumentaciji, objavljanju podatkov in stikom s tujimi osebami.
5. Obravnava vse večje primere odtujevanja družbene lastnine in malverzacij. Predlaga ustrezne ukrepe in nadzira njihovo izvajanje.
6. Skrbi, da se v program izobraževanja delavcev Železarne vključijo tudi izobraževanje o družbeni samozaščiti.
7. Vsaj enkrat letno poroča delavskemu svetu Železarne o problematiki družbene samozaščite.

Komisije za SLO in družbeno samozaščito temeljnih organizacij in delovnih skupnosti

Člen 9

V temeljnih organizacijah združenega dela obstajajo komisije za SLO in družbeno samozaščito. Komisije štejejo od 5 do 7 članov, od katerih mora več kot polovico imeti vojaški razpored v tovarni.

Člen 10

Na področju družbene samozaščite komisije iz prejšnjega člena obravnavajo vse negativne pojave v temeljni organizaciji združenega dela, zlasti pa:

1. nezadovoljstvo delavcev TOZD,
 2. odtujevanje družbene lastnine,
 3. nepredvidene zastoje in materialno škodo, ki je povzročena iz malomarnosti ali namenoma,
 4. širjenje tuje in sovražne propagande,
 5. kršitev samoupravnih pravic delavcev TOZD in
 6. vse druge pojave, ki so naperjeni proti bratstvu in enotnosti naših narodov in narodnosti, varnosti države in posameznikov ter samoupravljanju.
- Sklepe sprejete v zvezi s tem, komisije posredujejo odgovornim delavcem ali pristojnim samoupravnim organom in preverjajo njihovo izvajanje.

2. Specializirane službe Železarne

Člen 11

V Železarni so organizirane specializirane službe, za katere so se dogovorile temeljne organizacije, da jih organizirajo na ravni Železarne in ki se po svojem namenu in dejavnosti organizirano vključujejo v družbeno samozaščito s točno določenimi nalogami.

Splošna varnostna služba

Člen 12

Splošna varnostna služba je organizirana za fizično in tehnično varovanje zgradb in drugih objektov v Železarni ter za nadzor nad vstopom in izstopom delavcev Železarne in drugih občanov, posebej nad vstopom in izstopom tujih državljanov in nad uvozom in izvozom blaga.

Člen 13

Splošna varnostna služba je neposredni izvajalec varnostnih ukrepov v cilju varovanja družbenega premoženja in dela delavcev Železarne ter ima zato organizirano:

- obhodno kontrolo,
- vratarje in
- čuvaje.

Člen 14

Delavci splošne varnostne službe so za opravljanje svojih nalog tudi delno oboroženi, zato morajo izpolnjevati določene pogoje, in sicer:

1. morajo biti moralno politično neoporečni,
2. morajo biti fizično in psihično sposobni opravljati zaupane naloge in
3. morajo biti posebej strokovno usposobljeni za to delo.

Člen 15

Splošno varnostna služba izvaja svoje naloge po planu varovanja, ki se sestavlja za dve stopnji:

1. za običajno stopnjo pripravljenosti in
 2. za poostreno stopnjo pripravljenosti.
- S planom varovanja obeh stopenj pripravljenosti morajo biti delavci splošne varnostne službe podrobno seznanjeni, zlasti morajo vedeti za svoje naloge v okviru plana.

Člen 16

S področja družbene samozaščite ima splošna varnostna služba zlasti naslednje naloge:

1. varuje objekte, delovne naprave in nemoteno delo delavcev Železarne,
 2. nadzira vstop in izstop delavcev Železarne in delavcev drugih delovnih organizacij, ki začasno delajo za Železarno na njenem območju,
 3. nadzira vstop in izstop občanov, še posebej in po posebnem postopku pa vstop in izstop tujih državljanov,
 4. varuje prenos denarja v banko in iz banke po posebnem planu zavarovanja družbene lastnine,
 5. nadzira uvoz in izvoz vsega blaga,
 6. odkriva storilce protipravnih kaznivih dejanj zlasti gospodarski kriminal, vlome, tatvine, morebitno sabotažo in drugo,
 7. odkriva vzroke strojelomov in skupaj z gasilsko enoto tudi vzroke požarov,
 8. odkriva sovražno propagando.
- Pri izvajanju teh nalog splošna varnostna služba sodeluje z organi uprave javne varnosti in pravosodnimi organi.

Protipožarna in reševalna služba

Člen 17

Posebno obliko varovanja delavcev in premoženja Železarne predstavlja protipožarna in reševalna služba, ki je specializirana služba Železarne z natančno določenimi nalogami. Za izvajanje svojih nalog je organizirana poklicna gasilska in reševalna četa enotna za Železarno in občino Jesenice ter prostovoljna gasilska enota.

Poklicna gasilska in reševalna četa, ki je organizirana po vodih, ima še specializirane posameznike za:

- gašenje vseh vrst požarov,
- reševanje ponesrečencev s telesnimi poškodbami,
- reševanje ponesrečencev zaradi zastrupitev s škodljivimi plini in
- potapljače.

Člen 18

Zaradi zahtevnih nalog gašenja požarov in reševanja ponesrečenih delavcev Železarne morajo delavci industrijske gasilske in reševalne čete izpolnjevati tele osnovne pogoje:

- da so fizično in psihično sposobni opravljati svoje naloge in
- da so za svoje delo strokovno usposobljeni.

Člen 19

Gasilska in reševalna služba ima v okviru družbene samozaščite zlasti te naloge:

1. preventivno protipožarno zaščito in vzgojo delavcev v tem smislu,
2. preventivno varovanje delavcev Železarne pri delih na plinovodih in drugih delih, ki lahko povzročijo večjo škodo ali zastrupitev posameznih delavcev,
3. gašenje vseh vrst požarov in reševanje pri kakršnih koli nesrečah,
4. sodelovanje s splošno varnostno službo pri odkrivanju vzrokov požarov ali nezgod, ki se zgodijo na nevarnih plinovodih.

Finančna inspekcija

Člen 20

Z namenom preprečevanja prekrškov v materialno finančnem poslovanju in zaradi odkrivanja nepravilnosti, ki kažejo na kazniva dejanja, je v Železarni organizirana finančna inspekcija, ki ima na področju družbene samozaščite zlasti naslednje naloge:

1. pregleduje celotno finančno poslovanje določenih področij,
2. nadzira poslovanje maloprodaje,
3. nadzira celotni obračun prometnega davka,
4. občasno in po posebnem nalogu pregleduje finančno in materialno poslovanje na področjih, kjer je zaradi nepravilnosti prišlo do kaznivih dejanj. Pri odkrivanju vzrokov sodeluje z organi uprave javne varnosti.

Stalna inventurna komisija

Člen 21

Stalna inventurna komisija je specializirana služba notranje kontrole, ki nenehno pregleduje osnovna sredstva in inventar ter poslovanje z materiali kot so rezervni deli, potrošni material, polfabrikat in drug vložni material ter surovine z namenom, da odkriva nepravilnosti in ugotavlja vzroke za primanjkljaje.

Člen 22

Občasne inventurne komisije ob koncu leta popisujejo osnovna sredstva ter vse vrste zalog in materiala, odkrivajo primanjkljaje in ugotavljajo vzroke.

Tehnična kontrola

Člen 23

Tehnična kontrola skrbi in nadzira dogovorjeno kvaliteto nabavljenih surovin in polizdelkov ter naših prodanih izdelkov. S tem zagotavlja nemoteno in kvalitetno delo ter preprečuje prodajo takšnih izdelkov, ki so lahko vzrok za reklamacije, ki škodujejo ugledu tovarne in povečujejo stroške proizvodnje.

Člen 24

Poleg dela organizirane službe tehnične kontrole morajo za kvaliteto izdelkov skrbeti vsi delavci in jo tudi sami nadzirati, kajti samokontrola kvalitete izdelkov je najbolj učinkovita in tudi najbolj dosledna oblika tehnične kontrole in zlasti v medfazni proizvodnji edino možna.

3. Kolegijski poslovodni organ Železarne in individualni poslovodni organi TOZD in delovnih skupnosti, vodilni in odgovorni delavci

Člen 25

Kolegijski in individualni poslovodni organi (v nadaljnjem besedilu »poslovodni organi«) ter delavci na vodilnih in odgovornih delovnih mestih morajo biti pozorni in morajo odgovorno ukrepati pri pojavih nezadovoljstva, sovražnih gesel, vznemirjalnih alarmantnih vesti ter drugih škodljivih in sovražnih pojavih.

Z ustreznimi informacijami morajo takoj seznaniti pristojne samoupravne organe ali samoupravne delovne skupine, od odgovornih specializiranih služb pa zahtevati, da odkrijejo in takoj odpravijo vzroke škodljivih pojavov, če so ti zaznavni.

Člen 26

Delovna mesta našteta v prejšnjem členu so že zaradi narave dela posebno izpostavljena delovanju tujih obveščevalnih služb, gospodarskemu in drugemu vohunstvu ter vsem vrstam sovražne dejavnosti. Na teh delovnih mestih je podana tudi večja možnost pojavov korupcije in gospodarskega kriminala. Zato morajo kandidati za ta delovna mesta, poleg strokovnih kvalitet in sposobnosti, zadovoljiti tudi posebnim pogojem.

Člen 27

Posebni pogoji, ki jih morajo zadovoljevati kandidati za poslovodne organe, ter za vodilna in odgovorna delovna mesta so naslednji:

- 1. biti morajo moralno politično neoporečni in idejno usmerjeni za razvoj samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov,
- 2. imeti morajo večjo stopnjo pravne in politične odgovornosti,
- 3. ne smejo biti kaznovani za kazniva dejanja zoper družbeno in osebno premoženje, zoper uradno dolžnost, zoper ljudstvo in državo, zoper oborožene sile in zoper človečnost in mednarodno pravo.

Člen 28

Delavci na vodilnih delovnih mestih morajo poskrbeti, da se v program izobraževanja delavcev TOZD in delovnih skupnosti vključijo tudi izobraževanje o družbeni samozaščiti in morajo nenehno skrbeti za izobraževanje delavcev o družbeni samozaščiti prek sestankov samoupravnih delovnih skupin.

4. Samoupravni akti

Člen 29

Samoupravni akti TOZD, delovnih skupnosti in skupni samoupravni akti Železarne, ki urejajo organizacijo dela in splošno organizacijo, notranje medsebojne odnose in zavarovanje družbenega premoženja, delavcev in njihovega dela, morajo vsebovati tudi določila o organiziranju in načinu izvajanja družbene samozaščite na področju, za katerega so samoupravni akti namenjeni in sestavljeni.

Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo

Člen 30

Samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo železarno Jesenice določa, da so zadeve s področja SLO in družbene samozaščite skupnega pomena in v tem smislu določa naloge skupnim samoupravnim organom: delavskemu svetu Železarne, odboru za splošne zadeve, informiranje in družbeno samozaščito ter odboru za kadre. Sporazum določa tudi odgovornost in naloge s področja SLO in družbene samozaščite kolegijskemu poslovodnemu organu.

Člen 31

Samoupravni sporazum nadalje določa organiziranje skupnih služb za varovanje družbene lastnine, za protipožarno varnost, varstvo pri delu in skupne službe nadzora: finančno inšpekcijo, inventurno komisijo in tehnično kontrolo.

Člen 32

S samoupravnim sporazumom se delavci TOZD sporazumejo za združevanje sredstev za izvajanje skupnih zadev s področja SLO in družbene samozaščite, kar se konkretno opredeljuje s razvojnimi in vojnimi načrti Železarne ter z letnim gospodarskim načrtom.

Statuti TOZD, delovnih skupnosti in Železarne

Člen 33

Statuti TOZD, delovnih skupnosti in Železarne določajo odgovornosti in naloge, ki jih imajo s področja družbene samozaščite delavci na vodilnih in odgovornih delovnih mestih ter pogoje, ki jih morajo delavci izpolnjevati pri zasedbi teh delovnih mest.

Člen 34

V statutih TOZD, delovnih skupnosti in Železarne so natančno opredeljene naloge in pristojnosti samoupravnih organov odgovornih za izvajanje zadev s področja družbene samozaščite.

Pravilnik o varovanju poslovne tajnosti Železarne

Člen 35

Pravilnik o varovanju poslovne tajnosti Železarne določa s področja družbene samozaščite naslednje zadeve:

1. predmet poslovne tajnosti po posameznih področjih,
2. sporočanje in objavljanje poslovne tajnosti,
3. postopke pri obisku tujih in domačih oseb,
4. varovanje zaupnih dokumentov in
5. odgovornost za kršitev varovanja poslovne tajnosti.

Člen 36

Poleg pravilnika o varovanju poslovne tajnosti Železarne podrobnejše predpisuje postopke pri obisku tujih oseb navodilo o ravnanju s tujimi osebami, ki so na obisku v Železarni.

Pravilnik o samoupravnem informiranju in komuniciranju Železarne

Člen 37

Nepopolna, popačena ali namenoma izkrivljena informacija lahko povzroči pri delavcih TOZD in delovnih skupnosti nemir in negotovost ali pa jih celo demoralizira. Z namenom, da se to prepreči, določa pravilnik o samoupravnem informiranju in komuniciranju vire in tok informacij ter odgovornost za pravilno in učinkovito informiranje.

Člen 38

Za pravilno in učinkovito informiranje so odgovorni: center za proučevanje samoupravljanja in informiranje, uredniški odbor glasila ŽELEZAR ter glavni in odgovorni urednik ŽELEZARJA. Za vsebinsko zasnovano informacijo, s katerimi se osveščajo delavci TOZD in delovnih skupnosti tudi v smislu družbene samozaščite, so prav tako odgovorni center za proučevanje samoupravljanja in informiranje, zlasti vodja oddelka za informiranje, glavni in odgovorni urednik ŽELEZARJA ter uredniški odbor.

Člen 39

V smislu načel družbene samozaščite se glede zasedbe vodilnih in odgovornih delovnih mest v centru za proučevanje samoupravljanja in informiranje zahtevajo posebni pogoji.

III. SAMOUPRAVNA DELOVNA SKUPINA

Člen 40

Samoupravna delovna skupina je najboljša oblika osveščanja delavcev v družbeni samozaščiti in SLO.

Člen 41

Delavci v samoupravni delovni skupini si med seboj lahko pomagajo, opozarjajo na nepravilnosti, malomarno delo, slab odnos do delovnih naprav in na prekomerno porabo raznih materialov. Delavci v samoupravni delovni skupini so dolžni opozoriti na nepravilnosti zlasti na pojave sovražne propagande in dejavnosti.

O NADALJNJEM RAZVOJU SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. str.)

slovanja. Manjka speljava koordinacije operativnega izvajanja sklepov, proizvodnih načrtov in delovnih nalog med TOZD, pooblastila posameznim poslovnim organom, operativne odločitve, sistem kompenzacij oziroma kritja izpada dohodka, kakor tudi solidarnosti med TOZD;

— v gradivu opredeljena vloga kolegijskega poslovnega organa ni v celoti sprejemljiva;

— preozko je opredeljeno združevanje sredstev oziroma ostanka dohodka za skupna vlaganja;

— premalo je obdelano kako bodo potekali finančni tokovi v novi organiziranosti TOZD, kakor tudi delovanje interne banke in odnosi do zunanjih bančnih ustanov.

Dante Jasnič je ob sklepu pripomb, ki so jih opredelili že omenjeni organi poudaril, da so kljub kritični obravnavi ugotovili, da je bilo v zasnovo nove samoupravne organiziranosti v Železarni vloženega mnogo truda in da predložene rešitve pomenijo pozitiven korak naprej v uresničevanju ustavnih načel.

nekateri vprašanja odgovoril v imenu sestavljavcev predloga. Na konkretnih primerih je opozoril, da so k taki opredelitvi TOZD vodili ne samo tehnološki vidiki, temveč tudi ekonomski. Na pripombo, da nove TOZD v bistvu predstavljajo nekdanje obrate oziroma na prvo pripombo občinskih komisij, je navedel primer jeklarne, kjer sta SM jeklar in elektro jeklar predlagani kot skupna TOZD, čeprav sta to dva obrata, vsak s svojo tehnološko zaokroženostjo. Pri taki opredelitvi je bil prisoten predvsem ekonomski vidik, ker je npr. nesprejemljivo, da bi ta dva obrata, ki oba izdelujeta jeklo, vendar vsak po drugem postopku, ki glede na vložne surovine dajeta dve različni ceni jekla, nastopala kot samostojni TOZD, na primer do valjarne bluming s dvema različnima cenama surovega jekla. Ekonomski vidik je vodil predlagatelje tudi pri opredeljevanju ostalih TOZD, še manjše namreč iz ekonomskega vidika niso bile opravičljive, pri večji zaokroženosti TOZD pa bi dobili isto število TOZD kot jih imamo sedaj.

nove samoupravne organiziranosti v Železarni oziroma zasnovo temeljnih organizacij združenega dela in odnos med njimi ocenil kot velik korak naprej pri uresničevanju ustave v Železarni. Menil je, da je to odraz spoznanja, da bo delavec resnično lahko obvladoval pogoje svojega dela v ustrezno zasnovanih temeljnih organizacijah združenega dela. Sedanji predlog je izoblikovan na dosedanjih izkušnjah in kritičnih dialogih, ki so bili prisotni v vsem dosedanjem razvoju. Z današnjo razpravo prehajamo v fazo ustvarjalne kritičnosti, ki je temelj in izhodišče za kakršenkoli kvaliteten premik iz sedanjega v novo stanje, kar kaže tudi dosedanja razprava.

Ko je govoril o gradivu, ki je v javni razpravi, se je zaustavil pri razčlenjevanju pogojev, ki jih opredeljuje ustava za ustanavljanje TOZD, ker predvsem v tretjem pogovju navedenem v gradivu niso stvari dovolj jasno opredeljene. Sicer je to lahko zanimiva teorija, ki pa je v svojih konsekvencah lahko v nasprotju z razrednim bistvom zasnove ustavnih pogojev pri iskanju rešitev v konkretnem delovnem okolju. TOZD mora biti organizacija, v kateri bo samoupravno organiziran delavec lahko uresničeval celoto svojega družbeno ekonomskega položaja. Peter Toš je v nadaljevanju dejal:

»Prav gotovo je tudi iz tega zornega kota mogoče reči, da je prišlo morda v praktičnem uveljavljanju teh vidikov do nekoliko še nedokončne in ne dovolj zasnovane razčlenbe zasnove temeljnih organizacij združenega dela. Če gledamo analitično posamezni kriterij tehnološke celovitosti menim, da to ne more biti kriterij za oceno pogojev organiziranja temeljnih organizacij, temveč opredeljuje bolj reprodukcijsko celovitost del materialne proizvodnje. Ta ugotovitev je izražena v tabeli na strani pet, kjer ta pogoj praktično ne more biti prisoten v nobeni temeljni organizaciji združenega dela oziroma delu, ki izpolnjuje pogoje za organiziranje temeljne organizacije. Drug tak kriterij je ekonomska celovitost, ki v svoji vsebini razume kriterij tudi kot obvezo, da je tak del rentabilen, to se pravi, da je že vnaprej podan pozitiven rezultat takega dela. Ta kriterij organizacijske celovitosti sploh ne more biti izhodiščni kriterij, ker je podan v drugih družbeno ekonomskih odnosih.

Tako dojemanje ustavnih kategorij je skozi tako razčlenbo preveč obremenjeno z neko tehniko pristopa, ne pa z razrednim bistvom, ki ga moramo uveljaviti v TOZD. Ta tehnika na nek način spreminja bistveni smoter organiziranja TOZD, v katere se delavci organizirajo zato, da bodo v njih organizirano obvladovali vse odnose v sistemu reprodukcije.

V celoti ni dojet smoter in bistvo »specifičnega« organiziranja skupnih služb, njihove delne preosnove in drugačnega organiziranja v temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti. Tu je nekaj besed, ki kažejo na to, da družbeno ekonomski položaj delavcev, tudi v tem primeru gre za delavce v združenem delu, ne glede na to ali se organizirajo v delovno skupnost ali temeljno organizacijo, ni opredeljen oziroma ni navedeno za kakšen družbeno ekonomski položaj teh delavcev gre. To izhaja iz stavkov npr.: »da morajo delavci, ki se organizirajo v delovno skupnost, biti pri svojem delu nevtralni do svojih temeljnih organizacij, da ne smejo biti pod vplivom dohodkovnih odnosov v temeljni organizaciji.« Med stavki je navržena misel, da je treba med TOZD in delovno skupnostjo urediti odnose v katere vstopajo enakopravno delavci združeni v svojih TOZD in delovnih skupnostih in za del skupnega pomena za več TOZD. Pri tem pa gre predvsem zato, da bo položaj zadovoljiv le, če se bodo vzajemno dogovarjali odnosi in regulirale naloge, odgovornosti in obveznosti konkretne delovne skupnosti, nadalje pravice do sredstev za osebne dohodeke in skupno porabo ter druga sredstva za nemoteno opravljanje ter razvoj materialne podlage dela delovne skupnosti, v odnosu na doseženo kvantiteto in kvaliteto tega dela, ki ga opravlja za potrebe združenih temeljnih organizacij in delovno organizacijo.

V gradivu je ostalo odprto vprašanje teh odnosov. Gre za enakopravnost in to neposredne odnose med delavci v proizvodnih temeljnih organizacijah na eni strani in delom samoupravno organiziranih delovnih skupnosti na drugi strani, ki zagotavljajo, da bodo te skupne službe iz nekdanje upravne službe podjetja prerasle v družbeno potrebno dejavnost v odnosu do proizvodnega dela organiziranega v temeljnih organizacijah združenega dela. Da se bo na ta način tudi vedno znova njihova družbena potrebnost in družbena potrebnost njihovega dela potrjevala in uveljavljala.

Peter Toš je zatem omenil, da z oblikovanjem TOZD tehnične kontrole in raziskav obstaja nevarnost, da se kontrolna funkcija doseganja rezultatov v neki drugi TOZD ne bi smela izroditi, da le-ta ne bi postala nad delavci in nalogami same proizvodne temeljne organizacije. Analizirati bi bilo tudi potrebno organiziranje TOZD nabave in prodaje ter zasnovo prve in druge uskladišča z zakonom o združenem delu.

V svoji razpravi je govornik dejal, da pogreša bolj natančno opredeljene odnose med temeljnimi organizacijami, ki opravljajo skupne naloge za več temeljnih organizacij, z drugimi proizvodnimi temeljnimi organizacijami. Specifičnost odnosov se kaže v tem, da v svojem položaju delavci teh temeljnih organizacij niso v bistveno spremenjenem položaju, kot je to položaj delovnih skupnosti v odnosu do temeljnih organizacij. V bistvu gre namreč za vezavo in družbeno potrjevanje rezultatov njihovega dela ob ugotavljanju skozi rezultate dela delavcev organiziranih v temeljnih organizacijah združenega dela. Le natančna opredelitev teh odnosov je lahko podlaga za opredelitev delavcev današnje delovne skupnosti. Skupne službe v temeljne organizacije in zagotovilo delavcem v proizvodnih TOZD, da dajo svoj pristanek na takšno organiziranje določene dela sedanjih skupnih služb.

»Najbolje še ni dojet družbeno ekonomski položaj delavcev organiziranih v delovnih skupnostih,« je nadaljeval Peter Toš. »Ob nekaterih postavkah, na primer, da TOZD pokrivajo stroške delovne skupnosti za njihovo delo je treba poudariti, da niso več primarni stroški, temveč prispevek, ki ga bodo delovne skupnosti dale k uspešnosti dela posamezne TOZD ali združenih TOZD v njihovem skupnem poslovanju v delovni organizaciji.«

Za tem je predsednik govoril še o finančnih tokovih, ki so navedeni v predlagani zasnovi ter o temeljnih plana in svoje izvajanje zaključil:

»V poglavju, ki govori o bilanci premoženja in stanja, se mi zdi, da je zlasti problematični tisti del, kjer je govora o tako imenovanih sredstvih o združenih poslovnih funkcij, ki se pojavljajo v tem konceptu kot odtujena sredstva delavcem v TOZD. Seveda je to združevanje poslovnih funkcij in posameznih dejavnosti nujno, toda to ne sme pomeniti tudi avtomatičnega združevanja sredstev za te dejavnosti. To združevanje lahko temelji zgolj na temelju samoupravnega sporazuma med TOZD, ker gre za združevanje sredstev, ki so last TOZD.«

DOHODKOVNI ODNOS ODRAZ DRUŽBENO EKONOMSKEGA POLOŽAJA DELAVCA

Predsednik predsedstva SR Slovenije **Sergej Kraigher** je v uvodu svoje razprave poudaril, da analiza, ki jo je prejel kaže na drugačni pristop k celotni problematiki uresničevanja samoupravnega organiziranja delavcev v Železarni. V tem so tudi osredotočeni napor pri prizadevanju delovnega kolektiva v dosedanjem samoupravnem razvoju ter uresničevanju ustave in ustavnih pravic. Pripombe na gradivo, je dejal predsednik, bi lahko sumirali v štiri glavne skupine, za katere se je treba v nadaljnjem delu še posebej potruditi, da se najdejo rešitve in nadaljeval:

»Prvi kompleks zajemajo vprašanja iz dohodkovnih odnosov oziroma koliko je dohodkovni odnos, ki je odraz družbeno ekonomskega položaja delavca v TOZD, resnično prisoten kot osnovno izhodišče pri reševanju ustrezne samoupravne organiziranosti Železarne. Po mojem mnenju je šla Železarna v tem pogledu bistven korak naprej, vendar še vedno ni dohodkovno načelo dosledno in konsekventno izpeljano kot osnovni in glavni kriterij.«

Predsednik je za tem omenjal vprašanje tehnološkega procesa in nekatere posebnosti v Železarni ter dejal, da se ne sme dobiti vtisa, da gre za organizacijske spremembe, ki niso neposredno povezane s položajem delavca in njegovo možnostjo ter resnično kontrolo nad celotnim dohodkom, ki ga ustvarja, njegovim razpolaganjem tako v TOZD kot v celotni Železarni.

»Delavca je treba postaviti v položaj,« je nadaljeval predsednik Kraigher, »da resnično s stališča svojega dela lahko presoja vsak dan in vsak mesec, ko dobi obračun za svoj osebni dohodek, svoj položaj v obratu, položaj v TOZD in delovni organizaciji kot celoti ter delovno organizacijo v celotnem procesu v Sloveniji in Jugoslaviji, s celotnim gibanjem v svetu, v kolikor je vezana posredno ali neposredno na njegovo ustvarjanje dohodka. Tu sta dva aspekta, ki predstavljata dialektično celoto in ki se običajno, ko se pripravljajo samoupravni sporazumi, ločita. Resnica je namreč, da je vsak delavec na eni strani kot proizvajalec vključen v konkreten proces proizvodnje, s katerim se vključuje v pokrivanje družbenih potreb, istočasno pa ob ustvarjanju uporabnih vrednosti, ustvarja tudi vrednost in dohodek. Vse to je neposredno med seboj povezano.

Ko govorimo, da tehnološki moment ne sme biti prevladujoč, to še ne pomeni, da ga lahko zanemarimo. Dohodek je osnovno izhodišče, da lahko presodimo koliko je delavec resnično v stanju kontrolirati svoj položaj, istočasno pa lahko rečemo, da je treba to vključiti v celotni proces proizvodov, s prodajo katerih se ustvarja dohodek, ki je istočasno tudi proces proizvodnje dohodka. Pri tem je treba gledati celoto. Če bomo imeli pred seboj to celoto, potem tudi odpade vrsta dilem okrog tretje ustavne zahteve, namreč, da je za ustanovitev TOZD važno, da je delavec v takem položaju, da lahko v TOZD uveljavlja vse svoje samoupravljalne pravice. To pa se ne more realizirati samo na rentabilnosti, to je dezorientacija. Zato je treba celotno proizvodnjo ustvarjanja dohodka povezati tudi z vsemi elementi v procesu proizvodnje produkta. Delavca moramo postaviti v tak položaj, da bo zainteresiran na tem, da bo vodil račun o materialnih stroških v vsej svoji sestavljenosti, ker se danes še skrivajo za delavci in o katerih delavci ne odločajo, ker ne gredo v skladu z nekimi zahtevami tehnološkega procesa.

V tem so vnešeni mnogi elementi, ki so sestavni del osebnega dohodka in drugi, ki tvorijo strukturo materialnih stroškov. Delavec mora v TOZD dobiti tak položaj, da bo v stanju tudi praktično gledati kaj je z amortizacijo in njeno politiko, to je z zastarelostjo naprav ne samo po letih, temveč tudi z dejansko zastarelostjo tehnologije. Delavca postavljamo v tak položaj, da bo tudi preko gibanja svojega osebnega dohodka neposredno občutil kako se giblje dohodek temeljne organizacije kot celote in kako se odraža boljše ali slabše delo kolektiva s katerim skupaj ustvarja ta produkt, na njegovem dohodku in osebnem dohodku. To velikokrat govorimo, ko pa pridemo do osnutkov samoupravnih sporazumov, teh elementov v njih ne nasledimo.

Z dopoldanske razširjene seje koordinacijskega odbora za uresničevanje ustave pri OK SZDL Jesenice, kateri je prisostvoval tudi predsednik predsedstva SRS

Predsednik konference Zveze sindikatov Železarne **Franc Kobentar** je navzočim seznanil s potekom javne razprave o gradivu objavljenem v Železarni. Čeprav smo šele sredi razprav, le-te kažejo, da se premalo govori o bistvenih vprašanjih, postavljenih pa je bilo tudi več vprašanj in dilem, ki zahtevajo nadaljnjo obdelavo in pojasnila.

Strokovni delavec na pravni službi **Lojze Dolgan** je dejal, da je res še vrsta stvari nedorečenih, pri tem je omenjal kolegijski poslovodni organ in delovanje interne banke, kar pa bo z ustrezno zakonodajo, katero še čakamo, lahko bolj izpolnjeno.

O prizadevanjih in težavah, ki nas spremljajo pri oblikovanju kar najboljše zasnove za razširjeno samoupravno organiziranost v Železarni, v smislu ustavnih določil, je govoril predsednik delavskega sveta Železarne **Lojze Kalan**. Poudaril je predvsem tehnološko povezanost med temeljnimi organizacijami združenega dela v Železarni, kar je nedvomno posebnost jeseniške železarne in morda ravno to daje občutek zaprtosti, kar pa v predlogu prav gotovo ni tako mišljeno. Govoril je tudi o urejanju medsebojnih ekonomskih odnosov, pri čemer je najtrši oreh medsebojno obračunavanje oziroma cene, ki jih je potrebno oblikovati tako, da bo izključeno, da bi ena TOZD bolj živel na račun druge. Soglašal pa je s kritično presojo predloga, ker le to pelje do še boljših rešitev.

Predsednik izvršnega sveta skupščine občine Jesenice **Ivo Ščavničar** je opozoril, da bi v razpravi veljalo posvetiti pozornost trem vprašanjem, ki izhajajo iz pripomb pristojnih organov pri občinskih družbenopolitičnih organizacijah. Kot prvo vprašanje je, ali je predlog o samoupravnem organiziranosti zasnovan na ustavnih temeljih, ali je bilo to narejeno strogo tehnološko in mehanično. Drugo vprašanje, ali predlog res opredeljuje dve grupi temeljnih organizacij združenega dela z različnimi pravicami in dolžnostmi ter tretje vprašanje, zakaj se v gradivu še vedno govori o domačih in priključenih temeljnih organizacijah združenega dela, kar lahko resnično predstavlja zavoro pri nadaljnjih integracijskih procesih. Za vse ostale pripombe je govornik menil, da se bodo pri nadaljnji obdelavi gradiva lahko odpravile.

Rudi Rozman, direktor sektorja za ekonomiko in organizacijo je na

Direktor Rozman je v nadaljevanju podrobno obrazložil kaj jih je vodilo pri oblikovanju večjega števila temeljnih organizacij združenega dela iz sedanje TOZD Vzdrževanje, energija in transport pri čemer je bila tudi izključena sedanja delitev na obrate. Izključili smo na primer varianto delitve sedanjega obrata strojno vzdrževanje in obrata elektro vzdrževanje na dve TOZD, ker je za naročnika nesprejemljivo, da bi popravilo strojnih naprav opravljali v dveh TOZD.

Glede položaja temeljnih organizacij združenega dela znotraj Železarne in priključenih TOZD je Rudi Rozman dejal, da je v predlogu določena razlika. Priključeni TOZD Monter Dravograd in Kovinservis Jesenice imata namreč že svoje skupne službe in sta tudi finančno v nekoliko drugačnem položaju, ker zadržita svoj žiro račun. Vendar pa je ta status bolj prehodnega značaja, kar izhaja iz konkretne situacije, z razvojem pa se bodo te razlike zmanjševale.

Dante Jasnič je poudaril, da objavljeno gradivo ne razjasnjuje vseh postavljenih dilem in zato je dodatna razlaga potrebna, da se razčistijo nedorečene stvari in da se res doseže ustrezen vsebinski premik.

Predsednik skupščine občine Jesenice **Slavko Osredkar** je dejal, da je na vseh dosedanjih razgovorih o novi samoupravni organiziranosti Železarne dobil vtis, da so poslovno tehnološkemu principu podrejena vsa druga vprašanja ne pa obratno, da bi bila izhodišča pravice in dolžnosti delavcev, da se samoupravno organizirajo in da se temu izhodišču podreajo tudi poslovno tehnološka vprašanja. Tega ne bi smeli podcenjevati in tega vtisa se ni mogoče znebiti, kljub dodatnim razlagam.

O tem, da ima občutek, da so proizvodne TOZD postavljene nad ostale TOZD, je govoril predsednik občinske konference SZDL Jesenice **Zdravko Črv**. Menil je, da to ni prav in v nadaljevanju izrekel nekaj mnenj, kako naj bi se delil oziroma ustvarjal dohodek v vzdrževalnih TOZD.

POUDAREK NA CELOVITEM DRUŽBENO EKONOMSKEM POLOŽAJU DELAVCA

Peter Toš, predsednik komisije predsedstva CK ZKS za samoupravljanje in družbeni sistem, je predlog

Z dopoldanskega razgovora o samoupravljanju v Železarni

V razgovorih na Jesenicah o samoupravljanju v Železarni sta sodelovala predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher in predsednik komisije predsedstva CK ZKS za samoupravljanje in družbeno politični sistem Peter Toš

VLOGA CEN IN DOHODKOVNA POVEZANOST

Iz tega izhaja še en element, ki ga v gradivu oziroma analizi pogrešam in ki v razpravi še ni bil omenjen. To je vprašanje vloge cen. Železarna na Jesenicah ima to karakteristiko, da so njeni posamezni deli v celotnem procesu proizvodnje od surovine in drugih primarnih produktov, od predelave surovih, do finalnih proizvodov neposredno povezani v isti delovni organizaciji. Postavlja se vprašanje vloge cen kot sredstva preko katerega se v tržnem gospodarstvu obračunava in verificira na istem imenovalcu določen delovni čas za posamezne artikle in kjer so stroški velikega pomena.

Ce zanemarjaš dohodek, potem se ne poglobljaš v problematiko cen in ni potrebe, da bi razčlenjeval razne pojave v medsebojnih odnosih, ki nastajajo na podlagi internih in vmesnih cen v odnosu do tistih proizvodov, ki dosežejo tako fazo proizvodnje, da v konkretni delitvi dela dobijo obliko finalnega tržnega proizvoda. V svojem nadaljnjem delu bi morali te izkušnje, ki jih imate in za katere dobi človek vtis, da so precej bogate, zelo dobro razčleniti. S tem v zvezi lahko definirate vlogo internih cen, kriterije na osnovi katerih se interne cene postavljajo ter kriterije po katerih se lahko interne cene spreminjajo. Urediti morate odnose do internih in tržnih cen, ne tistih artiklov ki nimajo tržne prodaje neposredno, temveč tistih, ki se oblikujejo v artikle, s katerimi nastopate kot proizvajalec in prodajalec. Te odnose bi morali razčleniti in sicer konkretno po TOZD kot jih predlagate, med seboj proizvodno povezano, ker boste s tem dobili osnovo za tako imenovano dohodkovno povezanost.

Automatično se bo od vas zahtevalo, da se poglobite v proizvodno in dohodkovno povezanost. Možnost imate to ugotovljati na osnovi sedanjega gradiva, ker se kaže povezanost v samem procesu proizvodnje ter medsebojna odvisnost. Drugo je vprašanje kako izgleda dohodkovna odvisnost v vrednostnem pogledu in kako se opredeljuje dohodkovna odvisnost. V to se zelo redko spuščamo in zelo redko v teh materialih o tem karkoli zasledimo, čeprav je to vsebina nove ustave o družbeno ekonomskih odnosih in osnovni ključ pri uveljavljanju sistema, s katerim se danes peča in ki ga mora reševati ves svet. Če boste opredelili problem cen in odnose na podlagi notranjih in tržnih cen, boste dosti lažje opredelili kot odnose tudi tista vprašanja, ki jih je treba v temeljnih organizacijah Železarne urediti med temeljnimi organizacijami, da bodo jasne tudi pravice in obveze ter medsebojne odgovornosti. To je osnova samoupravnega sporazuma tudi za medsebojne pravice in obveze. Treba bo izdelati še vrsto pravilnikov in pomožnih aktov, ki bodo posamezne stvari opredeljevali podrobno, osnova pa mora biti dana v samoupravnem sporazumu.

PLAN OSNOVNI INSTRUMENT POVEZOVANJA POSAMEZNIH DELOV V CELOTO

Zanimivo je, da v vsem tem gradivu plan omenjate le na enem ali dveh mestih, čeprav je plan za vsako delovno organizacijo ne samo v socializmu, temveč tudi v kapitalizmu nujno potreben in se kot osnova za medsebojno razdelitev dela in obveznosti vseh oddelkov kaže kot osnovni instrument, ki povezuje posamezne dele, v celotno delovno enoto v okviru temeljne

organizacije in temeljne organizacije v okviru delovne organizacije.

S tem pridemo do tretjega elementa, ki je bistvena vsebina plana, to je celotna problematika delitve dohodka na njegove sestavne dele, s katerimi se mora zagotoviti najbolj racionalen in optimalen odnos med gibanjem osebne potrošnje in družbenega standarda, od katerega zavisi produktivnost delavca in na drugi strani razširjanje materialne osnove dela. To je drugi del in vsebina problematike dohodka, ki bistveno vpliva tudi na odločitve o delitvi in ustvarjanju dohodka. Z vsako odločitvijo o delitvi dohodka ali za osebno potrošnjo, znanstveno raziskovalno delo, kadre, osnovna sredstva, obratna sredstva, itd. odločimo o rezultatih svojega dela in bodočih pogojih svojega dela. Odločitve o delitvi so direktna posledica v direktni funkciji od osnove in ustvarjanja pogojev za proizvodnjo. Zdi se mi, da je to bistvena vsebina plana.

Vprašanje ustvarjanja dohodka ima dve komponenti, ena se odraža v obliki družbenega bruto produkta, ki se vleče skozi razne faze proizvodnje, druga komponenta so odločitve o delitvi dohodka, ki ga ustvarjaš in razpolaš z rezultati svojega dela ter odločaš o pogojih obnavljanja in razširjanja svoje proizvodnje. Zato morajo o teh stvareh biti v samoupravnih sporazumih vnešeni vsi odnosi, ki nastajajo med temeljnimi organizacijami v okviru ene delovne organizacije, ter odločitve v zvezi s planiranjem in ustvarjanjem perspektive ter določanjem prioritet v razvoju delovne organizacije kot celote in vsakega njenega dela. V Železarni je tipično bazična proizvodnja; po njenih proizvodih sega skoraj vsa kovinsko predelovalna industrija v Jugoslaviji in tudi po svetu, zato moramo v tem trenutku, če hočemo zagotoviti s samoupravnim sporazumom svojo trajno eksistentnost in možnost ekspanzije, postaviti odnose, medsebojne pravice in obveze ter odgovornost iz vseh teh delov ter gledati organizacijo kot celoto na tak način, da bo razvidno, da ne moremo drugače eksistirati, če nismo odprti navzven v skladu z družbeno funkcijo, ki jo vršimo v Sloveniji in Jugoslaviji. Delavci morajo biti o vseh teh delih v načelu v enakem položaju. Zato je upravičena pripomba, ki kaže na določeno zaprtost, namesto, da bi se organizirali tako, da se vsak del nanaša na to, da se odpiramo čimbolj navzven.

ODNOSI MED PROIZVODNIMI IN OSTALIMI TOZD

S tem v zvezi se postavlja vprašanje kriterijev za odnose med proizvodnimi temeljnimi organizacijami in temeljnimi organizacijami za uslužnostno dejavnost. Pametno je, da ste razdelili temeljno organizacijo VET na več temeljnih organizacij. Odnose, pravice in obveze ter odgovornosti, je treba postaviti na ta način, da bodo jasne medsebojne odgovornosti delavcev v temeljnih organizacijah uslužnostnih dejavnostih do proizvodnih temeljnih organizacij in delavcev v proizvodnih temeljnih organizacijah do delavcev, ki delajo v vzdrževanju, energiji in transportu. Postavlja se vprašanje enakopravnega položaja. Ko sem bral gradivo, nisem imel vtisa, da so delavci postavljeni v neenakopraven položaj. Če pa se problem kaže, je treba videti kateri so tisti elementi, ki vzbujajo tak vtis in ki bi v praktičnih posledicah lahko pripeljali do tega, da ne bi bili delavci v enakopravnem položaju.

Če bi izhajali iz kriterijev konsekvencno, iz osnovnih kriterijev za urejanje odnosov med delavci, to je kriterijev na podlagi deleža vsakega delavca, ki ga prispeva k ustvarjanju produkta in dohodka ne samo produkta, temveč tudi produkta na podlagi cen in potrošenega delovnega časa, ki ga družba verificira, v

tem primeru bi verjetno našli zadosti oprijemljive osnove, ki bodo za vse delavce temeljnih organizacij razumljive.

Tovariš Rozman je razlagal, da je potrebno, da so vzdrževalne in druge dejavnosti — uslužnostne — odvisne od dohodka proizvodnih dejavnosti. Kot princip je to v redu, vprašanje pa je, kako bo ta princip izpeljan, ali kot odstotek, s katerim so uslužnostne temeljne organizacije udeležene v proizvodni temeljni organizaciji, za katero vršijo usluge, ali na osnovi obračunavanja po cenah za usluge, ki se opravljajo za proizvodne temeljne organizacije.

Ta cena je nekako tržna, ker take dejavnosti delujejo tako kot samostojna podjetja in služi celo kot orientacija za tisto kar je specifično za samostojno podjetje, ki opravlja in prodaja svoje usluge.

Specifičnost je treba na ustrezen način izraziti in sicer v interesu proizvodnih dejavnosti, zaradi katerih so lastne uslužnostne dejavnosti v delovni organizaciji organizirane. Tu so materialni stroški več ali manj dani, treba pa je videti tudi amortizacijo in so to precej isti elementi. Prične pa se problem pri osebnih dohodkih. Kadar gre za isto delo, bi morali imeti enake kriterije za formiranje osebnega dohodka. Ostanek dohodka se lahko uporabi ali za povečanje osebnega dohodka, razne oblike družbenega standarda ali za razširjanje materialne osnove dela. Vprašanje akumulacije pa je prav gotovo znotraj vsake delovne organizacije vedno vprašanje dogovora o investicijski politiki, razširjeni reprodukciji, prioritetah v skladu s konkretnimi potrebami, kar se pokaže enotno v interesu delovne organizacije kot celote ali pa posameznega dela. Tukaj moramo avtomatsko pristopiti k stvarim tako, da dominira vloga proizvodnje in ni vprašanje enakopravnosti ali neenakopravnosti, tu je vprašanje dosledne uporabe principa dela. V proizvodnji se ustvarja vrednost in dohodek. Vse te dejavnosti so v funkciji proizvodnje zato, da bi ta proizvodnja s čim manjšimi stroški vzdrževala svoje obrate in jih vključevala v proizvodni proces in ustvarjanje dohodka.

Ko se išče povezave med uslužnostnimi dejavnostmi in proizvodnimi, jih je treba iskati prav v tej obliki, koliko je ta ali druga uslužnostna dejavnost s pravočasno intervencijo prispevala k povečanju dohodka. Tam kjer obstoja interes, da se to izračuna, so toliko bolj konkretni materialni odnosi, da se tak izračun vedno lahko naredi in se v celoti opravičujejo stroški za dodatno evidenco in knjigovodstvo. Poleg cen uslug bi morali imeti še dodatne kriterije, ki povečujejo dohodek teh uslužnostnih temeljnih organizacij, predvsem osebni dohodek delavcev v uslužnostni temeljni organizaciji. Vgraditi je treba kriterije, da bodo delavci v proizvodnih temeljnih organizacijah prav tako na svojem dohodku temeljnih organizacij in svojem osebnem dohodku videli rezultat boljšega ali slabšega poslovanja pri poslovanju z uslužnostnimi temeljnimi organizacijami ter boljši ali slabši rezultat na osnovi njihovih odločitev o delitvi dohodka, ki je ustvarjen.

Ne razumem predvsem definicije »priključene« temeljne organizacije. Če je v vprašanju tudi problem žiro računa ali večje svobodnosti ali neodvisnosti, si s tem moramo biti na jasnem. Suveren mora biti delavec v temeljni organizaciji in delovni organizaciji na podlagi pravic, obveznosti in odgovornosti, opredeljenih s samoupravnim sporazumom, ki ureja odnose med delavci drugih temeljnih organizacij, ki jih je prenesel v delovno organizacijo z drugimi stvarmi, ki povezujejo delovno organizacijo kot celoto. Večje ali manjše finančne neodvisnosti ne more biti. Za financami je vedno denar in za tem ekonomski odnos, če je nekdo v bolj liberalnem ali bolj stisnjenem odnosu, tudi ni pravilno. Če bo prišlo do konfliktov ali nezadovoljstva, bo to zaradi neenakopravnega odnosa, ki ga danes več ne razumemo in ga delavci ne bodo trpeli.

Glede vprašanja žiro računa, samostojnih ali skupnih žiro računov,

moramo postaviti vprašanje finančne tehnike, ne pa vprašanje večje ali manjše finančne svobode ali neodvisnosti. Kakor hitro se postavlja vprašanje žiro računov ali imamo svoj žiro račun ali ne, to presega vprašanje tehnike, to je že vprašanje odnosov med ljudmi v delitvi dohodka, o pogojih odločanja o delitvi dohodka, ki ga ustvarjajo.

VPRAŠANJE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA IN INTERNA BANKA

Drugi kompleks vprašanj, je vprašanje tako imenovanega družbenega premoženja, je nadaljeval predsednik Kraigher. V samoupravnih sporazumih, ki naj bi dejansko urejali odnose med temeljnimi organizacijami in njihovimi delavci, ki se združujejo v enotno delovno organizacijo, se običajno zasledi ostanek starega imovinskega skupinskega lastninskega odnosa v odnosu med delavci, ki tvorijo osnovo družbene lastnine. To je tako imenovan premoženjski pristop k urejanju vprašanja pravic ter obveznosti na podlagi sredstev družbene reprodukcije. Družbena lastnina ima vedno v sebi nevarnost da se spremeni v tako ali drugačno skupinsko lastninsko urejanje teh odnosov, kar pa je v nasprotju z osnovno usmeritvijo razvoja samoupravljanja. Govornik je dejal, da iz materiala izhajajo vse dileme premoženjskega pristopa k sredstvom v družbeni lastnini in poudaril, da je vsa ta vprašanja v samoupravnih sporazumih potrebno obdelati do kraja. Preseči je treba stanje, da ne bi pri novi samoupravni organiziranosti v Železarni, v nekaterih elementih v samoupravnih in družbeno ekonomskih odnosih ostali na starem. Če vseh teh odnosov ne bomo prav uredili, bomo kmalu ugotovili, da se je spremenila fasada, ne pa osnova. Predsednik je nadaljeval:

»Del gradiva, v katerem so prikazani premoženjski odnosi za vse vrste sredstev, je treba razčleniti po družbeno ekonomski vsebini, od dolgoročnih sredstev pa do razne strukture in kvalitete kratkoročnih sredstev ter izvorov teh sredstev. Za izvor teh sredstev se skrivajo družbeno ekonomski odnosi, ki se kažejo v medsebojnih pravicah in obvezah ter v položaju delavca in enote v katero so delavci priključeni. To pa bo pomagalo do lažje orientacije tudi v našem četrtem delu, ko bomo govorili kaj se dejansko spreminja v zvezi s položajem posamezne temeljne organizacije.

Predgovorniki so opozorili na sredstva v združeni poslovni funkciji. Govori se tudi o skupnem skladišču v okviru združene poslovne funkcije, kar je ogromna materialna sila, ki se nahaja v delovni skupnosti skupnih služb. Poleg tega so tukaj še investicijska sredstva, ki se skoncentrirajo in ki niso neposredno razdeljena na temeljne organizacije, to so velika sredstva in velika moč. Zato je treba prav ta združena sredstva razporediti na taki osnovi kot nastajajo, na podlagi dela tistih, ki jih ustvarjajo, ki z njimi upravljajo in se dogovarjajo. Ti medsebojni odnosi in obveze se lahko jasno opredelijo.

Ko je Sergej Kraigher govoril o interni banki je poudaril: »Interni banka je na eni strani lahko sredstvo za to, da se čimbolj racionalno izkoriščajo denarna sredstva, da se zagotovi čim hitrejši obtok denarja, da se sredstva obračajo z manjšim kapitalom, da ne bi plačevali obresti izven dovoljenih meja. Istočasno je to osnovni organ, da se opredelijo finančne možnosti in finančni okvirji za razširjeno reprodukcijo ter da se na tej osnovi vidi s kakšnim tempom je treba regulirati in razširjati materialne osnove svojega dela, investirati v gospodarstvo, v osnovna in obratna sredstva. Da se vidi koliko se lahko poveča osebni dohodek v zvezi s podražitvami in družbeni standard, glede na povečanje cen. Plan banke je dejansko plan izvajanja finančnih konstrukcij in raznih izvorov dohodka, z ozirom na različ-

no dinamiko sredstev ustvarjenih v TOZD in prilivanja sredstev tudi iz zunanjih virov, bodisi bančnih ali iz združevanja dela in sredstev drugih delovnih organizacij.

Predsednik predsedstva SRS je nato govoril o združevanju dela in sredstev ter o skupnih investicijskih vlaganjih in poudaril: »V tistih primerih, ko bi se pri posameznih TOZD pojavile tendence, da bi si same hotele lastiti pravice, da so vsa sredstva s katerimi upravljajo rezultat njihovega dela, se lahko negira, ker je to družbena lastnina in lahko posamezne TOZD uveljavljajo svoje pravice samo toliko, kolikor je vloženega njihovega dela. S tem bi prišli tudi do tega, kako v praksi oblikovati kriterije v zvezi z uveljavljanjem pravic na podlagi minulega dela.

DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

Vsako funkcijo v okviru skupnih služb, je menil predsednik, je treba čimbolj razčleniti in nadaljeval:

»Dosedanja slabost v večini podjetij je, da so vse službe strpale v eno enoto. V Železarni je z razčlenitvijo služb narejen korak naprej in to je dobro izhodišče, da se odnosi postavijo kar najbolj čisto s tem, da se opredelijo funkcije vsake službe in odnos vsake službe ter delovne organizacije in delovne organizacije kot celote, zaradi katerih te skupne službe obstojijo. Tega pa v gradivu še manjka, sicer so opredeljene funkcije vsake te službe, niso pa opredeljeni kriteriji na osnovi katerih se bo v kasnejših samoupravnih aktih podrobneje opredeljeval medsebojni odnos in povezanost. Nekateri od služb so take, ki bodo služile samo delovni organizaciji, TOZD pa v toliko, kolikor so le-te na delovno organizacijo oziroma njene organe vezane. Če TOZD prenesejo določene pravice in obveze oziroma se dogovorijo, da jih bodo najboljše reševali skupno na nivoju delovne organizacije, mora imeti delavski svet in individualni poslovodni organ določene službe zato, da bo lahko to svojo funkcijo opravljal. So pa še druge službe, ki so popolnoma v funkciji TOZD in zanje opravljajo določene naloge. Tudi to je treba natančno določiti. Bistvenega pomena pa je, kako se oblikuje dohodek posameznih delovnih skupnosti. Stremeti bi morali za tem, da v tem pogledu ustvarite osnovo za čiste račune na osnovi natančno opredeljenih funkcij. Važno je, da se te stvari opredelijo zato, da se strokovno znanje, ki obstaja v službah, racionalno koristi in da se ustvarjajo pogoji za nadaljnji razvoj služb in njihovo organizacijsko vključevanje v delo tistih proizvodnih in uslužnostnih TOZD, ki jih potrebujejo za svoj lastni razvoj, ki sledi splošnemu razvoju. Od takih in podobnih opredelitev je odvisno, kako se bodo delavci v teh službah počutili.

Predsednik Kraigher je omenjal tudi vprašanje tako imenovane rešitve, to je stroškov za tiste službe, brez katerih podjetje kot celota, niti posamezne TOZD ne morejo delovati. Zato je treba ta vprašanja reševati na čimbolj racionalen in cenen način. Ne bi smeli dovoliti, da bi se stroški močno povečali, česar se delavci najbolj bojijo. Pri tem je nadaljeval: »To je politični moment, brez katerega je nemogoče ustvariti pogoje za reševanje protislovij, ki ne obstojijo toliko v interesih, kakor v položaju delavcev v proizvodnji, to je tistih, ki so neposredno vključeni v proizvodni proces in delavcev, ki so posredno vključeni v proizvodni proces preko drugih dejavnosti, ki so neobhodno potrebne in ker je od njih odvisen normalni potek proizvodnega procesa. Če teh stvari ne bomo dovolj konkretno in natančno vgradili v samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo, se bomo stalno srečevali s problemi in konflikti, ki zaradi različnih funkcij nastajajo in se bodo tudi stalno vračali.

V svojem razmišljanju je predsednik predsedstva Sergej Kraigher govoril še o natančno opredeljenih odnosih med individualnimi poslovodnimi organi in samoupravnimi organi ter njihovih pristojnostih in odgovornostih, ki jih je treba opredeliti v samoupravnem sporazumu in drugih samoupravnih aktih. Ob sklepu svojih misli je ponovno poudaril, da v gradivu manjka prisotnost plana oziroma planiranja ter pomen opredeljevanja cen in združevanja sredstev ter zaključil:

»Razumljivo je, da je interes da se čimprej sprejme novo stanje, ker ljudje vedo, da sedanja organiziranost ne bo dolgo trajala in da se iščejo nova pota. Toda vedeti je tudi treba, da ko enkrat to novo vpelješ, je potrebno še dolgo časa, da stvari stečejo tako kot je zamišljeno. Na to je treba vsekakor računati.

Popoldanski razgovor z delavci Železarne

OGNJENI KRST

Peklenski trušč je Boštjana posem zmedel. Srce mu je zlezlo pod brado in začel se je tresti. Za nič na svetu pa ne bi skočil iz zaklona in stekel za borci. Partizani so preostale Nemce pogнали v beg, pet ali šest pa je mrtvih ležalo na cesti. Streljanje se je oddaljevalo od mesta napada. Nastala je brezupna moreča tišina. Boštjan pa je prevzet, zbehan in nemočen čepel v svojem zaklonu. Besneča bitka, čeprav kratka je bila prehuda preizkušnja zanj. Njegove otročje predstave o vojni niso mogle prenesti surovosti in brutalnosti spopada. Le počasi se je osvetoval. Počasi se je zavedel, da je ostal sam. Tovariši so bili daleč nekeje v dolini, odkoder so se oglašali posamezni strelji. Mrak pa je kot potuhnen lisjak planil v dolino.

»Kaj sedaj«, je preblislilo Boštjana. »Nazaj v taborišče ne znam, torej sem prepuščen sam sebi, tovariši pa bodo morda ubrali drugo pot.« Treba je bilo nekaj ukreniti. Ves trd, prestrašen, gnan iz neke notranje nuje na proti svoji volji, se je dvignil iz zaklona in negotovo zakoračil proti cesti. Motilo ga je žuborenje reke, šelestje listja in moreča, ubijajoča samota. Odprl je varovalko na puški in šele tedaj se je zavedal, da sploh ni streljal. Zasklelo ga je pri srcu od sramu in togote. Z naperjeno puško se je bližal cesti in mrtvim Nemcem. Z gnusom in grozo jih je ogledoval. Zelene uniforme so bile rdeče od krvi, nekateri so ležali na hrbtu z ledenimi pogledi, brez življenja. Razkrceni prsti na rokah so še hlatali za orožjem, ki je ležalo razmetano okrog njih. Kdo bi vedel kakšne misli so takrat prevevale Boštjana. Najbrž je sovražno premagalo strah in glava je postajala razsodnejša. Gledal je ubite Nemce in se oziral okrog sebe. Sam, nikjer nikogar. Nekaj stran od poti so bile stare svisti. Kot običajno v teh krajih postavljene na štiri kamne. Tja se je z naperjeno puško napotil Boštjan, kdo ve zakaj. Z naperjeno puško in mačjim korakom. Vsi njegovi čuti so bili do skrajnosti napeti. Prišel je do svisti in sklenil, da jih obide. Morda je bil to trenutek preblisk, ki je izhajal iz strahu, pa tudi iz zavesti krivde. Kdo ve? Toda, o groza! Na vogalu je naletel na Nemca, ki se je ob napadu očitno skrival za svisti. Strah je bil na Nemčevem obrazu, oči široko odprte, ustnice skremžene, brzostrelka mu je visela okrog vratu. Boštjan je čutil, da se je naperjena puška zarila v mehki Nemčev trebuh. Tudi on se je ustrašil. Vanj je udarilo kot kratek stik, krči so nategnili kite in puška se je sprožila. Nemec je zarjovel in smrtno zadet sesedel. Vendar ni bil mrtev. Njegove roke so z največjim naporom poiskale brzostrelko, ko je zasikal rafal, je bil Boštjan že na drugem koncu svisti. Pretres je bil končan in bedaste misli so ga obsedle. Umišljaj si je, da ga je Nemec kdo ve zakaj spoznal in da ga mora zato, da zaščiti svojo družino, ubiti. Kriza se je ponovila. Srce mu je trepetalo in

roke so se mu tresle, ko se je plazil okrog svisti. Spet ga je zagledal! Sedel je sklonjen z brzostrelko v roki in iz ust se mu je cedila krvava slina. Boštjan je v silnem strahu ustrelil! In zgrešil! Nemec je, že v smrtnem boju, zaznal smer iz katere je prišel strel in skušal obrniti brzostrelko. Ni uspel in rafal je šel v prazno. Boštjan gnan od prainstinkta po samohranitvi je šel nazaj okrog svisti. Spet je ustrelil in spet zgrešil. Nemec je potem že nekontrolirano spustil nekaj rafalov in omahnil na hrbet. Močno telo je trzalo in obraz je postal spačen od bolečin. Izgubil je zavest. Boštjan se je še enkrat približal in ustrelil. Enkrat, dvakrat, trikrat, petkrat. Nemec je bil mrtev.

Boštjanovi tovariši, ki so zasledovali preživele Nemce so zaslišali streljanje za svojimi hrbti. Vodnik je takoj prekinil pregon in ukazal povratek. Prostovoljci so se v teku vračali na mesto napada.

Boštjan je tačas ves zbehan stal ob ubitem Nemcu. Razsodnost ga je

zapustila, misli pa so mu zbegano tavale v občutku, da je ubil človeka. To je legalo nanj kot mora. Prav on in nihče drug. Ta strašna zavest je bila mnogo hujša od vsega ostalega, kar je doživel danes. Toda preveč je bilo pretresov tega dne, da bi Boštjan lahko pametno presojal. Tedaj je zaslišal topot korakov po cesti in klice: Boštjan, Boštjan! Prav ničesar več ni mogel urediti v svoji utrujeni glavi. Misli je, da so Nemci in da so ga ne vem kako odkrili. Spričo tega, pa tudi zato, ker je ubil Nemca se je diuje zagnal proti reki in jo prebredel 20 ali 30 metrov pod mostom. Cofotal je kot slon, da so ga zasledovalci odkrili. Šli so za njim in ga vsega mokrega, upehanega in deprimiranega dohiti sredi brega.

Vodnik in stari partizani so se mu iskreno zahvaljevali, ker da je naredil veliko delo, ko je ubil Nemca, ki se je skrival za svisti. Boštjan ni ničesar razumel. Izbojeval je boj s samim seboj. In ga dobojeval.

Drugo jutro je bil spet jutranji zbor. Pred četo je bil prebran ukaz o uspešni akciji skupine prostovoljcev. Pred zborom je bil posebej pohvaljen partizan Boštjan, ki je s svojo akcijo rešil življenje marsikomu iz grupe prostovoljcev. Povelje je prebral komandant Iztok. Ko mu je čestital, sta se trdo pogledala v oči. Oba sta vedela kaj se je zgodilo v dolini. Boštjan je uspešno prestal največjo preizkušnjo v svojem življenju.

KONEC

TOMAŽ ISKRA

11

KROKODILOV PA NI VEČ

Ko smo bili že v predmestju, se je pojavila pred nami rahla vzpetina, na njej pa velika piramida, lepo rdeče in rumeno bleščača v popoldanskem soncu. Bili smo pred Keopsovo piramido. Kamele pred njo nas niso več zanimale, dovolj smo jih imeli že v Sakri.

Ponoči se mi je zdela piramida bolj veličastna. Dan, bela svetloba je odkrivala velike betonske bloke ob blokih, ki so se kazali kot rebra tisočletne ranjene živali. Da, zob časa je opravil svoje, tudi vrha ni več. Včasih pa je bilo drugače. »Do kralja Ramsinuta so imeli v Egiptu, tako so trdili, izvrstno upravo in dežela je dobro uspevala; z njegovo naslednikom Keopsom pa je zabredla v stiske in težave. Ta kralj je najprej zaprl vsa svetišča in prepoval bogoslužje, nato pa je vse Egiptčane prisilil na rabotno delo, enim je naložil, da so morali vlačiti kamenje iz lomov v Arabskem gorovju do Nila, drugi so imeli nalogo na splavih prepeljane kose prevzemati in vlačiti dalje do Libijskega gorovja. Pri tem je stalno rabotalo po 100.000 ljudi na vsake tri mesece. Deset let je garalo trpinčeno ljudstvo samo na izgradnji nasipa, koder so spravljali kamenje na stavbišče, po mojem mnenju ne dosti manjša storitev nego piramida sama. Deset let je torej trajalo delo na poti in na podzemeljskih čumnatah vrh griča — piramide stoji namreč na holmu. Piramido samo pa so stavili dvajset let: je četveroletna zgradba, na vsako stran po osem metrov dolga in prav tako visoka, iz rezkanega, na tesno spahnjenega kamna. Noben kamen nima izpod trideset čevljev...«, pravi

potopisec Herodot o zgodovini Egiptanov, tu pa se mu je vrnila velika napaka v tem, da je graditelje piramid Keopsa, Kefrena in Mikerina iz sredine 3. tisočletja postavil za vladarja Ramsinuta, to je Ramzesa IV. okoli leta 1000, torej za 1500 let prezgodno.

Potem smo se stlačili v notranjost v piramido zloženih kamnitih blokov. Vhod je peljal s severne strani navzdol proti središču piramide. Nekaj deset metrov smo se hodili lepo zravnani, saj je bil hodnik visok več kot dva in širok več kot meter.

Za hip smo se ustavili v malce večjem hodniku, počakali, da so tuji z vseh vetrov šli mimo nas in nadaljevali pot po hodniku navzgor, ki ni bil višji od metra! Ko smo tako sklonjeni topotali po lesenem podiju in se oprijemali za ogrado in vlekli nekam proti vrhu, Janez zasope za mano: »Madonca, teh rovov imam za danes čisto dovolj, v tistem prekletem Tijskim grobu, bi kmalu zlomil nogo...« »Janez potrpi«, ga tolažim, »če tiste babnice z vrečami sala lahko rinejo svoje zadnjice navkreber, tudi nas ne bo hudič vzel.«

Kolona se je le počasi pomikala naprej. Večkrat se je ustavila, da bi se preinil kakšen zapozneli radovednež v hodnik, kjer je bilo prostora za nekaj več ljudi. Hodniki so čudno zaudarjali, tako, da sem nekajkrat resnično pomislil, da se v kakšni luknji ne skrivajo še kakšni ostanke mumij ali posod z drobovjem. Notranjost piramide sem si drugače predstavljaj. Vedno sem mislil, da je to ena sama velika dvorana, kjer kar mrgoli zlata in srebra.

(se nadaljuje)

To ga je razbesnilo, da je namesto besed nekoliko dvignil glavo, ki mu jo je v vratu krivila teža. Ostro je gestapovca pogledal v oči, kot bi mu hotel reči, da si nimata kaj povedati, posebno ne v tako različnih okoliščinah. Potem je zbral še toliko moči, da je obrnil glavo postrani, le toliko, da je gestapovec lahko razumel njegovo kretnjo.

Werner je spremenil barvo in onemel.

Dal je znamenje in policista sta začela Aleša tolči s pasjimi biči. Werner pa je medtem stopil k oknu in se pripravljaj na nov zalet. Prvi ga je bil razkačil, vendar si ni mogel kaj, da Alešu ne bi priznal moči. Mar je res mislil, da ga bo spreobrnil z besedami. Je še kakšna druga pot kot ta, da ga mora zdaj gnesti in mehčati s silo? Se je mogel pogovor končati drugače, kot se je? Ravna se po svojih načelih. Oni pa tudi.

Z ostro kretnjo si je prižgal cigareto in močno vdihoval njen dim. Obšla ga je utrujenost in odpravi jo je hotel s kajenjem, zato tudi pretepačev, ki sta tolkla po Alešu, ni hotel gledati. Kolikokrat je bil navzoč pri takih prizorih in jih tudi premišljeno pripravljaj, vendar ga naveličanost, ki je postala že navada, to pot ni premagala.

Aleš je medtem mlahavo visel na klinih in glava mu je lezla čisto med ramena. Natanko tako, kot sta hotela rablja. Udarci so se zaježali v mehko meso. Po glavi pa nista mahala, ker ga nista smela tako prizadeti, da bi izgubil zavest.

Skozi meglo bolečine je Aleš obšel neznan odpor. Udarci so ga spravljali v besnost kakor vedno. Zato ni vpil ne prosil. Trepetal je le za življenje svojih ljudi in vseh, ki mu jih je hotel naprtiti Werner. Kdo ve, kakšen obseg je že zajela izdaja.

Onadva pa sta prizadevno tolkla. Ugibal je, kateri je Willi in kdo Kurt. Sicer pa je bilo vseeno. Če ga ne bi tepla tadvja, bi se našla morda kak Hans in Fritz. Potem ga je spet obšla čudna, nasprotujoča si mešanica občutkov. Spoznal je, da ga s pretepanjem ne bodo zlomili. Hoteli so ga dobiti kar na besedo! In nič drobnarij. Kar k njim! In še kakšno zvezdo bi mu dali. Postal naj bi veliki uničevalec. Kakšna milost. Takole ga bodo kmalu ubili. Počasno umiranje, duševno mučenje in kar je še podobnega, ubija voljo in misli. Sicer je pa bolj, da v takem človek ne razmišlja o drugem kot o življenju ali smrti. Čutil je, kako bolečine slabijo telo, po drugi plati pa mu spodžigajo odpor in jezo. Med pretepanjem, ki ga še ni bilo konec, mu je postalo jasno, zakaj kak trpinčeni zaupnik, sodelavec ni spregovoril. Bali so se že za marsikoga, če bo klonil, ko se ga bodo lotili, pa ni ničesar povedal. Bolečine sprožijo neki proces. Brez dvoma je bila temelj upornosti višja ali nižja stopnja zavesti, vendar je reagiranje tudi veliko pomenilo.

Se vedno je bil pri zavesti, vendar se mu je od trenutka do trenutka, vedno pogostejše, pred očmi zameglilo, da se je nenadoma izgubil. Kmalu pa je spet zaslišal živžve počasnih udarcev. Pretepačema se ni mudilo, kajti vedela sta, kakšno obliko zasliševanja je obersturmführer uporabil to pot. Nenadoma pa se je Werner obrnil k njemu, odvrgl cigaretni ogorek, ga pohodil in pretepanje ustavil s sunkovito kretnjo.

IVAN JAN

38

MRTVI NE LAŽEJO

Aleš je začutil spremembo in poskušal vzdigniti glavo. Motno je ugotovil, da mu pri tem nekdo pomaga. Srečal je ostre sinje oči in se jasneje zavedel. Ugotovil je, da mu glavo podpira isti gestapovski izsiljevalec, ki je z njim govoril poprej, in to s konci prstov, kot bi bil njegov podbradek strupen. To ga je streznilo še bolj. Gestapovec ga je ogovoril z nizkim glasom:

— Bo to zadostovalo? Se bova zdaj laže sporazumela?

Aleš je bil toliko priseben, da je mogel izreči edino besedo, ki mu je bila na jeziku:

— Nikoli!

Glas je bil grgrajoč, vendar še vedno dovolj razumljiv. Werner še ni popustil. Malo je počakal, da bi Aleš uredil misli.

Grozeče in prigovarjajoče hkrati mu je rekel:

— Zdal si občutil, kaj zmorejo naši fantje. A to je šele uvod. Ugodil sem ti v marsičem, zato ti še ponujam: Govori, sprejmi! Kar koli se je že zgodilo, ne more motiti najinega nadaljnjega sodelovanja...

Tudi zdaj se je Aleševa glava le malo premaknila, toliko, da je gestapovec razumel. Stisnil je zobe in velel pretepačema:

— Nadaljujta, ta je malo trši!

Obrnil se je in se med prižiganjem cigarete zagledal skozi okno. Pogled mu je splaval proti gozdom.

Aleš pa je medtem medel pod novimi udarci.

Werner je potegnil samo nekaj dimov, ko se je zavedel, da ne sme čakati predolgo. Operacija bo učinkovita le, če bo hitra. Ljudje morajo doživljati presenečenja, da se ne utegnejo umakniti.

Na njegov mig sta policista nehala tolči. Iz omare je eden potegnul čudno, majhno pripravo.

— Herr obersturmführer, kje? Je vprašal.

— Z nog, je velel ostro.

— Jawohl, sta revsnila oba mučitelja hkrati, očitno zadovoljna, da jima bo poseg ob manjših naporih dal več zadovoljstva. To je vedel tudi obersturmführer, zato je za pomočnika izbral znana sadišta. Vsega ni mogel storiti sam. Dajati povelja je vendar čisto nekaj drugega. Zanj so bili to neizbežni, cenjeni in pogosti pripomočki. Mučitelja sta se lotila nohtov na nogi. Ko se je prvi sklonil, je scedil skozi zobe:

— Takole te še nihče ni manikiraj!

SIMON REŠEK

21

NI VAŽNO KAJ ČLOVEK IZGUBI, VAŽNO JE TO KAR MU OSTANE...

Neustavljive driske in z njimi zvezano počasno usihanje organizma, katerega črvesje ni moglo prebavljati nobene hrane — so ustvarjali ugodna tla za okužbe. Ob tem so se javljale obsežne razjedne in celo gangrenske spremembe v želodcu in in črevesju, spremljalo pa jih je splošno masčobno in škrobato izrojevanje vseh organov.

Če se je organizem počasi navajal na stradanje, je sledila kompenzirana oblika lakote — hipoproteinoza ali suha oblika stradanja. Zunanji znaki so se ogledovali v znatnem padcu mozgovnega tkiva združeno z atrofijo (upadanje telesnih tkiv in organov zaradi podhranjenosti). Hitreje so bile notranje spremembe organov. Predvsem je bila prizadeta srčna mišica, pojav nadihuje (astme), nepravilen srčni ritem, pogostne krvavitve mišice, v posamezne organe, pojava infarkta in tromboze (zamašitev krvi v žilah). Naslednji bolezenski znaki so bili pomanjkanje žleznih kislin in odmiranje žleznice in črevesne sluznice. Dejavnost jeter se je zmanjšala na minimum in otežkočala presnovo. Zelo je bila prizadeta ščitnica, kar je bilo

razvidno po značilnem taboriščnem miksedemu (taboriščna bolezenska zabuhlost vsled slabega delovanja ščitnice). Hude okvare in močna atrofija je nastopila tudi na semenovodih. Pomanjkanje kalcija je bilo usodno pri zlomih ob nesrečah pri delu. Nastopala je osteoporoza — bolezenska krhlost kosti. Znamena podhranjenosti so nastopila v obliki živčnosti. Pojavila se je parestezija okončin (otrplici in zaspani udje), zmanjšala se je gibljivost in aktivnost vseh telesnih delov. Organizem je počasi omejeval delovanje vseh organov, torej s tem se je branil, dokler ni nastopilo stanje »vita mimima«, to je najmanj življenja. Mladi ljudje so počasi zapadali v otopelost, nič več jim ni bilo mar ne strahot okolja, ne svoje usode. Zaspali so, kjer koli je bilo mogoče. To je bila zadnja stopnja vegetativnih okvar in zmanjšanih možganskih in telesnih procesov. To so bili okostnjaki, ki jih je pokrivala siva, upadla koža, z neopaznimi ostanke mišic. Premikali in vlekli so se kakor sence, se spotikali in padali ob vsaki najmanjši oviri. Njihova »naravna smrt« je nastopila v hipoglikemični (pomanjkanje sladkorja v krvi) in jetrni komi. Pogosto nismo niti opazili, da je jetnik umrl.

Za ta grozen izid in nastop smrti ni bila kriva samo lakota, temveč prekomerni delovni napor. V taborišču je trajal delavnik 12—14 ur trdega dela. K temu je treba prišteti še apele

(zboje) in druge kazenske akcije. Po epidemiološki strani so se temu pridružile še obupne zdravstvene razmere, prenapolnjenost blokov in ozračje stalno prisotne groze ter negotovosti. Vse to skupaj je pogojevalo pogostne živčne pretese, infekcije in epidemije. Ob tem pa je organizem izgubljal obrambne moči.

Vsi pojavi spolnih želja so v taborišču ob vladajoči podhranjenosti sorazmerno hitro slabeli. Povečini so popolnoma prenehali tudi pri zelo mladih ljudeh. Kmalu so izginile tudi sanje s seksualno vsebino, prav tako tudi spomini in predstave te vrste. V taborišču je na veliko cvetela homoseksualnost. V surovem in trdem taboriščnem življenju tega ni nihče skrival, čeprav so bile za to ostre kazni. Pozneje se nad to »spodnjo« stranjo taboriščnega življenja ni nihče več spotal. Homoseksualnost so »gajili« Nemci v devetdesetih odstotkih. To so bili blokiferji, kapoži in revirsko osebe. Za različne usluge, olajšave, pomoč, dodatke in zlasti za hrano so si vzdrževali »ljubčke«. Kapoži so zbirali zlasti med mladimi Poljaki. Ob vladajočem stradanju so to razbrzdanost ljudje jemali popolnoma ravnodušno. Posledica omenjenih »ljubezenskih razmerij« so bili smešni pa tudi resni nesporazumi.

LAKOTA JE BILA NAJBOLJŠI MOJSTER

Najtežje se je bilo privaditi na taboriščno hrano. Tudi pri tem je bila pomembna duševna stran. Vedeti je treba, da smo dobivali hrano, o kateri smo govorili, da bi jo žalostno gledali celo prašički. Prav gotovo je ne bi žrli. Že na prvi pogled se nam je zdela neužitna in neprebavljiva. Gnusila se nam je ne samo zaradi okusa, temveč tudi zaradi videza in vonja.

Tudi tu se je izkazalo, da je lakota najboljši mojster. Pri tem je bilo največ odvisno od tega, kako zna kdo premagovati tisto, kar se je nekaj imenovalo »vzgoja« in se lotiti jedi. Ob tem je veljalo obdržati pamet na vajeti. Mnogi študirani ljudje — interniranci so ob tem padali iz ene skrajnosti v drugo. Zaradi lakote so se spreminjali v usmiljenja vredne živali. Po prahu so pobirali ostanke jedi in predvsem cigaretno ogorko, ki so jih odvrgli esesovci. Z umazanimi prsti so brisali kotle ter iskali povečini že gnile krompirjeve olupke.

Večina ljudi je plačala za ceno življenja to požrešnost, ki je bila vladajoči lakoti popolnoma razumljiva.

ZDRAVSTVENA ZAŠČITA V LETOŠNJEM LETU

Občinska zdravstvena skupnost bo v letošnjem letu ohranila raven zdravstvene zaščite iz lanskega leta. Tako je zapisano v osnutku družbenega načrta za leto 1976. Letos naj bi nadaljevali prizadevanja za združevanje dela in sredstev v zdravstvu, tako da bi delovale zdravstvene delovne organizacije kot funkcionalna celota, ki bo sposobna zagotoviti pravočasno in učinkovito skrb za zdravje delovnih ljudi in občanov.

V prizidku splošne bolnice na Jesenicah naj bi letos usposobili vsaj tisti del prostorov, v katerega bo mogoče prenesti specialistične dejavnosti iz prostorov, ki so namenjeni bolnišničnemu zdravljenju bolnikov. Razen prizidka pri bolnišnici Jesenice niso predvidene nikakršne investicije v zgradbe, pač pa manjša sredstva za nabavo opreme.

V okviru možnosti, ki jih dopušča razvitost sfere materialne proizvodnje, bo letos kar precej naporov treba vložiti v to, da bo zbranih dovolj sredstev za zagotovitev zdravstvenega varstva delovnih ljudi in občanov na lanske ravni in zato čaka organe zdravstvene skupnosti obilica dela.

STANOVANJSKA POLITIKA LETOS

Na področju stanovanjskega gospodarstva je bila v letu 1974 ustanovljena samoupravna stanovanjska skupnost, ki je zadolžena za realizacijo nalog na tem področju. S samoupravnim sporazumom je določena višina sredstev, ki se izloča iz bruto osebnega dohodka delavcev. Od tega se 1,5 odstotka zbira pri samoupravnih skupnostih in je ta vsota namenjena za solidarnostno stanovanjsko izgradnjo.

V preteklem letu je bilo zgrajeno 219 stanovanj in deset vrstnih hiš na Koroški Beli. Poleg teh družbenih stanovanj je bilo zgrajenih še 113 stanovanjskih hiš v zasebni lasti.

Program izgradnje družinskih stanovanj v letošnjem letu predvideva v družbenem sektorju izgradnjo 259 stanovanj, v zasebnem sektorju pa predvidevajo, na podlagi lokacijske in gradbene dokumentacije, da bodo zgradili 90 stanovanj oziroma zasebnih hiš. V pripravi je tudi izgradnja samskega doma Železarne, ter gradnja garaž pri trojčkih v Kranjski gori in gradnja centralnega vročevoda za mesto Jesenice.

NALOGE SOCIALNEGA SKRBSTVA

Poglavitne naloge skupnosti socialnega skrbstva v letošnjem letu so predvsem: skupnost socialnega skrbstva bo skupno z drugimi družbenimi dejavniki in samoupravnimi interesnimi skupnostmi tudi v tem letu skrbela za koordinirano delo pri oblikovanju socialne politike v občini. Po načelu vzajemnosti in solidarnosti bo skupnost združevala finančna sredstva za uresničevanje programa dejavnosti socialnega skrbstva. Skupnost si bo prizadevala razvijati preventivne dejavnosti s ciljem preprečevati nastajanje socialnih težav, razvijala bo nove oblike pomoči, kot na primer nego in pomoč na domu, letovanje ostarelih ipd. Izvrševala pa bo tudi javna pooblastila na podlagi zakonskih in drugih predpisov, kot so: zakon o socialnem skrbstvu, o družinskih razmerjih, o usposabljanju otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, o izvrševanju vzgojnih ukrepov.

TRŽIŠČE IN CENE

Glavna naloga na področju tržišča in cen, kakor jo nakazuje osnutek družbenega načrta občine Jesenice za leto 1976, bo onemogočanje nadaljnje rasti cen na drobno in onemogočanje zviševanja življenjskih stroškov.

Umirjanje cen je pomemben pogoj za ustvarjanje ekonomske stabilizacije, orientacija na večjo produktivnost dela ter učinkovitost gospodarjenja ter osnova za uspešno vodenje socialne politike. V letošnjem letu je treba zasnovati pogoje in ukrepe, da stopnja rasti cen na drobno in porast življenjskih stroškov ne bosta dosegla več kot 50-odstotne lanske rasti cen. Z drugo besedo bi temu rekli, da bo znašala vsota vseh podražitev v letošnjem letu polovico lanske skupne podražitve — seveda, če bo uspelo uresničiti načrte tako kakor so zasnovani. Cene vsah sto-

ritev pa bi lahko narasle največ do dveh tretjin povišanih cen proizvajalcev.

Osnutek družbenega načrta ugotavlja, da izvedba tega dela osnutka družbenega načrta ne bo lahka. Na ravni občine bo potrebno zlasti izboljšati preskrbo, kar naj bi dosegli tako, da bi sklenili samoupravne sporazume, ki bodo povezovali kmetijske proizvajalce, živilsko industrijo, trgovske organizacije združene dela ter končne porabnike.

Tudi na področju komunalnih storitev bo potrebno zagotoviti določila ustave in s tem prispevati k urejenemu oblikovanju cen na ta način, da bodo ustanovljene ustrezne interesne skupnosti, ki bodo vplivale na oblikovanje cen ne le z ukrepi na kratke roke, pač pa tudi z nameniskim zbiranjem sredstev v te namene in z zagotavljanjem dolgoročnih kreditov za investicije v komunalne organizacije združene dela.

V letu 1976 se bo postopoma uveljavljalo načelo stroškovnih stanarin. Zato je predviden v osnutku družbenega načrta porast stanarin v višini 25 odstotka. Ob takšni rasti pa je razumljivo, da bodo odigrali večjo vlogo ukrepi za regresiranje stanarin tistim družinam, ki so socialno pod določenimi pogoji v občini. Ti ukrepi sicer veljajo že sedaj, vendar se jih je posluževalo in lahko uveljavljalo regresiranje stanarine le zelo majhno število občanov.

VARSTVO ČLOVEKA V PROMETU 1975 — 1976

V okvirnem programu prometne preventivne in propagandne akcije VARSTVO ČLOVEKA V PROMETU 1975—1976 je priporočena uporaba varovalnih in opozorilnih predmetov za vse vrste udeležencev prometa. Za pešce je priporočena uporaba oblačila svetlejših barv zlasti dežnega plašča, pelerine ali vetrovke rumene ali rumeno oranžne barve. Takšna barva poveča vidnost zlasti ob slabih pogojih. Med svetlobno odsevnimi elementi so zlasti priporočljivi: rumene šolske torbice šolarjev s svetlobno odsevnim nalepkom, svetlobno odsevnna folija na čevljih, svetlobno odsevn pas, ki naj bi ga uporabljal voznik motornega vozila takrat, ko bi odstranjeval okvaro na vozilu in svetlobni odsevn narokavnik, katerega naj bi nosil pešec na desni roki, takrat, ko bi hodil po levem robu ceste zunaj naselja. Zlasti pa naj bi pešec nosil tak trak ob deževnem vremenu, ob mraku ali ponoči.

Za starejše občane in invalide je priporočljiva bela obarvana palica s svetlobno odsevnim nalepkom. Priporočljive so nalepke iz odsevne folije ali trakovi iz enakega materiala na torbicah, kovčkih ter otroških in invalidskih vozičkih. Šolarji naj bi nosili rumene rutice, vsi ljudje pa naj bi kupovali dežnike svetlejših barv.

Z množično uporabo priporočljivih elementov in odsevnih znakov, bi storili veliko, da bi bili pešci na cesti bolj vidni. Če bi bili vozniki vozil ustrezno pozorni, bi bili seveda na ta način pešci tudi boljše varovani.

DRUŽBENI PROIZVOD V LETU 1975

O tem, kakšna je bila lansko leto v jeseniški občini rast družbenega proizvoda, še nimamo zanesljivih podatkov. Ti bodo znani šele po zaključnih računih. Na osnovi devetmesečnih poročil in ankete, ki so jo izpolnile delovne organizacije, pa je moč sklepati, da je bila nominalna

rast družbenega proizvoda povečana lani za okrog 28 odstotkov. Seveda pa minimalna rast spriči inflacijskih gibanj ne pove, kolikšno je bilo realno povečanje družbenega proizvoda.

Nominalno so družbeni proizvod glede na oceno najbolj povečali: gradbeništvo za 41,2 odstotka, obrt za 38,2 odstotka, trgovina za 26,2, stanovanjska in komunalna dejavnost za 26,1, in industrija za 25 in pol odstotka. Zelo nizko je povečanje družbenega proizvoda v turizmu, saj znaša komaj 12,9 odstotka. Pretežno del tako nizkega povečanja je pripisati slabši zasedenosti gostinskih zmogljivosti zaradi slabe zime in deževnega poletja. Daleč pod rezultati leta 1974 pa je lanski družbeni proizvod gozdarstva, saj je nižji za 32 odstotkov.

SREDSTVA ZA OSNOVNI ŠOLI KOROŠKA BELA IN KRANJSKA GORA

Izvršni odbor izobraževalne skupnosti Jesenice je 9. februarja sklenil predlagati vsem delovnim ljudem v občini Jesenice, naj bi poleg sredstev, za katere se bodo delovni ljudje na referendumu odločili, da jih bodo izdajali za izgradnjo šolskega centra na Plavžu, v okviru svojih organizacij združenega dela razpravljali tudi o sklenitvi samoupravnega sporazuma, s katerim bi zbirali sredstva za investicijsko vzdrževalna dela, nadaljnje razvijanje modernizacije pouka in za uvajanje celodnevne pouka v osnovne šole v občini.

Kot najnunejša se kažejo investicijska vzdrževalna dela na stavbi osnovne šole na Koroški Beli. Po oceni bi veljala ta dela okrog dva milijona dinarjev. Za prehod osnovne šole Kranjska gora na celodnevni pouk, ki je predviden čimprej bo mogoče, je potrebnih prav toliko sredstev. Gre torej za štiri milijone dinarjev, ki naj bi jih delovni ljudje zbrali iz osebnega dohodka. Ob sprejemanju zaključnih računov v organizacijah združenega dela naj bi zato sprejeli sklep, da po zaključnem računu za leto 1975 izdajajo po 350 dinarjev na zaposlenega za potrebe investicijskega vzdrževanja, modernizacije pouka in uvajanje celodnevne šole.

Organizacije združenega dela so že dobile predlog izvršnega odbora izobraževalne skupnosti skupaj z osnutkom samoupravnega sporazuma in ustrezne sklepe.

Organi izobraževalne skupnosti pričakujejo, da bo odziv na njihov predlog ustrezen in bo omogočil izvedbo načrtovanih dveh nalog — modernizacije osnovnošolske stavbe na Koroški Beli in pripravo celodnevne šole v Kranjski gori.

NEIZVRŠEN PROGRAM

Prejšnji mesec je bila letna konferenca občinskega odbora sindikata delavcev trgovine. Poročilo na konferenci je podal njen predsednik Marjan Pavlovčič. Ko je poročal o izvajanju programa v preteklem letu, je najprej ugotovil, da ga niso uspeli uresničiti. Predsednik je menil, da je vzrok, da niso izpolnili programa, v tem, ker so delavci v trgovini preslabo organizirani in preveč raztreseni po dislociranih enotah in delovnih mestih.

Največ neizvršenih nalog je na področju povezave trgovine s potrošnjo in pri integracijah, ki so bile zasnovane, pa v nobenem primeru izvršene. V letošnjem programu bodo ponovno zajeli tiste naloge, ki so jih načrtovali že lani, pa jih niso izvršili. Gre predvsem za nekatere naloge, ki imajo dolgoročni značaj, naloge, ki so v zvezi z ustanavljanjem potrošniških svetov, integracijami in podobno.

Zima nam tudi letos ni prizanesla, čeprav je kazalo tako. Prejšnji teden nam je nasula nad meter snega. Kljub dokajšnji mehanizaciji, tako velikim količinam naenkrat zapadlega snega nismo bili kos in je prišlo do številnih zastojev v prometu ter proizvodnji. Največ so imeli opraviti s čiščenjem in odstranjevanjem snega v Železarni, izven Železarne pa delavci cestnega podjetja in komunalnega podjetja Kovinar Jesenice. Tem pa so v glavnem povsod priskočili na pomoč prebivalci mesta in okolice ter odmetavali sneg pred hišami, s pločnikov, parkirnih prostorov in drugo. — B

Izvršni svet OS je na 44. seji 12. 2. obravnaval razen premoženjsko pravnih zadev tudi vprašanja s področja urbanizma, gradbeništva in komunalne dejavnosti. Na dnevnem redu je bil tudi predlog družbenega dogovora o razporejanju dohodka in osnutek proračuna občine za 1976. leto, predlog družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje gradnje stanovanj, program dela SDK — podružnice Kranj, predlog odloka o poslovnem času trgovskih, gostinskih lokalov in obrtnih delavnic, sprememba meje katastrske občine Češnjica pri Kropi, predlog zvišanja cen svežega svinjskega mesa, predlog družbenega dogovora o temeljih za politiko regionalnega razvoja SRS, pogodba s ČP Glas za objavljanje službenih objav, sklep o soglasju k pogojno odobrenemu investicijskemu jamstvu tovarni Plamen Kropa, o prenakazilu sredstev KŽK Kranj — TOZD Kooperacija Radovljica, posojilo za asfaltiranje cest v KS Podnart ter obravnavanje prošnje za dodelitev sredstev KS Podnart, KS Zasip in Gasilskemu društvu Mlino.

Splošnemu ogorčenju jugoslovanske javnosti ob umoru našega konzula Edvina Zdovca v Frankfurtu so se pridružili tudi občani in organizacije radovljiške občine. Protestno pismo zveznemu sekretariatu za zunanje zadeve so poslali tudi s sestanka vseh sekretarjev OO ZKS, ki je bil 11. 2. v Radovljici.

Na sestanku aktiva poverjenikov glasila KOMUNIST 12. 2. v Radovljici, ki se ga je udeležilo nad 40 vabljenih, so se na krajši žalni slovesnosti poklonili spominu umrlih revolucionarjev Blaža Jovanovića in Borisa Žihlerla ter zločinsko umorjenega konzula Edvina Zdovca.

Družbeni dogovor o razporejanju dohodka v 1976. letu so obravnavali na skupni seji vseh izvršnih odborov občinskih SIS v ponedeljek, 16. 2., v sejni dvorani občinske skupščine. Sklenili so, da bodo končen sklep o potrditvi družbenega dogovora sprejele skupščine vseh SIS, ki jih bodo sklicali od 23. do 27. februarja.

Od 19. do 21. februarja bo na Bledu v hotelu Jelovica seminar za vsa vodstva ZK radovljiške občine. Na programu so teme o osnutku zakona o združenem delu, o sklepih 5. seje CK ZKS, o uresničevanju ciljev stabilizacije, o planiranju srednjeročnega razvoja, o pripravi na konferenco neuvrčenih v Colombu ter o vlogi in dejavnosti družbenopolitičnih organizacij v OZD, KS in občini. Na seminar se je prijavilo 119 slušateljev.

Predsedstvo OK SZDL je na 6. seji 13. 2. razpravljalo o uresničevanju nalog družbene samozasčite, o nalogah SZDL pri izvajanju stališč ZKS v odnosih med samoupravno družbo in cerkvijo in o poročilih o dejavnosti izvršnega odbora in predsedstva OK SZDL. Na seji so potrdili delovni program predsedstva in vseh organov OK SZDL v 1976. letu za prvo polletje in sprejeli več sklepov o nalogah članov predsedstva pri organizacijskem in vsebinskem utrjevanju krajevnih konferenc SZDL.

Komite OK ZK je na osnovi sklepov 5. seje CK ZKS in 20. ter 21. seje komiteja OK ZK sprejel akcijski program nalog za obdobje januar—junij 1976. Med drugim bodo v vseh OO ZK razpravljali o novem zakonu o združenem delu, srednjeročnih načrtih razvoja, nadaljevali družbeno akcijo za stabilizacijo, usmerjali razprave pri sprejemanju samoupravnih sporazumov o skupni porabi, pri sprejemanju družbenih dogovorov o kadrovski politiki in družbeni samozasčiti, načrtovanju, zaščiti in varstvu prostora za stanovanjske gradnje ter posebno pozornost posvetili novim oblikam usposabljanja komunistov in utrjevanju aktivov ZK.

Komisija za kulturo pri občinskem svetu Zveze sindikatov je na 5. seji 17. 2. zelo ugodno ocenila uresničevanje programa kulturne akcije za 1975. leto, pri tem pa je izrazila nezadovoljstvo zaradi nelojalnega odnosa nekaterih osrednjih gledališč, ki nimajo razumevanja za potrebe občine in postavljajo nesprejemljive pogoje. Na seji so sprejeli letošnji program kulturne akcije, v katerem je predvideno 56 raznih prireditev za delovne kolektive.

Glede na to, da domala v vsaki KS v radovljiški občini z referendumom razpisujejo krajevne samoprispevke, je predsedstvo OK SZDL na 6. seji sprejelo sklep, da priporoči izvršnemu svetu OS, da pripravi enotna merila, stopnje prispevkov in način realizacije referendumov za vse KS. S tem bi bistveno olajšali delo računovodskim službam v OZD pri obračunavanju prispevkov iz OD zaposlenih.

Svet ZK v KS Radovljica je na 7. seji 10. 2. v polletnem programu dela sprejel med drugim tudi naloge, da podrobno oceni aktivnost komunistov v delegacijah KS, način financiranja KS, informiranje občanov o izvajanju programa KS ter aktivnost članov ZK, ki pripadajo osnovnim organizacijam ZK izven KS, a živijo na območju Radovljice.

Krajevna konferenca SZDL Bohinjska Bistrica ima 15-članski izvršni odbor, ki je zelo aktiven. V skladu s statutom SZDL so ustanovili tudi vaške odbore SZDL v Nomenju, Bitnjah, na Nemškem rovtu, Ravnah, na Brodu — Savici, Kamnjah — Polju in Ribčevem lazcu.

Število zaposlenih v radovljiški občini bo po načrtu gospodarskega razvoja v 1976. letu v primerjavi z lanskim letom večje le za 2,2 %. Večjo stopnjo zaposlenih načrtujejo v kovinski, tekstilni in živilski industriji, manjšo pa v gostinstvu in trgovini.

Iniciativni odbor za ustanovitev INDOK centra je na seji 11. 2. priporočil predsedstvu OK SZDL, da naj bi bili podpisniki samoupravnega sporazuma o ustanovitvi tega centra razen občinske skupščine tudi vse družbenopolitične organizacije in SIS, ki naj bi sofinancirale dejavnost centra. INDOK služba bo predvidoma začela redno delovati 15. marca v sedanjih prostorih kulturne skupnosti.

O svoji lanskeletni dejavnosti so razpravljali na občnem zboru 7. 2. tudi člani Gasilskega društva Kropa, ki ima v svojih vrstah 60 članov iz Kroke in okoliških vasi. Lani so imeli 15 vaj, več reševalnih akcij ter nabavili kroje za pionirsko vrsto. Letos bodo pripravili 5 mokrih in 2 nočni vaji, organizirali bodo 80-urni tečaj na Srednji Dobravi in v Kropi ter v sodelovanju s tovarno Plamen zgradili gasilski dom.

V Kamni gorici so v nedeljo, 8. 2. svečano izročili svojemu namenu 400-metrsko vlečnico na novo zgrajenem smučišču. Vsa dela so opravili prostovoljci, pomagali pa so jim tudi vojaki. Za naprave so prispevala denar podjetja Jelplast, Plamen in jeseniška Železarna.

Na občnem zboru godbe na pihala Gorje v soboto, 14. 2., so ocenili svoje delo in ugotovili velik napredek v lanskem letu zlasti v pomlajevanju svojih vrst. Sprejeli so program dela za 1976. leto in se dogovorili o pripravi za proslavo 70-letnice obstoja godbe, ki bo 1977. leta.

Svet za ljudsko obrambo pri OS je na 15. seji 18. 2. obravnaval poročilo o delu oddelka za LO v 1975. letu in stanje obrambnih priprav s posebnim ozirom na izvajanje nalog družbene samozasčite v 1976. letu. Beseda je tekla tudi o izdelavi vojnih načrtov in usposabljanju prebivalstva.

AKCIJA OB 8. MARCU

Bliža se 8. marec, dan žena in marsikje že delajo načrte, kako bodo proslavili ta dan. Ker vse prevečkrat naletimo na prav bogato praznovanje, ki ga seveda spremlja zapravljajanje denarja, ne da bi bil dan pravi

POBUDA DELAVK GORENJSKA OBLAČILA JESENICE

Na Plavžu obstaja največji problem otroškega varstva, saj je okoli 200 otrok, ki nujno potrebujejo organizirano družbeno varstvo in z dograditvijo novih stolpnice se bo njihovo število še povečalo. Da bi vsaj začasno rešili ta problem, namerava skupnost otroškega varstva Jesenice odkupiti etažo v stolpnici S3, ki jo gradijo nasproti sedanjega vrta na Plavžu. Ker pa manjka sredstev, so se odločili, da bodo zaprosili delovne organizacije za pomoč. Tako so se delavke Gorenjskih oblačil z Jesenic odločile, da bodo delale v soboto, 13. marca, in za služek namenile za nakup etaže. Ta pobuda zasluzi vso pohvalo v želji, da bi imela čimveč posnemalec.

R.

vsebinski poudarek temu dnevu, so se na medobčinskem svetu Zveze sindikatov odločili, da bi prispevali del sredstev, ki so namenjena praznovanju dneva žena, za nakup rentgenskega aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojki. Tudi na predstvi občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice so o tem razpravljali in soglašali z akcijo ter posredovali vsem organizacijam združenega dela v jeseniški občini predlog, kako naj se vključijo v to zamisel. Po tem predlogu naj bi vsaka osnovna organizacija sindikata prispevala po 50 din na zaposlenega, oziroma naj bi večino sredstev, namenjenih za proslavo ob 8. marcu, prispevali v ta namen. Kjer osnovna organizacija sindikata ne bi imela zadosti sredstev, naj bi del sredstev prispevala organizacija združenega dela. Predvidevajo, da bi na Gorenjskem kupili dva taka aparata, eden bi bil na Jesenicah, drugi pa v Kranju. To je vsekakor priložnost, da damo ženskam darilo tako za 8. marec, kot za vse dni v letu, saj bomo s tem omogočili precej boljše in hitrejše preventivo, kar bo koristilo vsem ženskam.

Devetega februarja je bilo na žiro račun odbora za nakup rentgenskega aparata za zgodnje odkrivanje raka na dojki preko 150 tisoč dinarjev. Iz jeseniške občine so poleg nekaterih posameznikov prispevali še osnovna organizacija sindikata Železarne, postaja mejne milice Korensko sedlo, služba družbenega knjigovodstva, ekspozitura na Jesenicah in trgovsko podjetje Rožca Jesenice. Upamo, da bodo njihovem zgledu sledile tudi druge delovne in druge organizacije.

R.

KOMEMORATIVNA SEJA OK ZKS JESENICE

V petek, 13. februarja, je bila v sejni sobi skupščine občine Jesenice komemorativna seja občinskega komiteja Zveze komunistov Jesenice ob smrti Borisa Zihlerja in v spomin ubitega konzula Edvina Zdvoca. Člani komiteja so se poklonili možema, ki sta s svojim delom prispevala k razvoju naše samoupravne družbe. S sejo so poslali protest sekretariatu za zunanje zadeve ob zahrbtnem uboju Edvina Zdvoca, hkrati pa so poslali centralnemu komiteju Zveze komunistov Slovenije sožalno brzojavko ob smrti vidnega družbenega delavca in marksističnega misleca Borisa Zihlerja.

R.

74. SEJA IZVRŠNEGA SVETA

Na 74. seji izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice so med drugim obravnavali tudi predlog družbenega dogovora o razporejanju dohodka v letošnjem letu. Člani izvršnega sveta niso imeli spreminjivnih predlogov in dopolnitev. Ta predlog družbenega dogovora je v javni razpravi do 29. februarja.

Govorili so tudi o predlogu smernic za novelacijo urbanističnega programa jeseniške občine in izdelave urbanističnega načrta mesta Jesenice. Člani izvršnega sveta so načeloma sprejeli predlog, biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje pa naj k predlogu nalog in ciljev pripravi še predračun in predloži časovni program izdelave urbanistične dokumentacije.

Ko so obravnavali pojave gamsje garjivosti na področju lovišč lovske družine Dovje in Kranjska gora, so poudarili, da morajo vse lovske družine tudi v bodoče izvajati odobrene preventivne ukrepe, da se gamsja garjavitost ne bo več razširjala.

R.

JOŽE ROŽIČ PREDAVAL UPOKOJENCEM

Jeseniški upokojenci smo zaprosili Jožeta Rožiča iz Rateč, da nam je pripovedoval o zadnji slovenski alpinistični odpravi na Makalu. Rade volje se je odzval našemu vabilu in v soboto, 7. februarja smo jeseniški upokojenci napolnili vse prostore upokojenskega doma. Predavanje je bilo zelo zanimivo saj ga je obogatil kar z 200 barvnimi diapozitivi.

Za nas je bilo prijetno doživetje, saj smo prvič imeli priliko videti in poslušati neposrednega udeleženca take odprave. Z zanimanjem smo občudovali življenje in vzpon teh junakov na tako visok vrh, zanimiva pa je bila pripoved in prikaz življenja ljudi v teh krajih.

Večina upokojencev si takih in podobnih srečanj še želi, saj je le tako lahko spoznati kraje, ki jih sami nikoli ne bomo videli. Jožetu Rožiču se posebej zahvaljujemo za njegovo dobro voljo in požrtvovalnost. Želimo mu še mnogo takih uspehov v tem plemenitem športu.

Jeseniški upokojenci

INTERESNA SKUPNOST PTT

Iniciativni odbor za ustanovitev interesne skupnosti PTT prometa je pred dnevi razposlal posebno edicijo PTT novic, ki je v celoti namenjena pripravi na ustanovitev interesne skupnosti za področje PTT. Na 21. strani je objavljen program, kako bodo potekale priprave za ustanovitev te interesne skupnosti. Zato priporočajo v posebnem pismu, ki so ga priložili Novicam, organizacijam združenega dela v gospodarstvu in negospodarstvu ter krajevnim skupnostim in občinam Gorenjske, naj se z vsebino novic seznajajo.

V Novicah je obrazložen tudi zakon o samoupravni interesni skupnosti na področju poštnega, telefonskega in telegrafskega prometa, predlog samoupravnega sporazuma za ustanovitev skupnosti na območju Gorenjske ter akcijski program in postopek za ustanovitev.

Javna razprava o poslanem gradivu bo trajala do 29. februarja in zato prosijo, naj tisti, ki bodo imeli kakšen dopolnilni ali spreminjalni predlog, svoje pripombe pošljejo do 1. marca letos. Prve seje konferenc delegatov bodoče samoupravne interesne skupnosti za PTT promet bodo med 25. in 31. marcem.

F.

ZA KULTURO V OBČINI SMO ODREZALI NAJMANJŠI KOS

Na 11. seji izvršnega odbora skupščine kulturne skupnosti občine Jesenice, ki jo je predsednik Joža Varl sklical, 12. februarja so pri obravnavanju predloga o družbenem dogovoru o razporejanju dohodka v občini Jesenice v letu 1976 ugotovili, da je v najslabšem položaju v občini kulturna dejavnost, ki mora svoje programe dela skrajšati za skoraj 33 milijonov starih dinarjev.

Na seji so ugotovili, da so bila sredstva za kulturo v občini povečana po najnižji možni stopnji, to je, izraženo v indeksu 108,85, čeprav je povečanje dovoljeno do 111. Ko so primerjali višino stopenj, ki jo predlagajo ostale gorenjske in slovenske občine za kulturno dejavnost so ugotovili, da v jeseniški občini dajemo za kulturo 0,40 %, medtem, ko ostale gorenjske občine v poprečju dajejo 0,437 %, ostale slovenske občine pa v poprečju celo 0,46 %.

Ne da bi sprejeli kakršnokoli pripombo, so zaradi primerjave pregledali tudi stopnje za ostala interesna področja, pri čemer je še posebno izrazito izpadla stopnja za interesno telesno kulturno dejavnost. Primerjava namreč pokaže, da je stopnja v jeseniški občini za to dejavnost 0,70, medtem ko je poprečna stopnja gorenjskih občin brez jeseniške 0,48, poprečna stopnja ostalih slovenskih občin pa je 0,45.

Delegati kulturne skupnosti so sicer v koordinacijskem odboru in na drugih organih predlagali stopnjo za kulturno dejavnost v višini 0,42, vendar pa ni bila upoštevana, ker izgleda, da je še premalo prisotna celovitost razvoja in da vsak gleda le bolj na svojo lastno interesno skupnost.

Kulturna skupnost občine je svojo programsko zasnovano za leto 1976 gradila na predlagani stopnji oziroma povečanju z indeksom 111 in še pri tem je morala pomembno krčiti svoje programske zasnove oziroma nekatera področja povsem izključiti. Predlagana stopnja v družbenem dogovoru, ki je do konca meseca v javni razpravi med delovnimi ljudmi in občani pa pomeni še nadaljnje krčenje programov, da o kakršnikoli investicijski dejavnosti, razen nekaterih nujnih, vendar pa dovolj skromnih vzdrževalnih delih na kulturnih objektih, sploh ne govorimo.

Na seji izvršnega odbora so se dogovorili, da bodo o tem nesprejemljivem stanju obvestili občinske druž-

benopolitične organizacije, sklicali pa bodo tudi ločeni seji obeh zborov skupščine kulturne skupnosti, to je zbor izvajalcev in zbor porabnikov, na katerih se bodo pogovorili o sedanjem stanju in o krčenju nekaterih programov, seveda če bo pri sedanjih delitvah ostalo. Stališče izvršnega odbora je namreč bilo, da takega družbenega dogovora ni mogoče podpisati.

Na tej seji so govorili tudi o organizaciji skupnih služb za samoupravne interesne skupnosti in sprejeli nekaj stališč, na osnovi katerih je te službe mogoče organizirati, ne da bi se bistveno povečevalo število zaposlenih oziroma povečevala režija poslovanja interesnih skupnosti. Princip ustanavljanja namreč mora biti, da se s službami mora doseči večja učinkovitost in kvaliteta predvsem pri opravljanju tehnično-strokovnih poslov, hkrati pa stvari racionalizirati.

Na seji so tudi soglašali, da je kulturna skupnost nosilka naloge za okrepitev oziroma postavitev televizijskih pretvornikov v občini za sprejemanje drugega televizijskega programa. Ker ta investicija predstavlja 1.208,200 dinarjev, so to nalogo oziroma iniciativo sprejeli s pogojem, da se z družbenim dogovorom med ostalimi interesnimi skupnostmi, skupščino občine Jesenice, družbenopolitičnimi organizacijami, krajevnimi skupnostmi in drugimi doseže skupno financiranje, ker za kulturno skupnost ta znesek predstavlja več kot tretjino njenega dohodka. Za realizacijo tega projekta že deluje iniciativni odbor. Ko bodo izpolnjeni finančni pogoji oziroma nakazan prvi znesek v višini 352.000 din, bo RTV Ljubljana v 45. dneh usposobila pretvornike v občini za sprejem drugega TV programa.

Na 11. seji izvršnega odbora so reševali še več drugih zadev in se dogovorili za okvirne programe sej v prihodnjem mesecu.

IZOBRAŽEVALNO DELO DU JAVORNIK — KOROŠKA BELA

Na januarskem članskem sestanku so upokojenci izrazili željo, da bi tudi letos v domu društva upokojencev organizirali razna predavanja. Kritično so presodili, katere zvrsti bi bile najzanimivejše. Čeprav hodijo na izlete, jih še vedno privlačijo potopisna predavanja.

Tako smo v sredo, 11. februarja že lahko poslušali prvo predavanje: Vzpon na Makalu. Predavatelja je oskrbela delavska univerza Jesenice. Čeprav je bilo o tem junaškem in požrtvovalnem podvigu slovenskih alpinistov (odprava je bila v zveznem merilu) že mnogo napisanega, — živa beseda vse drugače zveni, barvni diapozitivi drugače prikazujejo lepoto narave ali s potjo združene težave. Vse to nam je posredoval Jože Rožič, član jugoslovanske himalajske odprave, ki se je prejšnje leto odpravila na dolgo pot, da

osvoji osemtisočak (8187 m) Makalu, vrh v dolgi verigi Himalaje z nepalske strani.

Na svojstveno preprost a čudovit način nam je predavatelj prikazal resnično podobo Indije, skozi katero so potovali, blišč in bogastvo na eni — bedo in revščino na drugi strani. Z njegovimi zanimivimi besedami smo z ekspedicijo poromali v Nepal (tibetsko) — deželo teras z njegovimi posebnostmi in v marsičem različno od Indije — do glavnega mesta Katmanduja, od koder jih je vodila pot do njihovega cilja. Strmeli smo nad silnimi ovirami, ki so jih morali premagovati, toda uspeli so, dokazali moč volje, vztrajnosti, poguma in tovaristva.

Ekspedicija je trajala samo po Indiji in Nepal 19 dni, prehodili so 390 km peš! Kakšni napor, toda poplačani z uspehom osvojenega vrha, mi pa smo lahko ponosni na te junake gora.

Predavanje je bilo izredno zanimivo in zanj se tov. Rožiču najlepše zahvaljujemo.

PRIZIDEK JESENIŠKI BOLNICI JE NUJNO POTREBEN

V zvezi s počasno graditvijo prizidka ob jeseniški bolnišnici, so delavci na sestanku ene od samoupravnih delovnih skupnin v Železarni postavili vprašanje, če je res, da so prostori v novem traktu predimenzionirani, še posebno, ker je govora naj bi bilo v kliničnem centru v Ljubljani dovolj prostora tudi za Gorenjsko.

Na to vprašanje, ki ga je center za proučevanje samoupravljanja in informiranje naslovil socialno zdravstveni službi Železarne, ki je seznanjena s tem problemom, je le-ta dala odgovor in ustrezno pojasnilo. V njem so povedali, da je klinični center v Ljubljani republiška ustanova, ki ne služi samo za zdravljenje bolnikov, ampak je neobhodno potrebna učna baza za vzgojo visokostrokovnega kadra (višje medicinske sestre, zdravniki in specialisti).

Jeseniška bolnišnica pa ne služi samo za potrebe zdravljenja Jeseničanov, ampak pokriva potrebe vse Gornjesavske doline, bohinjskega kota, dela Primorske, Kranja in Škofje Loke. Z dozidavo novega trakta, se bo tu razvila še poliklinična služba. Odpravljene bodo tudi pomanjkljivosti v zvezi z lokacijsko kuhinjo in nekaterih drugih prostorov, ki jih sploh nimajo ali so pretesni in ne ustrezni, za uspešno delo pa nujno potrebni. V prizidku bodo tudi skoncentrirali vse specialistične dejavnosti v bolnišnici.

Gradnja prizidka je tako ne samo utemeljena, temveč prepotrebna in zato je nujno dobiti potrebna sredstva, da bi prizidek, ki ga gradijo že dve leti, čimprej dokončali, da bi tako dobili prepotrebne prostore in izboljšali delovne pogoje v jeseniški bolnišnici.

B.

Otvoritvi kolektivne slikarske razstave članov DOLIK ob njihovi tridesetletnici je prisostvovalo skoraj 80 ljudi. Ratek vodni koncert pa je imel vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica

PROGRAM LJUBLJANSKE OPERE V FEBRUARJU

Petek	20. II.	15.00	Čajkovski	Pikova dama	Zaključena
Sobota	21. II.	19.30	Bizet-Ščedrin	Carmen	
				Chopiniana	P in izven
Torek	24. II.	19.30	Bizet-Ščedrin	Carmen	
				Chopiniana	B in izven
Sreda	25. II.	19.30	Čajkovski	Pikova dama	A in izven
Četrtek	26. II.	19.30	Foerster	Gorenjski slavček	Izven
Petek	27. II.	15.00	Čajkovski	Pikova dama	Popoldanski in izven
Sobota	28. II.	19.30	Verdi	Traviata	Izven

V času od 28. februarja do 8. marca 1976 bodo v Operi in Baletu SNG Ljubljana predstave v počastitev dneva žena. Delovne kolektive, kulturne skupnosti, družbenopolitične organizacije in druge, vabimo, da si pravčasno zagotovijo vstopnice. Uprizorjena bodo naslednja operna in baletna dela.

A. Foerster	Gorenjski slavček
P. I. Čajkovski	Labodje jezero
G. Puccini	Madame Butterfly
G. Puccini	Tosca
G. Puccini	Turandot
G. Verdi	Traviata in
	Nabucco
J. Massenet	Manon

V nedeljo, 22. februarja bo v Operi SNG v Ljubljani pevsko tekmovanje, h kateremu vabimo pevce in pevke od 18. do 30. leta.

PRISPEVEK UČENCEV ZA NOVO ŠOLSKO SREDIŠČE NA PLAVŽU

Na osnovni šoli Tone Čufar smo se vsi, učitelji in učenci, z vsemi močmi zavzeli, da bi naši starši pa tudi drugi občani glasovali za uvedbo samoprispevka za novo šolsko središče na Plavžu. Še pred glasovanjem smo želeli dati dober zgled. Denarja pač nismo mogli dati, ker bi ga morali stisniti iz žepov naših staršev. Pač pa smo pomislili na papirno akcijo. Že sedemnajst let zaporedoma imamo v vsakem šolskem letu po dve; količine doslej zbranega papirja gredo v stotine ton.

Na sestanku šolske skupnosti smo sklenili, naj bi vsak učenec nekaj denarja, ki ga bo dobil za oddani stari papir, dal za novo šolsko središče na Plavžu. Naš sklep so predstavniki razrednih skupnosti razložili v svojih oddelkih:

Vsak učenec naj prispeva znesek, ki ga bo dobil za deset kg oddanega starega papirja. Vsi učenci so naš predlog sprejeli in potrdili.

Da bi spodbudili druge oddelke, so v 8. a sklenili, da bodo ves denar, kar ga bodo prejeli za oddani papir, dali za gradnjo novega šolskega središča, da pa se pri tem ne bodo omejili samo na deset kilogramov.

Našo papirno akcijo je spremljalo slabo vreme. Pa vendar smo na DINOS oddali 31.830 kg starega papirja, kar je skupaj zneslo 15.915,00 din. Najbolj se je izkazal 8. a razred, ki je zbral 1.288 kg papirja (povprečno 45 kg na učenca), kar je dalo 664,00 din za novo šolo. Veseli smo tega uspeha in ponosni smo nanj. V drugih oddelkih so prispevali 2.120,00 din (4.280 kg papirja), skupaj torej 2.784,00 dinarjev. Vendar to so šele prvi podatki. Obračun še ni zaključen.

Želeli smo dokazati, da ob akciji za gradnjo novega šolskega središča na Plavžu tudi najmlajši ne sedimo križem rok. Vsi, ki smo polnih osem let obiskovali osnovno šolo na Tomšičevi cesti, smo se kako občutili utesenjenost prostorov. Kamorkoli se že premaknemo, se znajdemo v gneči, pa najsibo to hodnik, stopnišče, učilnica, WC, da o telovadnici sploh ne govorim.

Ravno zaradi tega smo dali od sebe vse, kar smo mogli storiti, da bi se tisti, ki prihajajo za nami, šolali v boljših razmerah.

Upamo, želimo in prosimo, naj bi občani, 29. februarja 1976 spuščali v skrinjice glasovnice z obkroženim DA.

Olga Oven, učenka OŠ Tone Čufar

V SOBOTO PREMIERA KOMEDIJE »VEČNA LOVIŠČA«

V soboto, 21. februarja bo ob 19.30 v amaterskem gledališču Tone Čufar Jesenice premiera komedije Mira Stefanca VEČNA LOVIŠČA.

Že naslov nam pove, da se komedija dogaja v onostranstvu, kajti večna lovišča so obljubljeni dežela Indijancev — seveda, po smrti. Naslov nas ne sme zavesti. Ne bomo gledali Indijancev in ne podoživljanja njihovega posmrtnega življenja, ampak se bomo srečali s prijetnim mladim možem (na uho povedano — s komolčarjem), ki je v prometni nesreči izgubil življenje, seveda zemeljsko, nastop in priporočila pa mu odprejo pot v raj — v nebesa.

Uspešen poslovni mož tudi v nebesih ne more mirovati. Odloči se, da bo v nebesih organiziral reklamno službo, o kateri seveda standardni

nebeščani, bog, sveti Peter, Gabrijel, Marija, Magdalena in božja dekla Smrt ali po domače Matilda, nimajo pojma. Delo mu, ob obilici zapletov z prebivalci nebes, sijajno uspeva, dokler... dokler ne pride do denarne katastrofe in ubogi šef reklame je vržen iz raja.

V vlogi šefa reklame se nam bo predstavil Ivan Berlot, v ostalih vlogah sodelujejo: Tatjana Koširjeva, Stanka Geršakova, Lidija Bitežnikova, Magda Flandrova, Borut Verovšek, Bojan Dornik, Igor Škrli, Milan Hribar, Mile Crnovič in Borut Zvelca. Predstava je scensko in kostumsko zasnoval Jože Bedič, režiral pa Vera Smukavčeva.

»Večna lovišča« nam bodo nudila večer smeha, zabave in petja, ker je predstava opremljena tudi s songi. vs.

PREŠERNOVA PROSLAVA V DOMU DU JAVORNIK KOROŠKA BELA

Vsa Slovenija je praznovala prejšnji teden svoj kulturni praznik — Prešernov dan. Osrednja občinska proslava je bila na Breznici, drugod pa so se velikega pesnika spomnili s krajevnimi proslavami. Tudi društvo upokojencev Javornik — Kor. Bela ni pozabilo največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. Proslava je bila v nedeljo, 8. februarja na obletnico njegove smrti. Dvorana za prireditve je bila polna poslušalcev, kar dokazuje, da se člani DU radi udeležujejo tudi kulturnih prireditev v svojem domu.

Predsednik društva Bernard Svetlin je v uvodnih besedah o pomenu praznovanja pričel proslavo, nakar je moški pevski zbor DU z dirigentom Jakom Vebrom zapel občuteno Prešernovo Zdravico, ki so jo navzoči nagradili z aplavzom.

Slavnostni govor je imela Marija Dolgan, velika poznavalka Prešerna. Orisala je dobo, v kateri je živel in poudarila veliko pesnikovo željo za združitve vseh Slovanov. Vendar takratni čas še ni bil pravi — ljudstvo še ne dovolj politično in kulturno zrelo za veliki trenutek. Le njegove pesmi so živele in bile v močno oporo vsem, ki so se borili za narodno in socialno svobodo ter neodvisnost in bratstvo med narodi še v njegovih in kasnejših letih. Zato je bil upravičeno že leta 1945 dan Prešernove smrti proglazen za slovenski kulturni praznik. Ob njenem podajanju je vstajal pred nami lik Prešerna, globokega, čutečega z ljudstvom in za ljudstvo, njegova kritičnost do hlapčevanja in velika ljubezen za slovensko slovo, za politično in kulturno svobodo.

Za njo je zaigral citraški zbor učenk osnovne šole Koroška Bela, pod vodstvom Ivana Smoleja. Prešernova Luna sije, ki so jo prijetno spremljale s kitarami. Lepo je bilo poslušati mlade instrumentalistke, ki so z veliko zavzetostjo igrale na

dokaj zahtevna glasbila. Sledila je še Vesela polka, ki je zbudila pravo domače razpoloženje. Sledili sta pesmi Savica ter v Gorenjsko oziram se... v izvedbi moškega zbora. Ob spremljavi citer in kitare sta zazvenela še dvospeva Venite rožce moje in Prešernova Strunam, kar je bilo v skladu s proslavo, dopolnil pa jih je še pevski zbor s pesnikovo Pod oknom tr Pisemce.

V duetu, ob spremljavi citer in kitare sta bili zapeti še pesmi Vesela pevka in Vrtec ogradila bodem.

Kulturni program je zaključil moški pevski zbor s pesmima Tam na vrtu in Dežela kranjska.

Proslava je bila kvalitetna, v prijetnem domačem vzdušju in v splošno zadovoljstvo članov. Takih kulturnih prireditev si še želimo.

J. T.

PRIJETEN VEČER S TRBOVELJSKIMI SVOBODAŠI NA JAVORNIKU

V soboto, 14. februarja so člani mešanega pevskega zbora DPD Svoboda II iz Trbovelj s celovečernim koncertom potčastili 50-letnico ustanovitve prvega moškega pevskega zbora na Javorniku.

Kljub izredno slabemu vremenu je bil koncert gostujočega pevskega zbora iz Trbovelj lepo obiskan. Pod vodstvom zborovodje Staneta Ponikvarja so se na sobotnem koncertu predstavili s sedemnajstimi pesmimi. V prvem delu so peli pesmi Ubald, Vrabca, Radovana Gobca, Rada Simonitija, Pavla Šivica in Devčiča.

V drugi del koncerta so uvrstili umetne pesmi in program zaključili s slovenskimi narodnimi pesmimi.

Na tovariškem srečanju po otvoritvi kolektivne razstave likovnih del članov DOLIKA, ki ga je ob 30-letnici DOLIKA priredil v imenu pokrovitelja Železarne glavni direktor Peter Kunc, so se srečali sedanji člani DOLIKA z mnogimi člani, ki so se preselili z Jesenic.

KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA

Občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice je v okviru proslave slovenskega kulturnega praznika — Prešernovega dne, organizirala koncert Slovenskega okteta.

V četrtek, 5. februarja zvečer je napolnjena dvorana amaterskega gledališča Tone Čufar, navdušeno spremljala izvedbo umetniškega programa svetovno znanega Slovenskega okteta. V veliko zadovoljstvo je bilo poslušati zveneče glasove osmih umetnikov. Čudoviti diapazon skladnosti, dinamike, čistosti glasov in lahkoti pri izvedbi, Slovenski oktet upravičeno uvršča med vrhunske vokalne ansamble.

Slišali smo pester internacionalni program. Poleg slovenskih in ostalih jugoslovanskih umetniških in narodnih skladb, so zapeli tudi vrsto francoskih, ruskih, italijanskih in angleških kompozicij. Duhovne pesmi tlačenih in nesrečnih črncev, katerimi lahko dodamo tudi Oče naš, »molitev« Cankarjevega tlačana Hlapca Jerneja, vsekakor predstavljajo celovitost njihovega programa. Brez teh in takih skladb, bi bilo njihovo umetniško in kulturno poslanstvo nepopolno. Zato so bili za vse, kar so nam za ta naš slovenski praznik zapeli, prisrčno nagradjeni s spontanimi aplavzi. Mogoče bi bilo bolje, da bi ob proslavljanju našega največjega kulturnega praznika imeli na sporedu nekaj več domačih skladb.

Zal pa ta umetniški program ni slišala naša mladina. Popoldanski koncert je bil namenjen mladini, predvsem glasbeni mladini. Toda mladit izgleda so »pozabili« na koncert, s tem pa tudi na praznik, katerega naj bi praznovali tudi oni. Udeležba je bila zelo slaba in verjetno naj bi popoldanski koncert celo odpadel, če ne bi starejši privrženci vokalne glasbe napolnili nekaj vrst sedežev.

Koncert se je odvijal brez povezovalca med posameznimi točkami. Spored je napovedoval eden od članov okteta, kar pa ni bila najboljša rešitev (ker tudi na koncertih ni taka navada) za gledalce, še manj pa za izvajalce zahtevnega koncerta.

Franjo Ropret

Med odmorom je o dosedanjem razvoju zborovskega petja na Javorniku spregovoril predsednik DPD Svoboda France Mencinger. Ivan Tušar je pevkam ter pevcem, ki so sodelovali v predvojnih in povojnih letih v pevskih zborih na Javorniku, razdelil priznanja.

Srečanje s trboveljskimi Svobodaši je bilo tudi tokrat zelo prijetno. Trboveljske Svobodaše so predvsem zanimale možnosti za nadaljnji razvoj zborovskega petja na Javorniku. V mesecu marcu, ko v njihovi krajevni skupnosti praznujejo krajevni praznik, pa naj bi sodelovali tudi člani dramskega oddelka javorjniške Svobode s Čufarjevo igro Ameriška tatvina. Dogovorjeno je bilo, da naj bi eno od obeh predstav v Trbovljah namenili tudi dijakom trboveljskih srednjih šol.

Pevci iz Trbovelj so s programom prijetno presenetili, zlasti še, ker je v njihovih vrstah vedno več mladih ljudi, ki se v rudarskih Trbovljah navdušujejo za zborovsko petje.

KDO JE BIL JOŽE KODER

Letos bo že enajsti spominski pohod na Stol, katerega se udeležuje vedno večje število navdušenih planincev in med temi mnogo mladine. Z vsakoletnim pohodom na Stol v februarju, se spominjamo borbe partizanov na Stolu z mnogoštevilnejšim sovražnikom, v kateri je padel prvoborec Jože Koder.

Jože Koder je bil doma v Nemškem Rutu v Baški grapi na Tolminkem, v vasi, ki je dala številne borce proti fašizmu. Kakor prenašal čez mejo na bohinjskih gorah slovensko literaturo iz Jugoslavije na Primorsko, posebno v letih, ko je fašistični režim ukinil in prepovedal kakršnokoli prosvetno in kulturno dejavnost, prepovedal izdajanje slovenskih časopisov in revij, slovenski pouk v šolah in ponekod celo slovensko petje v javnih lokalih.

Jože je sodil med tiste zavedne primorske rojake, ki niso klonili pred nasiljem, pač pa so se nasilju uprli, čeprav so se dobro zavedali, kakšni nevarnosti se izpostavljajo. Kakor mnogi drugi primorski rojaki, je moral tudi Jože Koder zapustiti svoj rojstni kraj in se podati čez mejo v Jugoslavijo v dobri veri, da bo tu našel delo in zasluzke. Bil pa je nemalo razočaran, ker tu ni dobil redne zaposlitve in se je zaradi tega moral udinjati kot kmetijski in gozdni delavec, seveda le občasno, prav tako njegov brat Tone, s katerim sta skupaj pobegnili do doma.

Oba sta se dobro zavedala, da mora prej ali slej priti do obračuna s fašizmom in da se bosta nato, lahko vrnila domov. Po okupaciji Gorenjske sta se priključila narodnoosvobodilnemu gibanju in našim borcev NOV. Srečamo ju v Cankarjevi četi pod Stolum. Na Stolu je 20. februarja 1942 Tone zadnjič videl svojega brata Jožeta in ni mu mogel pomagati. Padel je zadet od sovražnikov krogel, ko se je tega dne Cankarjeva četa umikala pred nadmočnim sovražnikom. Jože Koder, kakor tudi njegov brat Tone, ki je padel proti koncu vojne, sta dala življenje za boljšo bodočnost svojega naroda.

S. Š.

»TV 15« V VSAKO DRUŽINO

V četrtek, 12. februarja je bilo v Radovljici posvetovanje dopisnikov in uredništva TV-15 ter predstavnikov občinskih odborov ZVB NOV iz Gorenjskih občin. Ugotovili so mnoga pozitivna dejstva in se dogovorili o nadaljnjem delu, tako po vprašanju dopisništva kot vsebine tednika. Sklenili so, da enotno pristopijo k akciji pod geslom TV-15 v vsako družino.

V razgovoru je bilo rečeno, da se uredništvo bori tudi s finančnimi težavami, ki jih delno pogojuje tudi naklada le 40.000 izvodov in zelo nizka naročnina.

TV-15 je prerasel svoj prvotni okvir, saj je iz glasila članov ZB prerastel v tednik, katerega naj bi poleg borcev naročili tudi vsi člani ZRVS, odbori za LO in družbeno samozasčito, mladina in delovni kolektivi, kakor tudi šole. Časopis bi ne smel manjkati tudi v ambulantnih čakalnicah, posebno v dispanzerjih za borce. Zaradi bogate in zanimive vsebine in nizke naročnine bi moral postati list občanov — tednik vsake družine.

Vsebinska tednika je pestra in vsebinsko zanimiva. Politični dogodki, ki so na široko obdelani v dnevnem časopisju so omenjeni na kratko, več prostora je namenjenega obravnavi borčevske problematike in dejavnosti republiškega, občinskih in krajevnih organizacij in odborov ZB NOV. Stran iz naše revolucionarne preteklosti prinaša opise resničnih dogodkov iz naše NOB, ki so vedno zanimivi in poučni. Natančneje obravnava večje akcije, uspehe in napake, kar se marsikaj da uporabiti pri zasnovi LO. V kulturnem obzorju so zabeležena važnejša dogajanja iz kulturnega življenja. Posebna stran je namenjena LO in družbeni samozasčiti. Cela stran in več je

namenjena dopisnikom iz vse Slovenije. Na strani Imeli smo ljudi so objavljali nekrologi umrlih tovarišev borcev NOV, kar je tudi del naše zgodovine in letno se objavi okoli 1.100 slik. TV za mladino objavlja na svoji strani prispevke mladih iz šol na tematiko NOB in kramljanja o delu pri negovanju tradicij iz zgodovine NOB. Končno je najti tudi članke o vsebini in načinih boja zaslužjenih narodov in naprednih gibanj v sodobnem svetu.

Ugotovitev, da je tednik TV-15 zelo čitan in da je vsebinsko zelo bogat, zadoljuje vse organizacije ZB NOB, da izvedejo ustrezno agitacijo za pridobitev novih naročnikov. Pri vseh krajevnih organizacijah ZB NOV so za to že določeni člani, ki se bodo ukvarjali s to pomembno nalogo.

Al

Gorenjci,

GLAS je vaš časopis

Pokažite GLAS tudi vašemu sosеду!

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

James Leo HARLIHY: **Polnočni kavboj**. Drž. založba Slovenije 1975.

V knjižni zbirki AMFORA je spet izšlo troje knjig: poleg pričujočega smo tokrat dobili še Conradovega **Lorda Jima** pa roman Vitomila Zupana z naslovom **Zasledovalec samega sebe**. Zelo verjetno bo **Polnočni kavboj** ena izmed najbolj branih izdaj te dokaj popularne zbirke. Nekaj, tudi po zaslugi filma z enakim naslovom, ki je bil posnet po tem romanu. Omeniti pa je treba še neko globljo vez med tem romanom in filmom kot množičnim občilom. Zdi se namreč, da je osnovna ideja **Polnočnega kavboja** prav razgaljanje mitov, kakršne ustvarjajo in gojijo množična občila, v tem primeru tipično ameriškega mita o kavboju kot predstavniku prave moškosti.

Glavnega junaka namreč kličejo »kavboj« in tudi sam si tako pravi v svojih pogostih pogovorih s samim seboj. Tu imamo zanimivo vzporednico s prvim evropskim romanom: kakor so Cervantesovega Don Kihota znorili viteški romani, tako so polnočnega »kavboja« izoblikovali kavbojski filmi, ki jih je gledal na TV: »Televizor je imel vključen od poldneva pa še dolgo po polnoči. Če je bil primoran prebiti kaj več časa proč od njega, je postal čisto zmeden. Kako nas to spominja na viteza iz Manče. Je torej ta roman kritika neke stranpoti? Morda tudi to, vendar vsekakor ne samo to.

Pisatelj nam slika neko odtujeno osebnost. Joe — tako se polnočni kavboj dejansko imenuje — je zagledan sam vase, nesposoben za vsako resno delo; sicer nikomur ne želi slabega, zato pa je brez nadaljnega pripravljen prodati samega sebe. Joe je namreč po svojih nagljenjih in po svoji odločitvi moška prostitutka, žigolo, oziroma, kot dela reklamo sam zase: »žrebec«. Marsikdo bi se od take osebe odvračal z gnušom ali s posmehom. Vendar pisatelj tega ni storil. Polnočni kavboj ni satirični roman. V bistvu gre za to, da je pisatelj hotel tudi v tem bitju odkriti človeško jedro, nekaj, kar je dano kot možnost, pa se zaradi okoliščin ni moglo razviti; nekaj, kar je vredno ljubezni, oziroma, na umetniški ravni, zavzetega opisovanja.

Pot do tega razkritja je junakova pot v tragiko. Ta tragika se na začetku sicer kaže kot smola: Joe v vesoljnem New Yorku ne najde in ne najde odjemalke za svoje kavbojske čare. Ženske se zanj ne zmenijo, če ga že katera vzame v posteljo, je ob omembi plačila takoj globoko užaljena. V najkrajšem času junak zabrede v hudo telesno bedo. V tem propadanju je edina svetla točka prijateljstvo z nekim pohabljenim fantom, s tipičnim otrokom vele-mesta. Na tej točki je ob gledanju filma marsikdo dobil vtis, da gre za homoerotično razmerje. Roman to v bistvu cinčno domnevo zavrača. Joe ni homoseksualec. Nujno razmerje je enemu in drugemu nadomestek za vsakršno človeško razmerje, zasilni izhod iz prave samote. V to prijateljstvo se vsak hip meša sovraštvo, ki izvira in obojestranskega parazitizma. In vendar sta drug za drugega zmožna storiti vse, tudi zločin. Zdi se, da se na koncu, ob prijateljevi bedni smrti, kavboju posreči prebiti zid samote. Samo simbolično v gesti, ko v obupu objame mrtvega pohabljenca.

MALA antologija japonske lirike. Mladinska knjiga 1975.

Ta knjiga se zelo razlikuje od prejšnje, ima pa z njo tudi nekaj skupnega, namreč prevajalca. To je Mart Ogen, avtor treh pesniških zbirk (**Dejstvo**, **Strehe**, **Podzemlje in druge pesmi**). Izvirna poezija Marta Ogena in japonska poezija sta kakor voda in ogenj. Ognova pesem je udarna, razgaljena, rada se razmahne v dolgih pesnitvah.

Jedro japonske lirike je haiku, trivrstičnica, ki učinkuje predvsem z rahlostjo, skrivnostnostjo, z nenadnim prebiskom čudenja, ko se pesnik sreča z nečim prabitnim v naravi. Tri leta bo od tega, kar smo dobili zbirko haikujev v prevodu I. G. Plamna. Takrat sta se Ogen in Plamen polemčno spoprijela v sobotnih prilogah Dela, Ogen je očital Plamnu šarlatanstvo, neznanje japonskega jezika, slabo prevajanje itd. Zdaj so pred nami še Ognovi prevodi. Mnogi med njimi zvenijo zelo poetično, vendar... citirajmo Plamna: »Nepoznavalec bo sta začudila predvsem enostavnost in prozičnost haiku poezije.« Tu lahko torej razsodi le pravi poznavalec.

Dejstvo je, da Ognovi prevodi pogosto zazvenijo kakor kitice iz naših pesmi. Verjetno je Ogen izbral take pesmi, ki so blizu našemu pojmovanju poetičnosti. Plamen pa je nasprotno iskal tisto, kar se mu je zdelo značilno za pravi japonski haiku, predvsem pa tisto, kar je potrjevalo naslonitev haiku poezija na filozofijo zen budizma. Ognova sklepna študija je zelo poučna, iz nje vzemo precej o svetu, ki nam je bolj ali manj neznan.

V odstavkih, ki govorijo o haiku poeziji in o zen budizmu (ki je idejni

vir te poezije) pa lahko začutimo, da je Martu Ognu eno in drugo vsaj tuje, če že ne zoprno. (Nasprotno je s Plamnom, ki je vnet simpatizer zena — oziroma je to vsaj bil, ko je pisal uvod k svoji knjigi.) Iz tega sledi, da je Ognova zasluga vsekakor večja, saj se je trudil za nekaj, česar v resnici niti ne mara. Na, to je malce preveč zlobna ugotovitev. Iz nekaterih Ognovih izjav v opombah — tam, ko posamezne haikuje primerja z Lorcovo poezijo — se da razbrati, da ob nekaterih haikujih ni ostal neprizadet. — Antologija je izšla v okviru knjižnice Kondor.

LETNA KONFERENCA FILATELISTOV

V torek, 10. februarja, je imelo filatelistično društvo Jesenice svojo letno konferenco. Udeležba je bila zelo dobra, saj je konferenci prisostvovalo dve tretjini članov, kar je bilo dovolj za sklepčnost.

Poročilo o delu društva v letu 1975 je podal tajnik, o finančnem poslovanju pa je poročal blagajnik društva. Poročilo je imel tudi distributer društva. Na podlagi podanih poročil, se je razvila zanimiva razprava.

Iz poročila tajnika je razvidno, da je društvo kolektivni član Socialistične zveze delovnega ljudstva Jesenice in občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij. Tako je društvo uvrščeno med ostale samoupravne družbenopolitične orga-

nizacije Jesenice. Prisotni so to pozdravili, ker bo društvo imelo svoje možnosti za izpopolnjevanje svojih nalog in uveljavljanje svojih pravic. Zanimiva je bila razprava, ali naj se društvo včlani v republiško zvezo filatelista. Po izčrpnem poročilu o tem vprašanju, je podal predsednik društva, je enoglasno sklenjeno, da se pristop k republiški zvezi odloži do rednega obnega zbora društva 1977. leta. Do take odločitve je prišlo zato, ker republiška zveza zanemarljivo delo društva, ki je eno med najuspešnejših v republiki. Obravnavali so tudi poročila blagajnika in distributerja. Ker sta oba poročila vsebovala neporavnano članarino in druge zanemarjene obveznosti nekaterih članov, so sklenili, da se ti člani opozorijo na izpolnitev svojih obveznosti do društva. V nasprotjem bi se za take člane postopalo po pravilniku društva, ki za neizpolnjevanje obveznosti in dolžnosti predvideva tudi izključitev iz članstva.

Ob zaključku sta bila izvoljena dva delegata v občinsko konferenco SZDL in občinsko zvezo kulturno prosvetnih organizacij Jesenice.

V preteklem letu je društvo v počastitev 30-letnice osvoboditve, 25-letnice delavskega samoupravljanja in 40-letnice stavke jeseniških železarjev, priredilo dve razstavi, na Hrudi in Jesenicah.

Društvo ima 110 članov, od tega: dve članici, 23 mladincev in dve mladinki. Med člani je tukaj nekaj filatelista z Bleda in Bohinja, ker v občini Radovljica še nimajo filatelističnega društva.

Društvo vabi zbiralce znank, kateri še niso postali člani, naj pristopijo k jeseniškemu filatelizmu.

Sestanki članov društva so vsak drugi torek v spodnjih prostorih Kazine. Franjo Ropret

TEŽKA PREIZKUŠNJA

Po nebu so se podile skupine belih oblakov. Stiskal sem pesti v žepih delovne obleke, zrl čez streho dolge umazane stavbe in preiskoval obzorje. Ko bi se vsaj vreme obdržalo! Pogled je iskal bele snežene vrhove v daljavi, toda vztrajno so se skrivali za zaobljeni pobočjem Mežaklje. Nemo sem stal na robu črne strehe in opazoval razposajeno rajanje lastovk visoko nad dimniki železarne. Ko bi bil ptica, bi poletel visoko do oblakov in se naučil pogleda na gorsko verigo, ki sem jo od tu le slutil. Roke so se lenobno držale za prečko lestve in podzavestno sem štel prijeme, ko sem se spuščal s strehe. Skoraj očitajoče sem pogledal na uro, kdaj bo vendar konec službe?

Počasi so lezli obcestni kamni mimo mene, ko sem se z mopedom peljal proti Kranjski gori. Zdelo se mi je, da se je čas ustavil in da ne bom nikoli prispel na Vršič. Nenehno sem se oziral proti strnim skupinam vrhov v daljavi. Skozi Kranjsko goro sem končno zapeljal na cesto, ki vodi na Vršič. Moped je težavno pokašljeval na strmih delih ovinka- ste ceste. Že mi je okrog glave zavel ostri hribovski zrak, začutil sem, kako se raztaplja v meni in mi vlija novih moči. Srce mi je divje razbijalo ob pogledu na kraj, kamor sem bil namenjen. Moped sem skril v gosto grmovje ob cesti in se pričel vzpenjati po strmih pobočju pod navpično, trikotno steno »Nad Šitom glave«. Postalo mi je strašno, ko žal, da nisem v nahrbtniku poleg malice in obleke porinil za vrvi in klinov. Z magično močjo mi je stena priklepala pogled in misli nase. Nehote sem iskal možnosti za vzpon po doslej še deviških, grozljivih strmih pobočjih stene. Zdelo se mi je, da sem našel idealno rešitev. V mislih sem se že videl razpetega nad prepadi.

Po obrazu so mi polzele znojne kaplje, ko sem prisopihal na Vratca.

Tik pred menoj se je začela dvigati v nebo stena. Skoraj bi mi zastal dih. Ne vem kdaj sem napravil odločilni korak. Popoldansko sonce je sijalo po vrhovih, ki so v dolino metali črne, dolge sence. Roke so mi same segale po čvrstih oprimkih. Napredoval sem hitro, a vendarle varno in zanesljivo. Morda sem si tokrat le želel ogledati najtežji del smeri, ki sem si jo zamislil. »Kasneje se bom vrnil po smeri, kjer sem se vzpenjal«, sem si mislil. Kmalu sem stal na široki rami, ki jo tvorila lahek greben in strni navpični del stene. Zrl sem v gladko ploščo nad seboj. Boril sem se s skrivnostnim glasom, ki mi je šepe- tal: »Pojdi naprej, pojdi!« Začutil sem neskončno tesnobo. »Saj je vendar vsem samohodcem tako!« sem se tolažil.

»Nikoli nisi padel, torej tudi danes ne boš!« je šepeetal skrivnostni glas.

Pod menoj je grozeče rastel prepad in prežal name. Obšel me je občutek samote. Nekakšen srh me je spreletaval, a ne morem reči, da me je bilo strah. Roke so se jekleno oklepale skopih oprimkov. Na poševni polici sem se nekoliko oddahnil. Stena je postajala vse bolj neprijazna. Ozrl sem se v praznino pod seboj. Daleč pod menoj, z rame, kjer sem stal prej, je vodila široka pečena polica v prijazno grapo. Zame je bila to že pokopana rešitev. Nikoli ne bi mogel srečno prispeti nazaj čez navpično steno na ramo. Odrezal sem si umik. Stena me je vlekla v svoje hladno naročje. Z jekleno močjo me je držala v svoji oblasti. Ko bi imel s seboj vrvi, potem bi ne zrl več navzgor v grozljive plošče, ki so kot spomeniki zrl vame, temveč bi priznal poraz in se po vrvi spustil navzdol. »Tam zgoraj, kjer še ni stala človeška noga, kjer roka še ni pobožala hladne stene, tam je torej zdaj moja usoda. Kako kruto, se je skrivnostnež« poigraval z menoj. Do tu so torej prišli vsi, ki so pred menoj snubili steno. Prihajali so v dvojce,

z vrvmi in klini, da bi tako čimbolj varno prišli čez težka mesta. Jaz pa sem sam, navezan le na svoje roke!«

Obšlo me je, da bi vpil. Nikoli do takrat še nisem v sebi občutil tako zmedenih čustev. Bila je to nekakšna zmes strahu, spoštovanja, upanja in moči obenem. »Moram uspeti, moram premagati strah!«, le to mi je rojilo po glavi, kajti vedel sem, da je zame edina možnost — premagati steno do vrha. Bila je to trma, podobna otroški, le s to razliko, da visoko v neizprosnih steni ni očeta, ki bi ti navil ušesa in ti pokazal pravo pot. Boril se s svojim »skrivnostnežem«, z vero v vsemogoče. Če zmagaš ti, potem živiš, če zmaga nasprotnik, ostanejo za teboj spomini in si v nagrobnik na pokopališču.

Kot sem najbolje mogel, sem preiskal s pogledi možnosti za napredovanje v ploščah nad seboj. Torej je prišel čas. Tipal sem za razčlembami v gladkih ploščah. Bilo jih je bore malo. Počasi, počasi sem se prebijal do mesta, kjer so moji predhodniki zabili zagodo, da so se z njeno pomočjo ob vrvi spustili nazaj. Zame je bila nepomembna. Morda mi je dala le nekakšno psihično oporo. Če bi padel, bi me tri metre dolga pomožna vrvica, ki sem jo privezal vanjo, ne mogla zadržati. Prišlo je tisto najtežje. Koliko rok je že zamenjalo iskalo opreme, ki bi jim pomagalo naprej? Stegoval sem se naprej in tipal. Ne vem natančno, koliko časa sem že stal na eni nogi in iskal, ko sem v rokah začutil tiste strašne gomazeče mravljinice, ki izpijejo rokam zadnjo moč. Obupan sem se previdno moral spustiti nekoliko nižje na prostor, kjer sem lahko počival. Še s skrajnimi napori sem ga dosegel. Čudno, a prav nič več me ni bilo strah.

»Tule bo tako moj konec. Prepad bo požrl moje bedne ostanke. Odnesli bodo brezoblično gmoto mesa in jo zagrebli. Potem bodo opravljive govornice o meni, kot so skoraj o vsakem, da sem bil dober, da bi lahko postal spoštovanja vreden človek.« Bil je najbolj perspektiven med nami, bodo rekli prijatelji, »a kaj ko se je prečeni!« Na pešeni polici bom morda tako zadnji karkoli občutil v življenju, pokopana bo moja ljubezen, ušel bom težavam in problemom in jih zvalil na druge. Na druge? Kdo pa so ti drugi? Starši? Dekle? Prijatelji? Kaj pa jaz? Saj vendar ne smem umreti, ne smem, tako lahko zavreči življenja! Boril se bom zanj, pa če polomim vse prste. Moram gor, moram, moram!

Iz zmedenega razmišljanja sta me prebudila dva krogarja, ki sta plahutala nad mojo glavo. Še enkrat sem se pričel vzpenjati. Veliko lažje je šlo. Na mestu, kjer sem se prej obrnil, sem našel majhen skoraj nepomembno razpoko, vendar je bila dovolj velika, da sem z njeno pomočjo prišel višje do širše špranje. Hlastno sem zadržal prste vanjo. Zdaj sem se lahko vzravnil. Prav nič nisem bil vesel pogleda navzgor. Daleč, predaleč pred menoj je iz plošče molel edini opredek, rumen skalni rogliček. Pol metra sem bil preniško, da bi ga lahko zgrabil. Roke so zopet napovedovale konec poslušnosti. Hitro sem moral ukre-

pati. Kar se da močno sem zabil roki v špranjo, nekoliko manj levico, nogo sem skril kar so dopuščale okoliščine, nato pa sem se odrinil v praznino, izdrl sem levico in jo hlastno iztegnil proti rogliču. Kako dolg je lahko en sam droben delček sekunde? Kaj bi bilo, če roglič ne bi vzdržal? Toda saj bi bilo vseeno, vsaj poskusil sem. Roka je s tleskom priletela na roglič in v njem sem našel odlični oprimek. Tako sem obvisel na obeh rokah. Hotel sem se potegniti navzgor, tedaj pa, na mojo grozo, me je nazaj pocukal trimetrski konec vrvice, ki sem jo pozabil odvezati. Noge so mi bingljale v zraku. Na levi strani stopa ni bilo. Z obupnim naporom sem z desno nogo stopil tik pod roko. Sprostil sem desnico in hitro razvzljal vrstico. Padla je po navpični steni in obvisela pod robom. Z desno roko sem segel daleč naprej in našel skromen oprimek. Lotevala se me je omotica. Z največjim naporom sem se prebil do večjega oprimka in se potegnil z obema rokama do mesta, kjer sem lahko stopil z obema nogama. Še malo naprej je bilo idealno mesto za počitek. Idealno takrat zame, sicer pa prostora ni bilo, čez pas sem se obesil preko večjega rogla. Solze so mi same od sebe polzele po licih, drhtel sem po vsem telesu. Poljubil sem skalo pred seboj.

»Kako majhen sem, kakó nemočen. Kako bi me lahko stena pahnila in z menoj nahnala krogarje, toda vseeno me je priznala, pokazala mi je pot.«

Počitke me je osvežil. Plezal sem naprej in od tu je postala stena prijaznejša. Bila je še vedno težavna, a vsaj nekaj razčlemb mi je bilo v oporo. Čez streho, ki je zapirala strmo zajedo, sem moral še enkrat napeti vse moči. Kmalu sem stal pred izstopnim kaminom. Krogarji so se razbežali, ko so me ugledali in izginili jim je tisti posmehljivi »kraj«, s katerim so preje rezali vame. Jezno so se zaletavali v veter, kot bi bil on kriv, da jim je ušla večerja. Črna družina se je zapeljala navzdol, kot da se morajo sami prepričati, če morda le nisem padel.

Obsedel sem na robu stene. Veter mi je napihoval vetrovko in premetaval zlepljene lase na glavi. Zrl sem navzdol na plošče, kjer sem za las ušel smrti. Nisem mogel zadrževati solz, polzele so mi po licih in padale v veter, ki jih je odnašal čez rob, razpršil jih je in z njimi omočil skromno zeleno rušo v razpoki pod menoj. Bal sem se, šele tedaj, ko je bilo že vse za menoj, sem zares občutil pravi strah. Bal sem se sebe, da ne bi postal sam sebi birič. Neke v trenutku, ko bi podlegel s svojim slabostim.

Sonce je z zadnjimi žarki božalo vrhove, v dolini so se pričele prižigati prve luči. Počasi je drdral moped svojo enolično pesem v dolino. Plašno sem se še enkrat ozrl na gladke plošče vzhodne stene »Nad Šitom glave«. Dvigal se je vzravnano in ponosno, kot da se ni nič zgodilo. Oštevala me je z nemim pogledom. Čutil sem se pobitega in osramočenega. Grenka so spoznanja o lastnih slabostih.

Rudi Trošt
EV — HVŽ

Šah

BOJ ZA TRETJE MESTO

Pred zadnjim kolom posamičnega prvenstva Jesenice je zanimiv samo še boj za tretjo pozicijo, saj sta prvi mesti že skoraj rezervirani za Pavlina in Železnika. Pavlin je v vodstvu od samega začetka turnirja in je še edini neporaženi udeleženec. V devetem kolu je premagal Ravnika s črnimi figurami. Železnik je v 9. kolu remiziral s Konobljem, medtem ko je v 10. prepričljivo premagal Pristova in tako že kolo pred koncem tudi potrdil normo za osvojitve prve kategorije. V zadnjih kolih je razočaral Krajnika, ki je v zadnjih treh kolih osvojil samo pol točke in bo le težko obdržal tretje mesto. Najbolj se je v zadnjih kolih povzpeli Hribnik, ki je sedaj poleg Korošca in Krničarja edini kandidat za tretje mesto.

Rezultati 9. in 10. kola:
Deveto kolo: Ravnik : Pavlin 0:1, Železnik : Konobelj 1/2:1/2, Krajnik : Hribnik 0:1, Krničar : Simončič 1:0, Pristov : Marušič 1:0, Kamšek : Košir 1/2:1/2, Kostanjšek : Tramte 0:1, Poljanšek : Ivelja 1:0, Pazlar : Golob 1:0, Hudolin : Čiuha 1:0, Svetlin D. : Svetlin B 1:0.

Deseto kolo: Železnik : Pristov 1:0, Krajnik : Poljanšek 1/2:1/2, Korošek : Konobelj 1:0, Hribnik : Ravnik 1:0, Bec : Kamšek 1:0, Ivelja : Pazlar 1:0, Kostanjšek : Hudolin 1:0, Čiuha : Svetlin B 1:0.

Vrstni red: Pavlin 8,5 (—1), Železnik 8, Krajnik in Hribnik 6,5, Krničar in Korošek 6 (—1), Konobelj in Tramte 6, Poljanšek, Pristov in Bec 5,5, Ravnik in Kostanjšek 5, Košir 4,5 (—1), Ivelja in Kamšek 4,5, Marušič in Simončič 4 (—1), Čiuha, Svetlin D. in Pazlar 4, Golob 3,5 (—1), Hudolin 3,5 in Svetlin B. 1,5.

ZAČETEK MLADINSKEGA PRVENSTVA JESENIC

V petek, 13. februarja se je začelo odprto prvenstvo Jesenic za mladince. Na turnir se je prijavilo 14 mladih šahistov. Ker igrajo s krajšim igralnim časom kot člani, so nekateri mladinci že po dveh igralnih dnevih odigrali več kot polovico partij. Na turnirju igra en drugokategorijski, devet tretjekategorijev in štirje četrtkategorijev. Največ možnosti za prvaka ima Alojz Železnik, ki igra vidnejšo vlogo tudi na članskem prvenstvu.

Vrstni red po desetem kolu: Železnik 9,5, Pejič 6 (—4), Rodman in Hadžić 4 (—5), Golob 3,5 (—3), Barič 3 (—6), Svržikapa 3 (—5), Mlinarič 2 (—7), Marič 2, Hambašič 1 (—5), Šabanović 1 (—4), Stikič 1 (—3), Jauh in Svetlin 0 (—9). KT

TURNIR GOJENCEV GORENJSKIH DOMOV V ŠAHU

V soboto, 14. februarja, dopoldne je bil v prostorih šahovskega doma na Jesenicah turnir gojencev gorenjskih domov v šahu. Sodelovale so naslednje ekipe, oziroma domovi: dom učencev ŽIC, Kranj, Bled in Škofja Loka.

Iz doma ŽIC so tekmovali naslednji gojenci: Gojko Pejič, Mujo Hadžić, Dardo Ognjenović, rezerva Zdravko Despot. Zmagovalec turnirja je bila ekipa dijaškega doma iz Kranja, ki bo sodelovala na republiškem prvenstvu v Kopru, sledijo dom učencev ŽIC, Škofja Loka in Bled. J. Ž.

OBVESTILO UDELEŽENCEM XI. ZIMSKEGA POHODA NA STOL

Datum XI. pohoda na Stol ostane nespremenjen, to je sobota 21. in nedelja 22. februarja 1976.

Zaradi neugodnih snežnih razmer je bil organizator prisiljen spremeniti smer pohoda, ker je le tako zagotovljena varnost udeležencev pohoda.

Pot bo prav tako zahtevna, zato ostanejo vsa do sedaj objavljena navodila, opozorila in napotila še naprej v veljavi.

Odhod prve skupine izpred Valvasorja bo oba dni pohoda ob 8.00 uri.

Udeležencem pohoda predlagamo, da za prevoz v Žirovnico uporabljajo javna prevozna sredstva – vlak ali avtobus, ker je zaradi novozapadlega snega parkiranje oteženo.

Prosimo, da z razumevanjem sprejmete vse navedene spremembe.

Odbor za pripravo
XI. zimskega spominskega pohoda na Stol

OBVESTILA, NAPOTILA IN OPOZORILA UDELEŽENCEM XI. ZIMSKEGA POHODA NA STOL

Udeležence pohoda opozarjamo, da se nihče ne sme oddaljati od zastavicami označene smeri vzpona in sestopa. Odhod od Valvasorjevega doma je ob 8.00 uri, pred tem časom ne bomo razdeljevali kontrolnih kuponov. Udeleženci pohoda morajo upoštevati navodila in zahteve članov AO in GRS ter PM, ki bodo skrbeli za varnost pohoda.

Vse udeležence pohoda opozarjamo na potrebno opremo: cepin ali smučarske palice, čevlji z globokim profilom, primerna obleka – ne kavbojke, dva para volnenih rokavic in nogavic, snežna očala, rezervno perilo ter potrebno količino hrane in osvežilnih pijač.

Kontrola opreme bo ob odhodu na Stol, kjer bodo izločali vse udeležence pohoda z neustrezno opremo.

V Valvasorjevem domu in v karavli nad njim bo mogoče dobiti osvežilne pijače in čaj. V Prešernovi koči pa le čaj, zato še posebej opozarjamo na potrebno količino hrane, ki naj jo vsak udeleženec prinese s seboj.

Udeleženci pohoda naj se vzdržijo uživanja alkoholnih pijač, ker je le-ta slab pomočnik pri hoji v gorah.

OBVESTILO UPOKOJENCEM

Kakor vsako leto bodo tudi letos upokojenci lahko letovali v počitniških domovih društev upokojencev SR Slovenije: v Piranu, Izoli, Rogški Slatini in v domu upokojencev v Žirovnici.

V Piranu se začne sezona 20. aprila in traja do 10. oktobra. Cena za prehrano in prenočišče znaša dnevno 80 din, regres je 23 din. Tako koristnik plača 57 din, v tej ceni pa je vračunana tudi turistična taksa.

V Izoli je dom odprt vse leto. Prenosišče stane 30 din, regres pa je 20 din. Koristnik torej plača samo 10 din in celotno prehrano, ki gre v breme koristnikov. Hranite pa se lahko v bližnjih restavracijah. V domu je čajna kuhinja, ki se jo lahko dopustniki poslužujejo.

V Rogški Slatini se sezona začne 1. maja in traja do 30. septembra. Koristnik plača le prenočišče, ki stane 30 din dnevno, regres pa znaša 23 din, tako koristnik plača samo 7 din in stroške za prehrano v bližnji restavraciji Bohor. Uprava restavracije je sporočila, da znaša dnevna cena za prehrano v juliju in avgustu 75 din, v drugih mesecih pa 63 din.

V Žirovnici imajo upokojenci svoj dom, v katerem traja sezona od 1. maja do 30. septembra. Dnevna cena znaša 87 din. Regres znaša 23 din. Tako koristnik plača dnevno 64 din.

Kdor od članov društva upokojencev želi na letni dopust v navedene domove, naj se prijavi v pisarni društva upokojencev najkasneje do 27. februarja. Prijave sprejemamo v uradnih dnevih, to je vsak torek in petek od 16. do 18. ure. Ob prijavi je treba vplačati kavcijo 100 din. Letovanje traja za posameznika deset dni.

Letovanje je namenjeno upokojencem in zakonskemu tovarišu. Vse podrobne informacije dobite v društveni pisarni.

Društvo upokojencev
Jesenice

TEČAJ ZA VOZNIKE MOTORNH ČOLNOV

Brodarska sekcija sindikalnega športnega društva Elan obvešča da bo ponovno organizirala tečaj za voznike motornih čolnov, zaradi izredno velikega povpraševanja.

Po novem republiškem zakonu, ki je pričel veljati v lanskem letu je potrebno imeti za vsako plovilo s pomožnim ali normalnim motorjem, kakor tudi za jadnice, ustrezen vozniki izpit. Stroški tečaja in izpita bodo znašali 450 din. Slušatelji bodo lahko dobili tudi ustrezno literaturo. Predavanja bodo v tovarni ELAN in sicer od 1. do vključno 5. marca vsak dan od 16. do 19. ure v sejni sobi. Ponavljanje snovi bo v četrtek 18. marca ravno tako od 16. do 19. ure. Izpiti pred komisijo iz Luške kape-tanije Koper pa bodo 20. marca od 11. ure dalje.

Tečaj bo obsegal vso snov, ki je predvidena za izpit po republiškem zakonu in sicer:

- pravila o izogibanju trčenju na morju,
- pomorski predpisi,
- osnove navigacije,
- motoroznanstvo,
- mornarska dela in veščine,
- nudenje prve pomoči.

Zaenkrat ni predviden praktični izpit iz vožnje, tako da bodo slušatelji lahko opravili izpit v celoti.

Prijavite se lahko najkasneje do 26. februarja tov. Milatoviču, na telefon 75-010 int. 86. Naknadnih prijav ne bodo sprejemali. Ker bo število udeležencev tečaja omejeno, bodo preje prijavljeni imeli prednost.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

DELAJSKI SVET OZD TEHNIČNI BIRO JESENICE

OBVEŠČA

vse interesente za finančno pomoč v letu 1976, da bo DS OZD TBJ obravnaval samo tiste prošnje, ki bodo prispеле najkasneje do 10. 3. 1976.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektro-dnega obrata se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela ob smrti mojega očeta.

Greti Kozar

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 21. februarja, bo na Jesenicah ob 15. do 19. ure odprta

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA ZARJA (bivši železniški konzum) Titova 7

V Kranjski gori bo v soboto, 21. februarja, od 15. do 19. ure in v nedeljo 22. februarja, od 7. do 10.30 odprta trgovina

PIK BELJE in ŽIVILA KRANJ, poslovalnica VI-TRANC

V Gozd Martuljku bo v soboto, 21. februarja, od 15. do 19. ure in v nedeljo, 22. februarja, od 7. do 10.30 odprta trgovina

TP ROČKA SAMOPOSTREŽNA GOZD MARTULJK

V Mojstrani bo v soboto, 21. februarja, od 15. do 19. ure in v nedeljo, 22. februarja, od 7. do 10.30 odprta trgovina

MARKET MOJSTRANA

ZAHVA

Ob boleči in prezgodnji smrti moža, ata, brata, svaka, zeta, strica in nečaka

JANEZA NOČA

se najlepše zahvaljujem Smole-jem, Lukanovim, sosedom iz Most, sostanovalcem in vsem sorodnikom za svojo pozornost in pomoč.

Zahvalo izrekamo tudi vodstvu valjarn TPD, kakor tudi sodelavcem obrata Javornik I in valjarne Bela za poklonjeni venec in denarno pomoč. Najlepša hvala gospodnikom Janezu Rozmanu in Romanu Riž-mariču, profsorskemu zboru ekonomske srednje šole Jesenice za izrečeno sožalje, sošolcem in sošolkam za poklonjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti ter pevcem društva upokojencev Javornik za žalostinke.

Lepa hvala vsem, ki so se prišli posloviti od pokojnega moža in ata, nam ustno ali pisмено izrekli so-sožalje, mu poklonili cvetje in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Še enkrat se vsem, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani in z nami sočustvovali najlepše zahvaljujem.

ZALUJOČI: žena Anica, hčer-ka Janka in sin Milan

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta, starega očeta, dedka, tasta in svaka

FRANCA KORBARJA

se zahvaljujem sosedom, znan-cem, prijateljem in sodelavcem za svojo pomoč, izraze sožalja in cvetje.

Krajevni organizaciji ZB NOV Bl. Dobrava, pevcem, gospodnikom za poslovilne besede in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti iskrena hvala.

ZALUJOČI: otroci z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Izvršnemu odboru konference os-novne organizacije sindikata žele-zarne Jesenice se najiskrenejše za-hvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni, ki je bila meni in moji družini zelo dobrodošla.

Andrej Zalokar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru gradbenega vzdrževanja se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času mojega bolovanja zelo dobrodošla.

Zora Smolej

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata Žele-zarne in sindikalnemu odboru delov-ne skupnosti Skupnih služb se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki sem jo prejel v času mojega bolovanja.

Andrej Bertoncelj

ZAHVALA

Sodelavcem hladne valjarne se iskreno zahvaljujem za poslovilne besede in prejeto darila, katera sem prejel ob odhodu v pokoj.

Se enkrat iskrena hvala z željo, da bi bilo vaše delo tudi v bodoče uspešno.

Peter Prevc

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

21. februarja ameriški barvni film POPAJEVA NOVA SERIJA ob 15.

21. in 22. februarja italijanski barvni film CVET 1001 NOČI ob 17. in 19. uri, režija Pier Paolo Pasolini, v glavni vlogi Lavra Betti, mladini do dopolnjenega 15. leta starosti prepovedujemo ogled filma Cvet 1001 noči.

23. in 24. februarja ameriški V. V. barvni film CAMPER JOHN ob 17. in 19. uri, režija Sean McGregor, v glavni vlogi William Smith

25. februarja francoski CS barvni film BULEVAR RUMA ob 17. in 19. uri, režija Robert Enrico, v glavni vlogi Brigitte Bardot

26. februarja ZAPRTO

27. februarja ameriški barvni film KVARTOPIREC ob 17. in 19. uri, režija Karel Reisz, v glavni vlogi James Caan

28. februarja ameriški barvni risani film RACMAN PAJA IN PAJDAŠI ob 15., režija Walt Disney

28. in 29. februarja ameriški barvni film STEZA SLONOV ob 17. in 19. uri, režija Wiliem Diterle, v glavni vlogi Elizabet Taylor.

KINO PLAVŽ

21. in 22. februarja ameriški barvni film CAMPER JOHN ob 18. in 20.

22. februarja ameriški barvni risani film RACMAN PAJA IN PAJDAŠI ob 10. film poklanja svojim varčevalcem Jugobanka Ljubljana, vstop je prost z izkaznico Ježkovega kluba.

23. in 24. februarja italijanski barvni film CVET 1001 NOČI ob 18. in 20., mladini do dopolnjenega 15. leta starosti prepovedujemo ogled filma Cvet 1001 noči.

25. februarja ZAPRTO

26. februarja italijanski barvni film UPORNI PROFESOR ob 18. in 20.

27. februarja francoski CS barvni film BULEVAR RUMA ob 18. in 20.

28. in 29. februarja francoski barvni film VLOMILEC ob 18. in 20.

KINO KRANJSKA GORA

21. februarja MOŽ Z IMENOM GANNON

22. februarja italijanski barvni film UPORNI PROFESOR

25. februarja ameriški barvni film CAMPER JOHN

28. februarja italijanski barvni film CVET 1001 NOČI, mladini do dopolnjenega 15. leta starosti prepovedujemo ogled filma.

KINO DOVJE MOJSTRANA

21. februarja ameriški CS barvni film ZANDIJEVA NEVESTA ob 19.30

22. februarja ameriški barvni film REŠITE TIGRA ob 19.30

28. februarja ameriški barvni film CAMPER JOHN ob 19.30

Gledališče

SOBOTA, 21. februarja ob 19.30 Mire Štefanac: **VEČNA LOVIŠČA** – komedija – premi-
era – režija: Vera Smukavec, scena Jože Bedić

NEDELJA, 22. februarja ob 19.30 Mire Štefanac: **VEČNA LOVIŠČA** – komedija – za izven

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE V LJUBLJANI RAZPISUJE SPREJEM 250 UČENCEV V ŠOLO ZA MILIČNIKE KADETE

Pogoji za sprejem:

Razpisa se lahko udeležijo mladinci, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo pogoje:

- da so uspešno končali osnovno šolo,
- da niso starejši kot 17 let,
- da so telesno in duševno zdravi,
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep in da niso v kazenskem postopku,
- da obvladajo slovenski jezik,
- da imajo pisмено privoljenje staršev ali skrbnikov.

ZAČETEK TRAJANJA ŠOLANJA

Začetek šolanja bo 1. septembra 1976 in bo trajalo štiri leta.

Pravice in dolžnosti učencev:

- Kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli brezplačno stanovanje in hrano, uniformo, obutev, perilo, učne pripomočke, zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Kdor uspešno konča šolo, je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delovati v organih za notranje zadeve najmanj osem let.

O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklene pogodba.

Tistemu, ki je uspešno končal šolanje, je priznana srednja strokovna izobrazba.

KAKO NAJ SE KANDIDATI UDELEŽIJO RAZPISA

Kandidati, ki se želijo udeležiti razpisa, naj pošljejo najbližji postaji milice najpozneje do 5. junija naslednje dokumente:

1. prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1,20 kolkovano z 2,00 din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati dokaz o njihovem privoljenju za vpis,
2. spričevalo o uspešno končani osnovni šoli, tisti, ki še obiskujejo 8. razred, naj prilože spričevalo za prvo polletje 8. razreda, spričevalo o končani osnovni šoli pa naj predložijo takoj, ko ga dobijo,
3. potrdilo, da zoper kandidata ni bil izrečen vzgojni ukrep,
4. potrdilo, da kandidat ni v kazenskem postopku,
5. pisмено priporočilo in mnenje šole, v kateri se je zadnje leto šolal.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse pogoje v razpisu, bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega preizkus znanja iz slovenščine, psihološko testiranje in preizkus telesnih zmogljivosti. Sprejemni izpiti bodo v šolskem centru za strokovno izobraževanje delavcev v organih za notranje zadeve v Ljubljani maja in junija. O datumu bodo kandidati pisмено obveščeni. Odlični in prav dobri učenci bodo delno oproščeni sprejemnega izpita in inteligenčnega testa.

Pri sprejemu imajo prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo pri sprejemnih izpitih dosegli boljši uspeh. O tem, ali je bil kandidat sprejet ali zavržen, bo obveščen do 20. junija 1976.

VSA POJASNILA DAJEJO:

1. Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije, telefon št. 23-801, int. št. 254,
2. Šola za miličnike kadete, Ljubljana, Tacen 48, tel. št. 51-737 in
3. vse postaje milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA
NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

VABILO NA ZBOR OBČANOV

krajevne skupnosti Podmežaklja, ki bo v torek, 24. februarja ob 19. uri v dvorani KS Podmežaklja, Mencingerjeva 1 z naslednjim dnevnim redom:

1. Navodila in pojasnila za referendum, ki bo v nedeljo, 29. februarja,
 2. razprava in potrditev osnutka statuta KS Podmežaklja.
 3. Razno
- Vse občane vabim, da se zbora polnoštevilno udeležijo.

Svet KS Podmežaklja

JESENIŠKI PIONIRJI DRŽAVNI PRVAKI

Jesenški pionirji so v Zagrebu osvojili naslov državnega prvaka. Od petka do nedelje so odigrali tri tekme v finalnem delu jugoslovanskega prvenstva in vse tri dobili. Najprej so premagali Spartak iz Subotice z rezultatom 10:1, nato INO iz Siska s 15:0 in nazadnje še prvaka Hrvaške Medveščak z rezultatom 10:2. Tako so mladi Jeseničani osvojili prvo mesto in naslov jugoslovanskega državnega prvaka, drugi je Spartak, 3. Medveščak in 4. INA.

ZA MLADINSKI POKAL

V okviru mladinskega hokejskega pokala je v nedeljo mladinsko moštvo Olimpije v dvorani v Podmežaklju premagalo Jesenice z rezultatom 8:4 (4:0, 2:1, 2:3). Gole za ekipo Jesenic sta dosegla Kobal 3 in Stros 1.

PRIPRAVE MLADINSKE REPREZENTANCE

Mladinska reprezentanca Jugoslavije, ki se pripravlja za evropsko prvenstvo, je odigrala prijateljsko tekmo z moštvo Olimpije, ki je nastopila brez reprezentantov, ki so bili v Innsbrucku. Zato so v vrstah oslabilene Olimpije zaigrali tudi nekateri igralci Slavije. Srečanje se je končalo z neodločenim rezultatom 9:9.

Največ golov so dali mladi igralci Kranjske gore. Strelci za mladinsko reprezentanco so bili: Zvone Šuvak 3, Golja 2 ter Brun, Horvat, Režek in Sotler po 1.

Namizni tenis

DVE ZMAGI

V tretjem kolu gorenjske namiznoteniške lige so igralci Murove doma gostili ekipo Triglava II, ki so bili na prvenstveni lestvici eno mesto pred njim, to je tretji. Zato je bil dvoboj od vsega začetka precej nervozen, obenem pa je bil tudi dosti kvaliteten.

Prvi so prišli v vodstvo gostje, ki so vodstvo tudi držali vse do rezultata 1:3, ko so se igralci Murove zbrali in proti koncu povedli z 4:3, v osmi partiji pa sta se sestala za domače Filipovič, za goste pa najboljši igralec Zupanc, ki je tudi v tej partiji zmagal, čeprav tesno z rezultatom 2:1 in rezultat dvoboja izenačena 4:4. V deveti, odločilni partiji, ki je odločala o končnem zmagovalcu dvoboja, sta šla za mizo Lavtižar za Murovo, za ekipo Triglava II pa Rehberger. Dvoboj je po zanesljivi igri dobil Lavtižar z 2:0 in končni rezultat po zelo izenačenem dvoboju odločil 5:4 v korist Murove, ki je s to zmago prehitela na lestvici Kranjčane in je po treh kolih drugega dela prvenstva tretja.

Pri gostih je zelo dobro igro prikazal Zupanc, ki je premagal vse tri igralce Murove.

REZULTATI DVOBOJA: Lavtižar : Zupanc 1:2; Ravnikar : Rehberger 2:0; Filipovič : Jauh 1:2; Ravnikar : Zupanc 1:2; Lavtižar : Jauh 2:0; Filipovič : Rehberger 2:0; Ravnikar : Jauh 2:0; Filipovič : Zupanc 1:2; Lavtižar : Rehberger 2:0.

Mlada ekipa Jesenic II pa je imela v tem kolu, ki se je igralo v četrtek, 12. februarja v domu TVD Partizan,

Košarka

TRIGLAV : JESENICE 99:68 (44:33)

Kranj, 14. februarja, prvenstvena tekma 2. kola v 1. SKL-A, gledalcev 50, sodila sta Kveder (Zalec) in Rebersak (Ljubljana).

Kranjski Triglav, eden najresnejših kandidatov za prvaka v A ligi je v Gorenjskem derbiju premagal Jeseničane. Zaradi slabih vremenskih razmer so Jeseničani prispeli na tekmo šele takrat, ko bi se ta tekma že morala začeti. Kljub temu so v prvem polčasu igrali dokaj dobro. Za slabšo igro v drugem polčasu pa lahko iščemo razlog tudi v tem, da so že do 30. minute morali iz igre zaradi petih osebnih napak Lozar, Vujačić, Vauhnik in Mišić. Visoko vodstvo si je Triglav priboril predvsem zaradi premoči pod košem, tako v obrambi kot v napadu.

Naslednjo tekmo igrajo Jeseničani v Kranjski gori v nedeljo, 22. februarja, ob 10. uri proti moštvu Branika, h kateremu so v letošnji sezoni pristopili najboljši igralci Marlesa.

Nastopili so: Pavel Piriš 6, Smolej, Lozar 4, Dušan Piriš 32, Mišić 3, Vujačić 2, Šmid, Vauhnik 8, Bizjak 5, Noč 8.

PO OLIMPIADI V INNSBRUCKU

Jugoslovanska hokejska reprezentanca je na olimpijskem turnirju B skupine v Innsbrucku ob koncu zasedla četrto mesto, ki ga lahko ocenimo kot neuspeh. To velja še zlasti po zmagah naših v srečanjih s Švico, nato s končnim zmagovalcem skupine B Romunijo in zatem še proti Bolgariji. Toda naši so nato doživeli dva poraza. Najprej jih je premagala reprezentanca Japonske, v zadnjem kolu pa še Avstrija. Tako so Jugoslovani osvojili četrto mesto, čeprav bi bili z eno osvojenjo točko proti Japonski ali Avstriji drugi, če pa bi jim proti omenjenima nasprotnikoma uspelo zbrati dve točki, bi bili prvi.

Ko govorimo o jugoslovanski reprezentanci, ne moremo mimo dejstva, da so jeseniški reprezentantje igrali zelo dobro in so najzaslužnejši za zmage, ki jih je naša reprezentanca dosegla. Predvsem velja pohvaliti prvi napad F. Žbontar, Hafner, Poljanšek ter Romana Smoleja, ki so igrali v odlični formi. Ivan Spač je igral z manj uspeha, Marjan Žbontar pa ni nastopil. Ravno zaradi velikega deleža jeseniških hokejistov v igri naše reprezentance pa je tembolj nerazumljivo, da so se nekateri iz vodstva naše reprezentance, po izjavah jeseniških reprezentantov po vrnitvi z olimpiade, do njih obnašali skrajno neodgovorno in so jih kljub dobri igri večkrat kritizirali na skrajno čuden in žaljiv način.

Pri tem je imel vodilno besedo trener reprezentantov Hainy Pšemisl. D.

Z lanskoletnega spominskega pohoda na Stol

S MU Č A N J E

PIONIRJI DOSTOJNO ZASTOPALI JUGOSLAVIJO

Preteklo soboto in nedeljo, 14. in 15. februarja je bilo na Starem vrhu nad Škofjo Loko mednarodno FIS tekmovanje mlajših in starejših pionirjev in pionirk. Tekmovanja se je udeležilo 85 pionirjev in pionirk iz petih držav in to Avstrije, ZR Nemčije, Italije, Bolgarije in Jugoslavije. Na tem tekmovanju so barve Jugoslavije tudi uspešno zastopali jeseniški pionirji in pionirke. Največji uspeh je dosegla starejša pionirka Jugoslavije Metka Jerman, ki je osvojila v veleslalomu prvo mesto, od Jeseničank pa se je najbolje odrezala Barbara Benedičič s četrtnim mestom v slalomu in tretjim mestom v veleslalomu, ter bila pri mlajših pionirkah najbolj uspešna Jugoslovanka. Tudi Saška Vesek s petim mestom v slalomu ni razočarala. Naša mlajša pionirja Matej Oblak in Matjaž Presteler sicer nista posegla po najvišjih uvrstitvah, bila pa sta med najmlajšimi udeleženci in bosta še naslednje leto lahko nastopala v isti konkurenci.

Najbolj uspešne na tem tekmovanju so bile starejše pionirke, ki so osvojile prvo mesto v veleslalomu (Jerman) in drugo v slalomu

(Pintar), pri starejših pionirjih pa je bil Jurij Franko obkrožati peti. Naš Grega Benedik je bil v slalomu deseti in veleslalomu dvanajsti. Ekipno so osvojili pokal Loke Avstriji pred Jugoslavijo A, Jugoslavijo B in Italijo, ekipi ZR Nemčije in Bolgarije nista nastopili kompletni.

REZULTATI:

SLALOM – MLAJŠE PIONIRKE: 1. Wilhelmer (Avstija) 99.71 (47.33, 52.38), 4. Benedičič (Jug.) 106.03 (50.70, 55.33), 5. Vesek (Jug.) 108.70 (52.96, 55.74).

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Buchner (Av.) 98.52 (47.48, 51.04), 4. Peternel (Jug.) 102.28 (49.16, 53.12), 8. Oblak (Jug.) 102.92 (49.79, 53.13), 15. Presteler (Jug.) 115.71 (57.00, 58.71).

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Zoitl (Avst.) 97.29 (47.07, 50.22), 2. Pintar (Jug.) 98.82 (47.22, 51.60), 6. Klanjšek (Jug.) 101.38 (49.17, 52.21).

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Riedlsberger (Avst.) 94.88 (46.13, 48.75), 5. Franko (Jug.) 97.17 (46.05, 51.12), 10. Benedik (Jug.) 99.22 (47.56, 51.66).

VELESALOM – MLAJŠE PIONIRKE: 1. Klabacher (Avst.)

Sankanje

VSEM VESELJE NA SNEGU

V soboto, 14. februarja je občinska zveza prijateljev mladine Jesenice organizirala že tradicionalno sankaske tekmovanje za tiste pionirje, ki nimajo športne opreme.

Ceprav je ta dan močno snežilo in skoraj ni bilo misliti na kakršnokoli tekmovanje, se je pred železniško postajo na Jesenicah zbralo več pionirjev kot smo pričakovali. Iz Kranjske gore in Mojstrane so se pripeljali že z jutranjim avtobusom in potrpežljivo čakali na odhod na Blejsko Dobravo, kjer je bilo pred tamkajšnjo osnovno šolo zborna mesto. Pionirji s Koroške Bele so prišli s svojim mentorjem tja kar peš.

Ob določeni uri je bila skupina 70 pionirjev obeh spolov pripravljena za tekmovanje. Le redki so bili oblečeni v bunde s kapucino in obuti v tople čevlje, največ le v hitro premotljive suknjiče in plašče ter gumijaste škornje, nekateri celo brez rokavic. Vsi pa so imeli veliko željo, ki jim je žarela kar z obraza, da se enkrat pomerijo s svojimi sovrstniki, kot pravi športniki.

Ceprav so domačini že prejšnji dan pripravili progo, jo je ponoči zapadel nov sneg, toda pionirji so pod vodstvom znanega sankarja tov. Ulčarja progo hitro vnovič usposobili in tekmovanje se je pričelo. Veselje je bilo gledati pionirje, ki jih ni motil le sneg, ne mraz, kako so se pripravljali na start, kako so se borili za boljši čas, kot na pravih tekmovanjih.

Po končanem tekmovanju so se zbrali v dvorani krajevne skupnosti Blejska Dobrava, kjer so bili pogosteni in nagrajeni s skromnimi darili. Najboljši trije z vsake šole so prejeli tudi diplome.

Taka prireditev ima bolj rekreativno tovariški značaj, vendar tudi dokazuje, da je med mladimi dovolj zanimanja za sodelovanje v športu. Na tem srečanju so nastopili pionirji in mladinci, ki niso vključeni v razne športne klube, ker jim starši ne morejo kupiti ustrezne športne opreme. Tudi to ne drži, da prosvetni delavci niso pripravljeni izven rednih šolskih obveznosti sodelovati s svojimi učenci. Pionirje so na tekmovanju spremljali njihovi mentorji, pa nihče ni vprašal po dnevnici, čeprav bi vsem prav gotovo bolj prijala topla soba, kot, da so ob takem vremenu žrtvovali svoj prestigi dan.

Vsi smo bili zadovoljni, da smo z malimi stroški pripravili mladim poleg koristnega razvedrila in športne rekreacije tudi nekaj veselja.

Iv-ka

ŠPORT MED INVALIDI

Društvo invalidov (DI) Gorenjske so v počastitev mednarodnega dneva invalidov, ki bo letos 21. marca, pripravila obširen program športnega udejstvovanja v tistih športnih panogah, ki so invalidom primerne. Po sklepu koordinacijskega odbora DI Gorenjske naj bi organizirali naslednja tekmovanja:

- kegljanje – DI Jesenice,
- šah – DI Radovljica,
- plavanje – ŠD Borec Kranj,
- streljanje – ŠD 5. avgust Tržič,
- balinanje – DI Škofja Loka.

DI Jesenice je 15. t. m. organiziralo meddruštveno tekmovanje v kegljanju na asfaltu v kegljišču v Podmežaklju. Prehodni pokal je osvojilo domače moštvo s 50 podrtimi keglji naskoka pred Radovljico in Škofjo Loko.

Za domače moštvo so nastopili: Rebolj, Zorc, Baša, Langus, Frelih in Cerin. ŽAN

PROGRAM PRIREDITEV »SVINJSKA GLAVA«

– V četrtek, 26. februarja ob 19.30 v domu na Hrušici ZABAVNO GLASBENA PRIREDITEV. Nastopili bodo številni domači ter nekateri znani slovenski humoristi, godba na pihala s Hrušice, glasbeniki, pevci, recitatorji in drugi.

– V nedeljo, 29. februarja ob 11. uri v Črnem vrhu smuk za trofejo »Svinjska glava«. Sodelovali bodo tekmovalci v maskah, humoristi in godba na pihala.

Organizator vas vabi, da sodelujete tudi vi, saj imate še čas za pripravo primerne maske, sicer pa pridite vsaj kot gledalec. V nedeljo bo od 8. ure dalje pojačan avtobusni promet v Planino pod Golico. Žičnica bo obratovala. V Črnem vrhu bo poskrbljeno za pijačo in jedačo.

1:14,35, 3. Benedičič (Jug.) 1:15,52, 7. Vesek (Jug.) 1:20,64.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Buchner (Avst.) 1:13,57, 5. Jakopin (Jug.) 1:15,37, 8. Oblak (Jug.) 1:17,42.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Jerman (Jug.) 1:12,89, 2. Horterer (ZRN) 1:13,13, 3. Likozar (Jug.) 1:13,21.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Riedlsberger (Avst.) 1:10,03, 5. Franko (Jug.) 1:10,66, 12. Benedik (Jug.) 1:12,08, 19. Kunc (Jug.) 1:14,51.

EKIPNO: 1. Avstrija – 1019,63, 2. Jugoslavija A – 1048,89 (Pintar, Likozar, Franko, Benedik, Karničar, Benedičič, Erbežnik, Jakopin, Čizman), 3. Jugoslavija B – 1077,80, 4. Italija – 1111,51.

Prihodnjo soboto in nedeljo bodo starejši in mlajši pionirji sodelovali na državnem prvenstvu, ki bo v Črni na Koroškem.

-bef

PONOVNO KUNČEVA IN NAGLIČ

V soboto, 14. februarja so se jeseniški najmlajši smučarji udeležili kategorizacijskega veleslalomu v Tržiču. Na tekmi je nastopilo 43 cicibanov in 82 cicibanov iz petnajstih slovenskih klubov. Proga je bila dolga 1.150 metrov z 31 vrati. Naši najmlajši so ponovno vozili odlično in zasedli vidna mesta. Ponovno sta bila najboljša Barbara Kunc in Matjaž Naglič, ki sta v letošnji sezoni skoraj nepremagljiva.

REZULTATI:

CICIBANKE: 1. Kunc (Jes.) 48.21, 2. Zajc (Ol.) 49.71.

CICIBANI: 1. Naglič (Jes.) 48.33, 2. Stravs (Novinar) 48.72, 5. Pirc 50.12, 16. Ravnik 53.61, 17. Borštnik 54.01, 19. Noč 54.44, 27. Pogačnik 55.28.

-bef

AVSENIK PRVAK SLOVENIJE

V soboto, 14. februarja, je bilo v športni dvorani v Podmežaklju letošnje republiško prvenstvo v umetnostnem drsanju za pionirke in pionirje. Nastopilo je 46 mladih drsalcev in drsalcev. Največ uspeha so imeli predstavniki Olimpije, ki so osvojili štiri prva mesta in s tem tudi pokal Stanka Bloudka kot najboljša ekipa.

Poleg predstavnikov Olimpije so nastopili še drsalci iz Celja in Jesenic. V ekipni konkurenci so bili Celjani drugi, Jeseničani pa tretji.

Predstavniki jeseniškega drsnega kluba je osvojil tudi naslov republiškega prvaka, in sicer T. Avsenik pri pionirjih C skupine.

REZULTATI:

Skupina A – pionirji: 1. Kuret (Olimpija) 119,4 točke;

pionirke: 1. Grabnar (Olimpija) 133,1... 7. Bartelj (Jesenice) 112,9.

Skupina B – pionirji: 1. Kregar (Celje) 83,9, 2. Avsenik (Jesenice) 86,1 vendar s slabšim koeficientom;

pionirke: 1. Petač (Olimpija) 100,2... 6. Jenko 85,1, 7. Švent 80,7,

8. Vidali 75,7, 9. Novak 72,5 (vse Jesenice).

Skupina C – pionirji: 1. T. Avsenik (Jesenice) 52,6;

pionirke: 1. Zabukovec (Celje) 64,3... 3. Vauhnik 57,0, 6. Kurboš 55,3, 9. Ilenič 53,0, 12. Tušar 49,2, 13. Rozman 49,6 (vse Jesenice).

EKIPNO: 1. Olimpija 74, 2. Celje 47, Jesenice 41.

D.

ŽELEZAR